

GLASILO OBČINE SEŽANA | LETNIK XX | ŠTEVILKA 1 | FEBRUAR 2018 | TISKOVINA | POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 6210 SEŽANA

- Javni razpis za dodelitev državnih pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Sežana za leto 2018
- 25 let povirskih mažoret
- Vinska banka Vinakrasa
- Javna predstavitev Zakona o Kobilarni Lipica

OBČINA
SEŽANA

Prihaja na odre Kosovelovega doma Sežana

Četrtek, 8. februar 2018, ob 20.00

Koncert
ANDREJ GUČEK IN SKUPINA HIŠA
Izven.

Sobota, 10. februar 2018, ob 10.00

SREČKINE SOBOTE
Mini teater Ljubljana
Pavel Polak po angleški ljudski pravljici: TRIJE PRAŠIČKI
Lutkovna predstava.
Za Srečkin abonma in izven.

Sreda, 14. februar 2018, ob 20.00

VALENTINOV KONCERT
MARKO HATLAK & KAPOBANDA, posebni gost VLATKO STEFANOVSKI
Za Glasbeno-plesni in Briljantni abonma ter izven.

PREMIKI¹

Petek, 16. februar 2018, ob 19.00

PEMIKI 1 NA 1: ROK VALENČIČ

Sreda, 28. februar 2018, ob 20.00

Špas teater Mengeš: ČAKALNICA
Igrata Janez Hočevnar - Rifle in Lado Bizovičar.
Izven.

Četrtek, 8. marec 2018, ob 20.00

LARA JANKOVIČ
KAKO DIŠI SVOBODA, KAKŠNE BARVE JE MIR?
Koncert za Glasbeno-plesni in Briljantni abonma ter izven.

Ponedeljek, 19. marec 2018, ob 20.00

SNG Nova Gorica in Gledališče Koper
Robert Harling: JEKLENE MAGNOLIJE
Za Gledališki in Briljantni abonma ter izven.

Izdaja:
Občina Sežana

Odgovorna urednica:
mag. Magdalena Svetina Terčon

Namestnica odgovorne urednice:
Ivica Podgoršek

Uredniški odbor:
**doc. dr. Mojca Kompara, Jelka Grmek,
Barbara Husu, Anet Jagodič in Pavel Skrinjar**

Lektorica:
mag. Magdalena Svetina Terčon
(razen oglasnih sporočil)

Tisk:
Schwarz Print

Število izvodov:
5350, Sežana, februar 2018

Glasilo je vpisano v Razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 388.

ISSN 2536-3832

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila
dobite na tel. št.: 05/ 73 10 148,
e-mail: glasilo@sezana.si,
Petra Arko Kovačič.

Slika na naslovnici:
Petra Arko Kovačič

Glasilo si lahko ogledate v el. obliki na:
www.sezana.si - Kraški obzornik

Februar je res kratek mesec, najkrajši v letu, a kljub temu je v njem toliko dogodkov, da se nam zdi, kot da je raztegljiva vreča. Veliko je kulture na vseh področjih, kajti leto 2018 je leto kulture; nenazadnje je to tema Dnevov evropske kulturne dediščine: Evropsko leto kulturne dediščine. Slovenci, predvsem pa Kraševci, bomo v tem letu obeležili spomin na tri velike stebre slovenske literature, Srečka Kosovela, Franceta Prešerna in Ivana Cankarja, katerega 100-letnico smrti obeležujemo prav letos. Ob tej priložnosti je že 26. januarja 1918 izšla pri Pošti Slovenije spominska znamka. V Kraškem obzorniku pa se ga bomo spomnili z zapisi o njegovem bivanju v Sežani. Spet bomo posegli po njegovi literaturi in si ogledali kakšno uprizoritev njegovih del. Ali pa bomo uresničili kulturo v najširšem pomenu besede in za začetek za dobro jutro pozdravili soseda, pomagali nemočnemu čez cesto, mu nesli kakšno vrečko, prebrali dobro knjigo in se udeležili kakšne od prireditev, ki jih je v našem okolju res veliko. Mogoče si bomo celo po otroško razigrani nadel masko in se pridružili pustnemu rajanju ali pa se udeležili kakšne tekme. Priložnosti nam res ne manjka, kar dokazujejo tudi zapisi v zadnji številki Kraškega obzornika.

Naj bo torej v tem letu v nas in okoli nas veliko kulture, predvsem tiste srčne, ki se ne kaže, ampak se čuti in deli.

mag. Magdalena Svetina Terčon

Prosimo vas, da nam vse prispevke in fotografije pošiljate na glasilo@sezana.si. Rok za oddajo člankov za naslednjo številko je 1. 3. 2018. Članki naj bodo kratki in jedrnat (največ 1 tipkana stran; pisava Arial, velikost pisave 11 pt), z navedbo avtorja besedila in slike pod člankom.

22. seja Občinskega sveta Občine Sežana

30. 11. 2017

Sprejeti sklepi in drugi akti:

1. Odlok o spremembi Odloka o gospodarskih javnih službah v občini Sežana.
2. Sklep o sprejetju predloga Proračuna Občine Sežana za leto 2018 v prvi obravnavi.
3. Sklep o seznanitvi s Poročilom Nadzornega odbora Občine Sežana o opravljenem nadzoru v letu 2017, nad porabo sredstev javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Glasbena šola Sežana v letu 2017.
4. Sklep o določitvi vrednosti točke za obračun občinskih taks na območju občine Sežana za leto 2018.
5. Sklep, da se občinski svet strinja, da župan podpiše Sporazum o prenehanju obveznosti in prevzemu dolga družbe FMC.
6. Sklep o novi prometni ureditvi v križišču Ceste na Polane s Kraško ulico v mestu Sežana.
7. Volitve in imenovanja:
 - Sklep o imenovanju Saše Guliča, Ivice Podgoršek in Andreja Sile za pred-

stavnike ustanovitelja ter Mihe Penka za predstavnika uporabnikov v Svet javnega zavoda Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana za mandatno obdobje 2017–2021.

- Sklep o imenovanju Anet Jagodič za predstavnico ustanovitelja – Občine Sežana v Svet Zavoda Območna razvojna agencija ORA Krasa in Brkinov za mandatno obdobje 2017–2021.
- Sklep o imenovanju Simona Hlačarja, Andreja Stoparja in Milana Škapina za člane Nadzornega sveta enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo INKUBATOR, d. o. o., ekonomske, organizacijske in tehnološke storitve, Sežana za mandatno obdobje 2017–2021.
- Sklep o imenovanju mag. Rada Pirjevca za predstavnika lokalne skupnosti v Svet javnega zdravstvenega zavoda Bolnišnica Sežana za mandatno obdobje 2018–2022.
- Sklep o imenovanju Neve Filipčič za predstavnico lokalne skupnosti v Svet Socialno–varstvenega zavoda Dutovlje za mandatno obdobje 2018–2022.
- Sklep o imenovanju mag. Petra Štoke

za predstavnika Občine Sežana kot predstavnika ustanovitelja v Svet javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Šolski center Srečka Kosovela Sežana za mandatno obdobje 2018–2022.

- Sklep o podaji predhodnega mnenja z obrazložitvijo kandidatu za ravnatelja organizacijske enote Gimnazija in ekonomska šola Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana Dušanu Štolfi za mandatno obdobje 2018–2023.
- Sklep o izdaji soglasja k imenovanju Magdalene Svetina Terčon za direktorico javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana za mandatno obdobje 2018–2023.
- Sklep o ugotovitvi, da mag. Goranu Mijatoviću zaradi odstopa preneha članstvo v Nadzornem odboru Občine Sežana, in sklep, da se za člana Nadzornega odbora Občine Sežana imenuje Andrej A. Česen.

Gradivo k točkam dnevnega reda, ki jih je Občinski svet Občine Sežana obravnaval na 22. seji, dne 30. 11. 2017, je dostopno na spletni strani www.sezana.si.

Ana Pirc

23. seja Občinskega sveta Občine Sežana

14. 12. 2017

Sprejeti sklepi in drugi akti:

1. Proračun Občine Sežana za leto 2018.
2. Sklep o višini sredstev, ki se zagotovijo v občinskem proračunu za leto 2018 za financiranje političnih strank in delovanje svetniških skupin oz. samostojnih članov občinskega sveta (mandatno obdobje 2014–2018).
3. Sklep o seznanitvi s Poročilom o opravljenem nadzoru v letu 2017 nad porabo sredstev Krajevne skupnosti Pliskovica za leto 2016.
4. Sklep o seznanitvi s Poročilom o opravljenem nadzoru v letu 2017 nad porabo sredstev Krajevne skupnosti Vrabče za leto 2016.
5. Sklep o potrditvi Dokumenta identifikacije investicijskega projekta (DIIP) za investicijski projekt Gradnja gasil-

skega doma in skladišča in uvrstitev investicije v proračun in NRP Občine Sežana.

6. Sklep o potrditvi Dokumenta identifikacije investicijskega projekta (DIIP) za Projekt za lokalni razvoj – Ureditve oz. preureditev parka nasproti sodišča v spominski park in uvrstitvi investicije v NRP Občine.
7. Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičnini: katastrska občina 2435 Križ, parcela 2688/9 (ID 6813431).
8. Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičnini: katastrska občina 2453 Povir, parcela 3934/2 (ID 6729092).
9. Sklep, da se je Občinski svet Občine Sežana seznanil s pobudo za izločitev naselja Križ iz Krajevne skupnosti Tomaj in ustanovitev nove Krajevne

skupnosti Križ, ter sklep, da Občinski svet Občine Sežana nalaga županu, da v skladu s tretjim odstavkom 66. člena Statuta Občine Sežana (Uradni list RS, št. 88/2015) skliče zbor občanov za naselje Križ, na katerem se ugotovi volja prebivalcev o imenu in območju skupnosti.

10. Sklep o imenovanju Mateja Glavine, Sebastjana Hreščaka in Nadje Počkar za predstavnike ustanovitelja v Svet javnega zavoda Zavod za gasilno in reševalno službo Sežana za mandatno obdobje 2018–2022.

Gradivo k točkam dnevnega reda, ki jih je Občinski svet Občine Sežana obravnaval na 23. seji, dne 14. 12. 2017, je dostopno na spletni strani www.sezana.si.

Ana Pirc

Poziv občanom za podajo morebitnih sprememb za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2018

V skladu z 179. členom Zakona o urejanju prostora, ki podaljšuje veljavnost 6. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih, v katerem je opredeljena odmera nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljevanju: NUSZ), občina vsako leto odmerja NUSZ. Določbe tega poglavja so med drugim povzete tudi v Odloku o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč na območju Občine Sežana.

NUSZ se plačuje na območju mest

in naselij za zazidane in nezazidane površine, ki so s prostorskimi akti Občine določene za širitev naselij in so opremljene (oz. imajo možnost priključitve) najmanj z vodovodnim in električnim omrežjem.

NUSZ mora plačati lastnik ali neposredni uporabnik zemljišča oziroma dela stavbe, lastnik ali najemnik stanovanja oziroma poslovnega prostora. Zavezanec za plačilo je dolžan občini sporočiti podatke oziroma spremem-

bo le-teh, ki so potrebni za odmero nadomestila v 15-ih dneh, ko nastopijo pogoji za odmero NUSZ.

Ker se baza podatkov, ki jo Občina odda na Finančni urad, že pripravlja, pa tudi, da bi se izognili večjemu številu pritožb na izdane odločbe, vas na podlagi zgoraj navedenega pozivamo, da čim prej posredujete spremembo podatkov, ki vplivajo na odmero NUSZ, v kolikor je le-ta pri vas nastala.

Občinska uprava Občine Sežana

Najava javnih razpisov Občine Sežana za leto 2018

Javni razpis za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je spodbuditi brezposelne k samozaposlitvi ter delodajalce k večji zaposljivosti. Predmet javnega razpisa je dodelitev proračunskih sredstev za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Sežana, in sicer sofinanciranje prve zaposlitve oziroma pripravništva za kritje dela stroškov dela, sofinanciranje novih zaposlitev za kritje dela stroškov dela in sofinanciranje samozaposlitev za kritje stroškov za realizacijo samozaposlitve.

Javni razpis za sofinanciranje programov športa v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je sofinancirati programe s področja športa skladno s sprejetim Letnim programom športa v občini Sežana za leto 2018 ter z Odlokom o sofinanciranju letnega programa športa v občini Sežana.

Javni razpis za dodelitev državnih pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva in podeželja v Občini Sežana za leto 2018

Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje ukrepov za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva ter podeželja. Sredstva se dodelijo za ukrepe: Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo, Pomoč

na področju predelave kmetijskih proizvodov, Naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah in trženje kmetijskih proizvodov, Pokrivanje operativnih stroškov transporta iz odročnih krajev in nove investicije za delo v gozdu.

Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti kulturnih društev v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je sofinancirati redno dejavnost kulturnih društev v občini Sežana za leto 2018, skladno s pravilnikom, ki ureja sofinanciranje dejavnosti kulturnih društev v občini Sežana. Občina Sežana sofinancira programe z različnih področij kulture, upoštevajoč Pravilnik o sofinanciranju dejavnosti kulturnih društev v občini Sežana, objavljen v Uradnem listu RS, št. 23/2008 in popravek Uradni list RS, št. 8/2012.

Javni razpis za sofinanciranje programov društev in zvez, ki negujejo tradicijo, izoblikovano v vojnah na območju Slovenije, za leto 2018

Občina Sežana bo z javnim razpisom porazdelila finančna sredstva iz proračuna Občine Sežana za leto 2018 iz postavke 102001 'Društva in zveze negovanja tradicij izoblikovanih v vojnah Slovenije', namenjena za sofinanciranje programov društev in zvez, ki negujejo tradicijo, izoblikovano v vojnah na območju Slovenije, za leto 2018. Javni razpis bo izveden na podlagi Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna RS (Uradni list

RS, št. 50/2007, 61/2008, 99/2009-ZIP-RS1011, 3/2013 in 81/2016).

Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti turističnih društev in tistih društev, ki se ukvarjajo s pospeševanjem turizma v občini Sežana, za leto 2018

Namen razpisa je sofinancirati dejavnosti turističnih društev in tistih društev, ki se ukvarjajo s pospeševanjem razvoja turizma v občini Sežana, skladno s Pravilnikom o merilih za sofinanciranje dejavnosti turističnih društev in drugih društev, ki se ukvarjajo s pospeševanjem razvoja turizma v občini Sežana.

Javni razpis za sofinanciranje mladinskih projektov in akcij v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je sofinancirati izvedbo kakovostnih in inovativnih mladinskih projektov in akcij v javnem interesu v občini Sežana, ki prispevajo k usposabljanju in pridobivanju veščin ter socialnemu vključevanju mladih, skladno s Pravilnikom o sofinanciranju mladinskih projektov in akcij v občini Sežana.

Javni razpis za sofinanciranje programov na področju socialnega in zdravstvenega varstva v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je sofinancirati programe s področja socialnega in zdravstvenega varstva v občini Sežana za leto 2018, upoštevajoč Pravilnik o merilih in kriterijih za sofinanciranje

izvedbe programov na področju socialnega in zdravstvenega varstva v občini Sežana.

Javni razpis za sofinanciranje programov društev s področja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je sofinancirati programe društev s področja kmetijstva, gozdarstva in podeželja na območju občine Sežana za leto 2018, upoštevajoč Pravilnik o sofinanciranju programov društev s področja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Sežana.

Javni razpis za dodelitev denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v občini Sežana za leto 2018

Namen razpisa je dodelitev denarnih spodbud za učence osnovnih šol od zaključenega sedmega razreda III.

triletja, dijake in študente, ki dosegajo dobre učne rezultate in izjemne uspehe pri različnih obšolskih dejavnostih, na podlagi Pravilnika o dodeljevanju denarnih spodbud iz občinskega proračuna učencem, dijakom in študentom v Občini Sežana (Uradni list RS, št.17/2010).

Javni razpis za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana v letu 2018

Občina Sežana razpisuje sredstva za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov v občini Sežana iz proračuna za leto 2018, s proračunske postavke 180211 – Obnova kulturnih in ostalih spomenikov. Namen razpisa je sofinancirati akcije, povezane z adaptacijo, prenovo in zaščito kulturnih spomenikov in objektov, funkcionalno vezanih na kulturne spomenike, ki so razglašeni za kulturno dediščino v občini Sežana.

Javni razpis za subvencioniranje obnove kraških suhih zidov v letu 2018

Občina Sežana prvič razpisuje sredstva za subvencioniranje obnove kraških suhih zidov. Za ta namen so predvidena sredstva v proračunu za leto 2018, na proračunski postavki 180212 – Subvencioniranje obnove kraških suhih zidov. Namen razpisa je prispevati k ohranjanju avtentične kraške kulturne krajine, katere pomemben element so kraški suhi zidovi. Javni razpis bo temeljil na predhodno sprejetem Pravilniku o subvencioniranju obnove kraških suhih zidov.

Spremljajte objave javnih razpisov v Uradnem listu RS in na spletni strani Občine Sežana: www.sezana.si, pod zavihkom 'Javni razpisi, naročila in natečaji'.

Občinska uprava Občine Sežana

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV DRŽAVNIH POMOČI ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA, GOZDARSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI SEŽANA ZA LETO 2018 je bil objavljen v Uradnem listu RS dne 19. 1. 2018.

Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje ukrepov za ohranjanje in razvoj kmetijstva, gozdarstva ter podeželja.

Skupna višina razpisanih sredstev za leto 2018, ki je na razpolago na proračunski postavki 110211 – Ukrepi za ohranjanje in razvoj kmetijstva – znaša 66.000,00 eur:

UKREPI	OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV
UKREPI PO SKUPINSKIH IZJEMAH (na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014)	38.000,00 eur
Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo	38.000,00 eur
UKREPI PO DE MINIMIS POMOČI (na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013)	28.000,00 eur
Pomoč na področju predelave kmetijskih proizvodov	11.000,00 eur
Naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah in trženje kmetijskih proizvodov	9.500,00 eur
Nove investicije za delo v gozdu	7.500,00 eur

UKREPI

Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo.

Podukrep 1.1 Posodabljanje kmetijskih gospodarstev.

Podukrep 1.2 Urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov.

Posodabljanje kmetijskih gospodarstev

Upravičeni stroški:

- stroški gradnje, rekonstrukcije ali adaptacije hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskem gospodarstvu, ki služijo primarni kmetijski proizvodnji ter ureditev izpustov (stroški materiala in storitev);
- stroški nakupa nove kmetijske mehanizacije, priključkov in opreme;
- stroški nove opreme hlevov in gospodarskih poslopij;
- stroški ureditve novih površin trajnih nasadov;
- stroški gradnje ali adaptacije čebelnjakov;
- stroški nakupa in postavitve opreme za zaščito pred divjadjo, pticami in velikimi zvermi.

Urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov

Upravičeni stroški:

- stroški izvedbe del za nezahtevne agromelioracije, pašnike;
- stroški nakupa opreme za ograditev in pregraditev pašnikov z ograjo;
- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino;

– stroški nakupa in postavitve opreme za zaščito pred divjadjo in velikimi zvermi.

Pomoč na področju predelave kmetijskih proizvodov Upravičeni stroški

– stroški, povezani z nakupom nove opreme – uvedba nove tehnologije oziroma posodobitev v predelavi grozdja (kletarska oprema, polnilne linije ipd.).

Naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah in trženje kmetijskih proizvodov

Predmet podpore:

- predelava primarnih kmetijskih pridelkov (mleka, mesa, sadja, medu in čebelnih izdelkov ipd.) v skladu s predpisi o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji;
- turizem na kmetiji;
- dejavnost, povezana s tradicionalnimi znanji na kmetiji, storitvami oziroma izdelki;
- predelava gozdnih lesnih sortimentov;
- prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij v skladu s predpisi o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji.

Upravičeni stroški:

- stroški v zvezi z izgradnjo ali obnovo objekta;
- stroški nakupa nove opreme in naprav;

– promocija (katalogi, zloženke ipd.).

Nove investicije za delo v gozdu

Predmet podpore:

- podpore bodo dodeljene naložbam v stroje in manjšo opremo za bolj kakovostno delo v gozdu.

Upravičeni stroški:

- stroški nakupa novih gozdarskih strojev in nove opreme za delo v gozdu (npr. manjša gozdarska mehanizacija, motorne žage, cepilci, vitli in zaščitna oprema za delo v gozdu...).

DODATNE INFORMACIJE

Razpisno dokumentacijo lahko zainteresirani dvignejo v sprejemni pisarni (pisarna št. 1) Občine Sežana, Partizanska c. 4 in na Kmetijski svetovalni službi, Sejmiška 1 a, Sežana. Razpisna dokumentacija je dosegljiva tudi na spletni strani Občine Sežana: www.sezana.si, rubrika Razpisi.

Vse informacije v zvezi z razpisom dobite na Občinski upravi – Oddelku za gospodarske in družbene dejavnosti Občine Sežana, Partizanska c. 4, kontaktna oseba je Janja Kristančič, soba 67, na tel. št. 05 31 01 20.

Prijave na javni razpis je možno oddati do vključno 16. 2. 2018.

Žrebanje nagrad v sklopu Celostne prometne strategije občine Sežana

V sklopu izdelave Celostne prometne strategije občine Sežana smo vse občane povabili k sodelovanju v raziskavi, s pomočjo katere bomo identificirali probleme in podali usmeritve za nadaljnji prometni razvoj naše občine.

Anketni vprašalnik je do vključno 6. decembra 2017 oddalo 219 občanov, od tega je oddalo podatke za žrebanje 154 občanov. V žrebanju je želelo sodelovati 91 občanov, ki so glasovali preko spleta, in 63 občanov z anketa-mi na papirju. Odgovori nam bodo v pomoč pri izbiri ustreznih ukrepov in zasnovi strategije prometnega razvoja občine Sežana. Rezultati anket bodo predstavljeni na drugi javni razpravi v februarju 2018.

Prvotno je bilo žrebanje nagrad za vse tiste, ki so oddali vprašalnike in napisali svoje podatke, predvideno na dogodku Praznična Sežana 8. decembra 2017, ki pa je zaradi dežja, žal, odpadlo.

Žrebanje smo nato izpeljali 21. decembra 2017 v prostorih Občine Sežana, kjer so srečne roke ponudili skavti, ki so nam prinesli luč miru.

Izžrebani so bili naslednji nagrajenci:

- 1. nagrada:** električno mestno kolo prejme **Andrea Marsetič** iz Štorij;
- 2. nagrada:** zložljivo mestno kolo prejme **Zoran Grubišič** iz Sežane;
- 3. nagrada:** zložljiv skiro prejme **Dragica Marko** iz Sežane.

Nagrajencem čestitamo in vsem, ki ste oddali anketo in sodelovali, se najlepše zahvaljujemo!

Ker začnemo II. fazo izdelave Celostne prometne strategije, bi vas, občane, želeli povabiti na drugo javno razpravo, na kateri bomo predstavili rezultate anket, opredeli prednostne naloge in izoblikovali predloge ukrepov.

Dogodek bo v sredo, 7. februarja 2018, ob 17. uri v Veliki sejni dvorani Občine Sežana na Partizanski cesti 4.

Nato bo sledila še tretja javna razprava z otvoritvijo razstave o viziji CPS v grafični obliki, ki bo v ponedeljek, 12. marca 2018 ob 18. uri v avli Osnovne šole Duto-vlje.

Vljudno Vabljeni na oba dogodka.

Naložbo sofinancira Ministrstvo za okolje in prostor iz Sklada za podnebne spremembe.

Občinska uprava Občine Sežana

Sanacija VDC v Sežani

Konec leta 2017 je Občina Sežana pristopila k sanaciji objekta na naslovu Jožeta Pahorja 3, kjer se nahaja sežanska enota Varstveno delovnega centra Koper. Stavba je dobila toplotno izolacijo, ob objektu pa je bil položen tudi nov pločnik s hidroizolacijo na zahodnem delu.

Dela izvaja Komunalno stanovanjsko podjetje Sežana in bodo zaključena v prihodnjih mesecih.

Besedilo: Andreja Škapin

Slika: Janko Mahnič

Obnova cest v sežanski občini

Lokalna cesta Pliskovica–Tomačevica

Konec leta 2017 je potekala obnova asfalta na odseku lokalne ceste Pliskovica–Tomačevica oziroma na odseku od križišča državne ceste Komen–Dutovlje do mejne točke s sosednjo občino. Cesta je dobila nov asfalt v dolžini 380 m ter v povprečni širini 5 m. Ob tem bodo urejene tamponske bankine in tamponski dostopi na sosednje parcele.

Lokalna cesta Utovlje–Gabrk

Sledila je rekonstrukcija odseka lokalne ceste od križišča LC Križ–Dobravlje do naselja Utovlje. Odsek te ceste je dobil novo plast asfalta v povprečni širini 3,85 m in dolžini 526 m. Ob asfaltu so bile urejene tudi tamponske bankine in dostopi na sosednja zemljišča.

V Sežani sta bili asfaltirani dve pešpoti, ena s povezavo Cankarjeve ulice z območjem Lenivec, druga pot pa je podaljšek Ulice Mare Husu do ulice Pod borovci.

Besedilo in sliki: Uroš Colja

Parkirišče na Kolodvorski ulici v Sežani

Na Kolodvorski ulici v Sežani smo v zadnjih treh mesecih izvajali vzdrževalna dela v javno korist in uredili parkirne površine. V sklopu izvajanja teh del smo urejali tudi odvodnjavanje meteornih vod in javno razsvetljavo.

Urejeno parkirišče, ki zagotavlja 47 parkirnih mest, ni izvedeno v nam najbolj poznani in asfaltni izvedbi, ampak je za tlakovanje uporabljen drobljenec. Nova rešitev in način izvedbe parkirišča – tlakovanje z drobljencem je bila na tem območju izbrana iz več razlogov: omogoča odvodnjavanje površine 'na licu mesta', kar pomeni manjše obremenjevanje sistema za zbiranje meteornih vod. Površina, ki je tlakovana z drobljencem, se tudi manj pregreva. Drobljenec nudi ustrežnejše pogoje za rast dreves, ki so zasajena na parkirišču in bodo dodatno senčila prostor. Drobljenec bo

omogočal zmanjševanje hitrosti vozil. Na celotni površini trga bodo površine, ki so tlakovane z drobljencem, omogočile členitev prostora. Površina pred

železniško postajo bo zato dobila prijaznejšo podobo.

V času izvajanja del je veljal na tem območju drugačen prometni režim in

dostopi do nekaterih objektov so bili ovirani. Vsem se zahvaljujemo za razumevanje in strpnost.

Besedilo in slika: Lejla Kastelic

Županov praznični obisk

Tik pred zaključkom leta 2017 je župan Davorin Terčon, skupaj s sodelavkami iz občinske uprave, obiskal stanovalce, varovance in uporabnike institucij oziroma organizacij, ki skrbijo za ljudi s posebnimi potrebami. Na predpraznični petek, 22. decembra, je obiskal Društvo za duševno zdravje in kreativno preživetje prostega časa Vezi Štorje, Socialno-varstveni zavod Dom na Krasu v Dutovljah, sežansko enoto Varstveno-delovnega centra Koper in Dom upoko-jencev Sežana.

Kot vsako leto so se varovanci obiska iz Občine zelo razveselili. Župan je prisluhnil njihovim željam in načrtom za prihajajoče leto ter jim obljubil, da jim bo Občina pri njihovem uresničevanju pomagala po najboljših močeh.

S sladkimi dobrotami in posebej za njih izdelanimi mandalami, jim je v imenu Občine Sežana ob prihajajočih praznikih zaželel veliko veselih in zadovolj-

nih trenutkov, v novem letu pa voščil prijetno bivanje in počutje v njihovih okoljih.

Besedilo in slike:
Občinska uprava Občine Sežana

Silvestrski obisk

Žal nimajo vsi ljudje možnosti, da bi najdaljšo noč v letu preživali s svojimi najbližjimi. Nekateri polnoč dočakajo delovno, v skrbi za dobro ljudi v naši skupnosti. Občina Sežana zaposlenim v Mladinskem hotelu Pliskovica, Socialno-varstvenem zavodu Dutovlje, Domu upoko-jencev Sežana, Zavodu za gasilno in reševalno službo Sežana, Zdravstvenem domu in reševalni postaji ter Bolnišnici Sežana, Policijski postaji in Železniški postaji ter Cestni bazi Dane že nekaj let zapovrstjo s hvaležnostjo namenijo svojo pozornost. Župan Davorin Terčon jim z željo, da bi novoletna noč minila

hitro in brez zapletov nameni posebno zahvalo. Zaposleni so se županovih silvestrskih daril, ki sta jim jih tokrat prines-

li nasmejani mladenki Eva in Andreja, izredno razveselili. Ob željah, da bi bilo leto 2018 kar se da prijetno, so zadnje

trenutke starega leta ujeli v skupne fotografije.

Besedilo: Občinska uprava Občine Sežana
Slike: arhiv Občinske uprave

Poziv občanom za sterilizacijo in kastracijo mačk

V skladu z Zakonom o zaščiti živali je občina dolžna zagotoviti sredstva za delovanje zavetišča za živali oziroma je dolžna poskrbeti za zapuščene živali. Ker opazamo, da je veliko zapuščenih mačk, smo se skupaj z Veterinarsko ambulanto Sežana odločili za preventivni ukrep, in sicer sofinanciranje sterilizacije in kastracije lastniških mačk. Le-ta je po mnenju stroke najboljša preventiva pri zmanjševanju števila zapuščenih živali.

Sterilizacija in kastracija mačk je bistvenega pomena za omejevanje nekontroliranega razmnoževanja in kotenja novih mladičev, ki največkrat postanejo zapuščeni. S sterilizacijo in kastracijo pa se preprečujejo tudi izbruhi različnih bolezni, ki so lahko škodljive tako živalim kot tudi človeku.

Občani občine Sežana lahko ugodnejšo ceno posega izkoristijo od objave poziva do porabe sredstev pri izbranem izvajalcu veterinarskih storitev: Veterinarska ambulanta, d. o. o., Sežana, Trg 28. avgusta 3, 6210 Sežana. Tisti, ki se odločijo za sterilizacijo ali kastracijo po subvencionirani ceni, se za poseg lahko naročijo na tel. št. 05 73 10 280.

Posameznemu gospodinjstvu se sofinancira storitev za največ eno (1) žival.

Za sofinanciranje sterilizacije in kastracije mačk morajo lastniki izpolnjevati naslednji pogoj:
• imajo stalno bivališče in tudi dejansko živijo v občini Sežana.

Poseg sterilizacije ali kastracije po tem pozivu je s strani Občine Sežana sofinanciran v višini 20,00 eur po živali, dodatno pa je redne cene znižal tudi izvajalec. Lastnik bo tako plačal le 40 eur za sterilizacijo mačke oz. 30 eur za kastracijo mačka.

Skupni znesek zagotovljenih sredstev znaša 1.000 eur.

Vsi uporabniki boste v veterinarski ambulanti izpolnili obrazec, ki ga bo nato izvajalec dostavil Občini Sežana.

Priporočamo, da imate ob obisku veterinarja s seboj osebni dokument.

Dodatne informacije prejmete pri delavki občinske uprave Janji Kristančič, tel. št. 05 73 10 120.

V Štorjah je bila poštna razkuževalna postaja

Prenašanje sporočil je verjetno prav toliko staro, kot je star človek. Za splošen razvoj pa je bilo zelo pomembno prenašanje pisnih sporočil. Prave organizirane prenašalce sporočil in pošiljk ali sle so poznali že v antiki. Iz rimskih časov, že pred Kristusom, vemo, da so sli potovali tudi po našem ozemlju. Znan je tudi poštna oziroma cestna povezava od Tergesta – Trsta preko Divače in dalje v notranjost.

Od 15. stoletja dalje je začela delovati kolikor toliko stalna poštna povezava. Ta se je na našem ozemlju še okrepila z razvojem mesta Trst v pomembno luko. To dejstvo je narekovalo posodabljanje in vzdrževanje cestnih povezav in tako je kmalu običajne sle na konjih zamenjal poštni voz, saj je bilo pisnih sporočil čedalje več.

Ob glavnih cestah so se začele pojavljati poštne postaje, ki so imele lastne poštne vozove in nekaj konj v hlevu, ki so bili na voljo tudi posameznikom, če so jih le-ti najeli.

V Trstu so poštni urad odprli 12. decembra leta 1717 in ta je leta 1753 postal glavni poštni urad. Do leta 1780 so pošto z Dunaja do Trsta prevažali preko Bazovice. Bila pa je to prepočasna dostava, zato so jo tega leta na zahtevo cesarice Marije Terezije presmerili na Sežano in že naslednjega leta, 18. aprila 1781, v Sežani odprli poštni urad. Cesarica Marija Terezija je leta 1784 izdala poštni red, ki je bil precej strog, in je določal pravice in dolžnosti poštarjev pa tudi potnikov, ki so potovali v poštah kočijah.

Glede na relacijo Dunaj–Trst je bila sežanska poštna postaja zelo pomembna. Poštni urad v Sežani je takrat premogel le en nepokrit voz ter eno kripo za prevoz redne pošte, kar je bilo za tako pomembno poštno postajo odločno prerevno. Prvi sežanski poštar je bil Muha. Nasledil ga je Metzger. Leta 1795 je že vodil sežansko pošto Matija Dolenc. Družina Dolenc je še dolgo opravljala to delo.

Ko je Napoleon leta 1809 zasedel naše kraje, je uvedel vsakodnevno odpravo poštah pošiljk. Med redne poštne storitve je spadal kasneje tudi prevoz potnikov s poštno kočijo. Potovanje s poštno kočijo pa je bilo zelo drago, poleg tega pa silno neudobno.

Skozi Sežano je vsakodnevno vozila poštna kočija s parom konj na relaciji Ljubljana–Trst in obratno. Tržaška pošta je odpremljala poštne pošiljke z žigom TRIEST – ILLYRIE.

Francoska oblast je trajala le do leta 1813, ko je avstrijska pošta ponovno prevzela delo in od 8. junija 1825 dalje je vozil od Dunaja do Trsta hitri poštni voz. Vožnja v eno smer je trajala 71 ur.

Sežanska poštna postaja je premogla sedem konj, eno odprto poštno kočijo in eno kripo za redni prevoz poštah pošiljk. Postaja za izmenjavo konj poštne kočije je bila na poti v Trst ob današnji državni meji na Fernetičih, proti Ljubljani pa v Štorjah.

V Štorjah je bila poštna razkuževalna postaja, imenovana tudi lazaret, za pisma in druge pošiljke, ki so prihajale po morju in so bile namenjene v smeri proti Dunaju. Na razkužena pisma in druge pošiljke so udarjali posebne žige z napisi v nemškem jeziku »VON

AUSSEN UND INNEN GEREIGNIHT« ali v italijanskem jeziku »NETTO DI FUORRA E NETTO DI DENTRO« ali jih opremljali z okroglim žigom z latinskim besedilom »SATATIS SIGILLUM« in z dvoglavim orlom v sredini ter tako potrjevali, da je pošiljka zunaj in v notranjosti 'čista'. Taka poštna razkuževalna postaja je bila tudi v Miljah.

Do uvedbe poštah znamk v letu 1850 so pisma opremljali le z žigi. Najstarejši poštni žig v tem delu slovenskega ozemlja pripada tržaški pošti in datira v leto 1752. Manjši kraji pa so poštne žige dobili po letu 1800, nekateri celo po letu 1900.

Sežana je poštni žig dobila leta 1838. Ta žig je zanimiv, saj naletimo na zapis Sessana, pri čemer je prvi 's' s podaljškom. Ohranjeno je pismo iz leta 1856 s tem žigom.

Z odprtjem Južne železnice je vse več poštah pošiljk prevzemala železnica, vendar je družina Dolenc še vedno zelo uspešno vodila pošto po cestah. Znano je, da je njihova poštna kočija s konjsko vprego prišla na cilj veliko prej kot vlak.

Besedilo: Pavel Skrinjar
Slika: David Terčon

www.sezana.si

Strmoglavljeno letalo pri vasi Štorje januarja 1945

Med drugo svetovno vojno je na slovensko ozemlje ali bližnja obmejna območja strmoglavilo kar 244 zavezniških in 115 nemških vojaških letal. Več kot dva tisoč je bilo letalcev, ki so se v sili spustili na slovenska tla. Naj v bližnji okolici Sežane omenim le nekaj strmoglavljenih bojnih letal: dve ameriški letéči trdnjavi B-17, ena v bližini Fernetičev, druga na pobočju Nanosa; dva ameriška lovca P-38 Lightning eden pri vasi Kopriva, drugi med vasema Štorje in Kazlje; nemški lovec Messerschmitt Bf-109 pri vasi Žirje, nemški bombnik Junkers Ju88 na pobočju Nanosa ...

V tem članku bom natančneje opisal dogodek, ki se je zgodil 21. januarja 1945, ko je med vasema Štorje in Kazlje strmoglavilo ameriško lovsko letalo.

Kmalu po preletu Tržaškega zaliva je zavezniško skupino letal začelo obstreljevati nemško protizračno topništvo. Verjetno je bil to razlog, da kontejnerjev niso dostavili do dogovorjenega partizanskega spuščališča pri Cerknem, ampak so deset padal z opremo odvrgli že pri Prvačini. Med odvrženim blagom je bilo precej streliva, dva minometa, velika količina eksploziva in oblek. Žal je vsa oprema prišla v roke italijanskim alpinom. Po opravljeni nalogi so se letala obrnila proti jugu in se vračala na matično letališče. Takrat je eno izmed lovskih spremljevalnih letal začelo izostajati iz svoje bojne formacije. Namreč, med obstreljevanjem je bilo zadeto letalo P-38J-10-LO s serijsko številko 42-67898, ki ga je vodil pilot Robert E. Carrethers.

šino. Poročnik Carrethers je kmalu odvrzel pokrov kabine, da bi lahko izskočil, vendar tega zaradi sil pri spiralnem vrtenju ni mogel storiti. Kasneje je odvrzel še oba dodatna rezervoarja za gorivo, ki sta bila nameščena pod krili. Letalo se je strmo spuščalo in natanko ob 11.56 strmoglavilo med vasema Štorje in Kazlje, na kraju, ki mu domačini pravimo Staje, le kakih dvesto metrov od kraja, kjer danes stoji lovska koč. Pilota, ki sta bila priča strmoglavljenju, sta v poročilo o letalski nesreči dodala opombo, da ne moreta potrditi, da je strmoglavljeni pilot nesrečo preživel.

Toliko izvemo iz poročila o pogrešani zračni posadki št. 11538. Kaj pa v zvezi z nesrečo vedo povedati domačini?

Anton Antončič iz Grahovega Brda je bil januarja 1945 star 16 let. Bila je prijetna zimska nedelja, ko so na nebu zagledali letalo, iz katerega se je vlekel dolg ognjen zubelj. Prihajalo je iz smeri Ajdovščina. Hitro se je spuščalo proti tlam. Ko je letalo v plamenih strmoglavilo, je močno zagrmelo. Tega dogodka se je spomnila tudi moja nona Milka, Tonijeva sestra, ki je bila tri leta mlajša od svojega brata. Pripovedovala mi je, da so se potem, ko so videli strmoglaviti letalo, odšli hitro obleči v toplejša oblačila, saj je bilo tistega dne zelo mraz in pokrajina je bila zasnežena, nato pa so stekli na kraj, od koder se je valil črn dim.

Letalo P 38 Lightning, tako kot je med vojno strmoglavilo pri Stajah.

Tistega dne je z letališča Vincenzo v južni Italiji vzletela skupina zavezniških bojnih letal z nalogo, da nad Cerknim odvrže kontejnerje z zavezniško pomočjo, namenjeno partizanom. Na misijo sta vzleteli dve tovorni letali B-25, ki ju je za zaščito spremljalo osem lovcev P-38 Lightning iz 27. lovske eskadrilje prve lovske skupine 15. ameriške zračne sile. Prva lovska skupina je takrat imela sedež v kraju Salsola v Italiji.

Letala P-38 Lightning so bili dvomotorni lovci – bombniki posebnega videza. Motorja sta bila postavljena v dveh trupih, ki sta se povezala v rep letala. Med trupoma je bila kabina, namenjena pilotu ter oborožitvi. Zavezniki so ta tip letala uporabljali za izvidniške misije ter spremljanje in obrambo bombnikov na njihovih misijah.

Tisti dan so spremljevalni lovci leteli v dveh formacijah po štiri letala. Poročnik Carrethers je vozil na drugi poziciji v vodilni formaciji. Po zadetku je začel izostajati iz svoje formacije, nato pa se mu je vžgal levi motor. Zavedel se je resnosti položaja in upal je, da bo lahko nekje zasilno pristal.

Pilot Frank M. Fleming, ki je bil vodja druge formacije, je videl, da iz poškodovanega letala švigajo vedno močnejši plameni, zato je poročnika Carrethersa pozval, naj izskoči iz letala, vendar ta njegovega poziva ni sprejel. Med tem časom ga je tudi pilot J. H. Tappan iz druge formacije pozval, naj zapusti poškodovano letalo. Zaradi gorečega levega motorja se je letalo naglo obrnilo v levo ter se začelo spiralno vrteti, hkrati pa je vedno hitreje izgubljalo vi-

Pilot Robert E. Carrethers na svojem letalu, mogoče prav na tem, ki je strmoglavilo pri Stajah.

Mirko Koruznikov je bil takrat star 13 let. S prijatelji so se sankali v dolini na robu Štorij. Naenkrat so nizko nad tlemi zagledali dve letali. Iz enega se je vlekel dolg ognjen zubelj. To je kmalu strmoglavilo.

Bilo je ravno v času kosila. Hitro je stekel domov ter povedal očetu, kar je videl. Skupaj sta odšla na kraj nesreče. Tam je bilo zbranih že nekaj začudenih domačinov ter nemških vojakov. Zanimivo, da so prišli na kraj dogodka prej Nemci iz Tomaja kot pa iz štorske postojanke. Po Mirkovem pripovedovanju naj bi strmoglavljeno letalo še nekaj časa obletaval lovec. Domačini so se zbal, da bi začel streljati proti njim. Vendar, ko se je pilot prepričal, da je letalo uničeno, je odletel v smeri proti Podbrežam. To je bil skoraj zagotovo pilot Tappan, ki se je hotel prepričati, če je kolega preživel nesrečo.

Vsi so od daleč opazovali goreče razbitine. Letalu pa se niso mogli približati, saj so naboji, ki jih je imelo v krilih za svoje mitraljeze močno pokali. Nato je na kraj nesreče prišel domačin iz Kazelj, ki je povedal, da približno sto metrov od razbitin, v dolini proti Kazljam leži mrtev pilot. Z glavo je padel na oster kamen ter se poškodoval. Bil je takoj mrtev. Oblečen je bil v rjavo pilotsko jakno s kosmatim ovratnikom. To so mu Nemci slekli ter odnesli s seboj, s prsta so mu sneli zlat prstan, pobrali so tudi veliko svilenlo padalo, ki je bilo razgrnjeno ob njem.

Letalo je bilo oboroženo s štirimi mitraljezi kalibra 12.7 mm ter 20-milimetrskim topom. Letalske naboje je mladi na naslednje dni nosila domov.

Pilota so Nemci s kamionom pripeljali v Štorje ter ga pokopali na vaškem pokopališču. Po pokopu je štorski župnik Milič zapisal v župnijsko knjigo: »Robert E. Carrethers, poročnik pri U.S.A. zrakoplovstvu, rojen 20. 3. 1917 v Luke-Fild, Arizona, voj. številka 01758941.« Pod opombo je dodal: »Blizu Kazelj se je vrgel s padalom iz zrakoplova; toda prepozno, ker se je ubil. Letalo je padlo na tla in zgorelo. Drugi so se rešili. Truplo so nemški vojaki pripeljali v Štorje in ga pokopali na pokopališče, kjer stoji lep križ z napisom.« Podatke o pilotu je župnik prepisal s pilotove prepoznavne ploščice, ki jo je nosil okoli vratu. Če bi danes iskali pilotov križ, bi ta bil postavljen levo, takoj za vhodom na štorsko pokopališče.

Poročnika Roberta je do konca vojne v domači Arizoni čakala žena Betty. Za njegovo smrt je izvedela šele po končani vojni.

Po vojni so oblast v Štorjah prevzeli Angleži. Domačinom so dovolili, da na vozovih pripeljejo ostanke letala v vas na 'Andrejcevo' dvorišče. Pripeljali so

tudi dva velika letalska motorja. Kar je bilo uporabnega in zanimivega, so domačini spravili. Tam naj bi se nekaj časa valjal tudi velik letalski mitraljez. Otroci so razne letalske ležaje uporabili za izdelavo skirojev ter malih vozičkov, s katerimi so se igrali. Ker so ostanki letala na dvorišču postajali v napoto, so jih večinoma oddali za staro železo, nekaj neuporabnih stvari pa odpeljali v jamo Drnovca.

Kmalu so v vas z džipom prišli predstavniki ameriških vojaških sil. Odšli so do Bekarjeve gostilne ter povprašali po pokojnem pilotu. Domačini so jim povedali, da je pilot pokopan na štorskem pokopališču ter jih peljali na kraj pokopa. Grob je bil že močno zaraščen in ameriški predstavniki najprej niso mogli verjeti, da je tu zares pokopan pilot, ki ga iščejo. Jože Škřčov je začel kopati in prišel do ostankov pilotovega trupa. Američani so posmrtno ostanke naložili v vreče, se zahvalili domačinom ter odšli v Trst, kjer so pilotove posmrtno ostanke z ladjo poslali v Ameriko.

Danes je v vasi ohranjen le še redek spomin najstarejših, ki so opisani dogodek doživeli kot otroci. Doma hranim nekaj ostankov omenjenega letala, največji izmed njih je hidravlični del podvozja za spravo kolesa in trup letala, ki se je ohranil pri Jeriševih v Jeriših. Od osebnih predmetov pa hranim usnjeni tok za pištolo Colt M1911, ki ga je pilot Carrethers nosil obešenega čez ramo. Pred prihodom nemških vojakov ga je mrtvemu pilotu skupaj s pištolo z usnjenih jermenov odrezal takrat šestnajstle-

ttni Vran iz Kazelj. Pištola se je v povojnih letih izgubila, pri hiši pa je ostal le omejen tok. Na hrbtne strani ima s svinčnikom dodan napis KING, najverjetneje pilotov vzdevek.

Dogodek, ki se je zgodil pred 74 leti, je danes skoraj pozabljen. Hkrati pa je bil že takrat med Kraševci, ki so dogodek videli, nepojasnen. Ko sem govoril s pričami, je vsak dogajanje opisal malo drugače, tako kot se ga je iz otroštva spomnil ali kot je kasneje od koga slišal. Razlikovale so se informacije o tipu letala, o številu posadke, ki je letalo zapustilo, ter o letu, ko se je to zgodilo, saj ga je večina uvrščala v leto 1944. Z odkritim poročilom o letalski nesreči, zapisom v štorski mrliški knjigi ter ostalimi zbranimi dokazi lahko trdim, da je opis dogajanja v tem prispevku verodostojen.

Po vojni dogodek ni ohranjal v spominu, kot se je s proslavami spominjamo na padle borce partizanskega gibanja, vendar je tudi ameriški pilot, ki je umrl na naši zemlji, vreden spomina, saj je za osvoboditev naše dežele dal največ kar je lahko – svoje življenje.

Viri:

Poročilo o pogrešani posadki – MACR št. 11538.

Zapis v mrliški knjigi Štorje z dne 21. 1. 1945.

Zlomljena krila: Matija Žganjar, Založba ZZB NOB Slovenije, 2012.

Ustni viri: Andrej Renner – Mirko Koružnikov, Franc Mahnič, Anton Antončič, Milka Antončič.

Manjši ohranjeni spominki na strmoglavljeno zavezniško letalo in tok za pištolo, ki ga je ameriški pilot imel obešenega čez ramo.

Besedilo in slike: Matevž Hreščak

Obnova župnijske cerkve Gospodovega darovanja v Tabru

26. novembra 2017 je bila v naši župniji velika slovesnost. Praznovali smo zaključek del na naši cerkvi. Kljub rednim vzdrževalnim delom je bila naša cerkev potrebna temeljite obnove. Je kulturni spomenik, v notranjosti poslikana z freskami znamenitega slikarja Wolfa, na kateri so že vidne poškodbe zaradi zamakanja. Zamenjali smo kritino, strelovod in napravili novo fasado. Kljub zbiranju denarja bi bilo to za našo majhno župnijo prevelik zalogaj, zato smo zelo hvaležni Občini Sežana za denarno pomoč. Delo je izvajalo podjetje Konstrukcije, d. o. o., ki smo

mu tudi zelo hvaležni za korektno opravljeno delo. Čeprav nam je ostalo še nekaj dolga, smo zelo veseli, da smo z zbiranjem darov in pomočjo Občine Sežana uspeli končati za nas tako pomembno in potrebno obnovo.

Besedilo: Marta Hlača

Slika: Andrej Hlača

Restavratorska dela v župnijski cerkvi v Tomaju

Župnijska cerkev v Tomaju se ponaša s čudovitimi poslikavami umetnika Tonea Kralja, ki so nastale v času službovanja župnika in dekana g. msgr. ap. administratorja Albina Kjudra v župniji Tomaj med letoma 1924 in 1967. Od takrat je minilo kar nekaj let. Vlaga, zamakanje, odstopanje ometa in druge nevšečnosti izbrišejo marsikateri dragoceni umetniški biser in kulturna dediščina propade. Ko je dr. Igor Kranjc v tomajski cerkvi predstavil Kraljeve poslikave, se je ustavil ob tej edinstveni umetniški stvaritvi, ki jo je bilo treba rešiti. Če ljudje vidijo in znajo ceniti umetniška dela, se od pobude do obnovitve stisne več rok in žepov, da se dragocenosti ohranijo. Pri nekaterih slikah je potreben strokovni

restavratorski poseg. Tako so se od maja do novembra 2017 izvajala restavratorska dela na prizoru Kristus se prikaže družini pri molitvi rožnega venca.

Dela je spremljal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Služba za kulturno dediščino – Območna enota Nova Gorica. Del sredstev, 3.000 eur, je prispevala Občina Sežana, preostali del so zbrali vaščani. V jesenskem času so potekala tudi obnovitvena dela Rožetovih pilastrov, ki krasijo stopnišče pred cerkvijo in so vidni daleč naokrog.

»Cerkve je svojstvena galerija in govori tako preprosto kot učenemu občudovalcu,« je med drugim napisal na spletni strani župnije Tomaj župnik Gabrijel Vidrih.

Besedilo: Marjeta Trampuš

Slika: Gabrijel Vidrih

Obnova strehe na cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štorjah

Vas Štorje je prepoznavna tudi po enoladijski neoklasicistični cerkvi s polkrožnim prezbiterijem in zvonikom ob stičišču ladje in prezbiterija. Gradili so jo od leta 1848 do leta 1852 na mestu sta-

rejše cerkve, iz 16. ali sredine 17. stoletja. Obdana je z obzidjem in ostanki protiturškega tabora.

Leta 2010 so jo razglasili za kulturni spomenik lokalnega pomena na obmo-

čju občine Sežana (Vir: Register nepremične kulturne dediščine).

Krajani cerkev redno vzdržujejo, v zadnjih letih pa se je pojavila potreba po obnovi strehe. Ker je cerkev zelo velika, to ni bilo tako enostavno.

Obnova strehe se je pričela leta 2014, saj je bilo potrebno zamenjati kritino in tramove nad zakristijo. Sledilo je zbiranje sredstev, saj smo potrebovali 47.000 eur.

S projektom smo nadaljevali leta konec leta 2016, ko smo zamenjali še kritino in žlebove na ladji cerkve. Dela so bila zaključena leta 2017.

Naš projekt je bil izbran na razpisu Občine Sežana za sofinanciranje obnove kulturnih spomenikov, kar nam je omogočilo, da smo poravnali vse obveznosti in zaključili obnovo.

Štorska cerkev je dobila novo streho, zahvaljujoč prispevkom Občine Sežana v višini 12.000 eur in z darovi krajanov.

Hvala vsem, ki ste omogočili obnovo.

Besedilo in slika: Martina Vrabec

Na izlet v Lipico z električnim kolesom

Obiskovalci Kobilarne Lipica lahko zeleno lipiško posestvo doživijo med prijetnim sproščenim sprehodom ali vožnjo s kočijo. V novem letu pa se bodo lahko po najlepših zgodovinskih drevoredih Lipice prvič popeljali tudi z električnimi kolesi.

S kolesi po Lipici in Krasu

Za brezplačno izposajo bo v Lipici obiskovalcem na voljo 15 električnih koles. Z njimi se bodo lahko podali do črede belih lipicancev, zelenih drevoredov in skritih kotičkov lipiškega posestva. Družine z otroki in ljubitelji narave bodo električna kolesa pričakala na osrednjem parkirišču v Lipici, kjer bodo že spomladi uredili štiri polnilne postaje. Od tam se bodo lahko obiskovalci s kolesi podali tudi na vožnjo po Krasu, saj želi kobilarne kot ena izmed osrednjih turističnih destinacij na Krasu spodbujati trajnostno mobilnost in pritegniti obiskovalce k ogledu ostalih turističnih biserov Krasa. Le kratka vožnja s kolesom loči obiskovalce od številnih vasi in znamenitosti, kot so vas Lokev, Park

Škocjanske jame, dolina Glinščice in Živi muzej Krasa.

Čezmejni projekt Mobitour

Možnost brezplačne izposoje električnih koles prinaša čezmejni projekt Mobitour, ki povezuje šest partnerjev iz Slovenije in Italije: Kobilarne Lipica, občino Piran, Inštitut za mednarodno sociolo-

gijo v Gorici, italijanski občini Lignano Sabbiadoro in Caorle ter Park Škocjanske jame, ki je vodilni partner projekta. Vrednost celotnega projekta je 1,2 milijona evrov, 85 odstotkov sredstev zanj bo zagotovil Evropski sklad za regionalni razvoj.

Besedilo: Barbara Božičnik

Slika: Gabriele Boisselle

Veteransko-častniško srečanje v Kobjeglavi

Veteranske organizacije s Krasa – Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov, Policijsko veteransko društvo Sever za Primorsko in Notranjsko in Območno združenje slovenskih častnikov Sežana – so v petek, 24. novembra 2017, ob 18. uri, v združenem domu v Kobjeglavi pripravile skupno veteransko-častniško srečanje ob koncu leta. Zbralo se je kakšnih 200 članov teh organizacij, njihovih družinskih članov in gostov, med njimi vsi župani in županje občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana, od koder člani prihajajo. Uvodne besede jim je namenil komandir policijske postaje Sežana Jožef Muhič ter med drugim izrazil veselje, da je po lanski slabši udeležbi letos prišlo zelo veliko ljudi. Za njim jih je pozdravil gostitelj, župan občine Komen Marko Bandelli, pozdravni nagovor pa je imel predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever Tomaž Čas. Vsi govorniki so velik pomen pripisali dejstvu, da srečanje pripravljajo vse tri veteranske organizacije skupaj, enotne. Ob tej priložnosti so

županu občine Sežana Davorinu Terčonu izročili zlato plaketo policijskega veteranskega združenja Sever – Občina Sežana, Sergeju Jeriču pa bronasto plaketo ZVVS. Ob hrani in pijači se je druženje nadaljevalo pozno v noč, manjkala pa ni niti glasba: z narodnimi in borbenimi pesmimi je udeležence

srečanja ogrevala stara znanka podobnih srečanj Marjetka Popovski, zaplesali pa so lahko ob popularnih popevkih v izvedbi ansambla Na eks. Poskrbljeno je bilo tudi za avtobusni prevoz, tako da so si udeleženci srečanja lahko brez slabe vesti nazdravili.

Besedilo: Izak Štok
Slika: David Terčon

Dutovci v Ameriki in drugod po svetu

V petek, 24. novembra 2017, zvečer smo v Bunčetovi domačiji gostili nekdanjega glavnega tajnika Slovenske izseljenske matice Janeza Roglja, ki je najprej opisal, kako so se slovenski ljudje izseljevali v tuje dežele. Zajel je vse pokrajine Slovenije in opisal pogoste razloge za odhajanje naših rojakov v širni svet. Zajel je čas pred prvo svetovno vojno, čas po tej vojni in čas po drugi svetovni vojni. Še posebej se je posvetil primorskim ljudem, zlasti Kraševcem

Ko je opisoval srečanja, ki jih je imel z rojaki po širnem svetu, smo ga poslušali, mirno lahko rečem, odprtih ust. Predvsem nas je presenetilo, kako organizirano se Slovenci po svetu družijo, pa najsi bo v društvih in klubih ali v športno kulturniških skupinah. Kjer koli je obiskal rojake, je bil vedno dobrodošel in toplo sprejet. Posebej pa so bili rojaki veseli obiskov iz domovine, zlasti kulturnih, pevskih in glasbenih skupin oziroma ansamblov.

Drugi del predstavitve je bil namenjen domačinom, Dutovcem, ki so najpogostejše odhajali v Argentino in druge države Južne Amerike, le manjši del pa

Janez Rogelj, posnetek nastal maja 2016, ko smo skupaj z razvojnim združenjem Repentabor obiskali Slovence v Splitu v njihovem društvu Triglav.

se je izselil v ZDA in Kanado. Po vojni je nekaj Dutovcev odšlo tudi v Avstralijo.

Od Dutovcev je posebej izpostavil pokojnega Diega Andresa Gomeza, sina Magde, roj. Gomizelj, po domače Reški-

čeve iz Dutovelj, kateremu je osebno pomagal, da je prispel kot štipendist Izseljenske matice iz Argentine v Ljubljano in tu doštudiral na AGRFT ter postal izredno priznan fotograf. Delal je za teden Mladina, poleg tega pa je bil vpet v osamosvojitveno vojno v Sloveniji, v kateri je posnel številne nepozabne motive, ki so bili ne samo dokumentarni, temveč so imeli v sebi pravi umetniški naboj.

V krogih med izseljenci pa je posebej spoštovana gesta nas, Dutovcev, ki smo do sedaj edini v Sloveniji postavili obeležje svojemu rojaku, to je poimenovanje telovadnice po Danilu Žerjalu. O tem velikem športniku je na pobudo pokojnega Jadrana Sterleta RTV Slovenija posnela tudi film.

Predavanje smo končali na druženju ob kozarcu terana in rezini pršuta, kjer je še kar nekaj časa tekla beseda o naših ljudeh po svetu. Janez Rogelj je obiskovalcem, predvsem starejšim, podaril čudovit večer, ko smo se lahko spominjali in govorili o časih, ko so nas domačini zapuščali, in o sedanjem času.

Besedilo in slika: Branko Kjuder

Razstava mizarstvo v Dutovljah in okolici skozi čas

V miru in vztrajnem zanosu je član Turističnega društva Kras iz Dutovelj Dušan Štok več kot leto dni zbiral in dokumentiral orodje, izdelke, dokumente in fotografije mizarjev, v narečju tišlarjev, iz Dutovelj in okolice. Ko je imel dovolj eksponatov ter podatkov in ko je ocenil, da je primerno, da ljudem pokaže, kako je potekalo mizarstvo na tem območju v zadnjih dobrih 100 letih, smo v TD Kras in KS Dutovlje sklenili, da vse spodnje prostore v Bunčetovi domačiji namenimo dvomesečni razstavi, ki smo ji dali naslov Mizarstvo v Dutovljah in okolici skozi čas.

Razstavo smo odprli 1. decembra 2017 v prijetnem večernem razpoloženju. Otvoritve se je udeležila množica domačinov in nekdanjih delavcev Krasopreme, ter obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice. In imeli so kaj videti! Njihove občutke, pogovore in odzive smo lahko začutili potem, ko so vsem po vrsti čestitali in se zahvaljevali za delček preteklosti, ki je lepo prikazana in na ogled vsem.

Na steni so visele skice in načrti od 1. do 3. letnika vajeništva, ki so ga v Trstu opravljali vajenci v letih 1927, 1928 in 1929. V galeriji so bili razstavljeni tudi izdelki, in sicer dve škatlici za nakit oz. kozmetiko, salonska mizica (narejene so bile samo tri), posteljne končnice, kredenca – delo neznanega avtorja iz 19. stoletja – in radijski sprejemnik, vgrajen v unikatno ohišje. Sprejemnik je izdelal Dušan Tavčar – Zortov leta 1946, Jože Štok pa je leta 1947 izdelal leseno ohi-

Od leve proti desni: Milena Vovk, Dušan Štok, Neda Štok.

šje. Na mizi sredi galerije pa so bili poleg mizarskega orodja in pripomočkov razstavljeni vzorci preprostih kemikalij, ki so ji svoj čas uporabljali za končno obdelavo lesa in furnirja, ter lepilo iz živalskih kož – klej.

V prostorih, ki jim rečemo Pod klanico, to je za vrati (kolono), ki povezuje prehod na dvorišče, pa je bilo razstavljeno orodje in pripomočki za obdelavo lesa. Opisati posamezne predmete je nemogoče, saj jih je bilo več sto. Za njimi so na stenah visele fotografije spalnic in omar, ki so jih včasih izdelovali v dutovski tovarni. S prehoda med starim ročnim orodjem in novo industrijsko

produkcijo izdelkov, ki so jih prikazovale fotografije, je lepo videti trud, vztrajnost, marljivost ter iznajdljivost kraškega delavca, ki je v sto letih skokovito premagal razvoj in osvojil znanje za množično proizvodnjo.

Dušan Štok je kot avtor poskrbel, da so bili vsi predmeti označeni in evidentirani, da jih bo po razstavi lahko vrnil lastnikom. Kot eno od najzanimivejših dejstev pa je kratek opis in ime predmeta in ime, ki so ga delavci uporabljali takrat v svojem žargonu. Nekatere predmete so poimenovali in opisali naknadno, ko so obiskovalci prihajali in kaj povedali o njih.

Dušanu sta pomagali njegova nečakinja Neda Štok, ki mu je spisala vizitke z označbami in mu pomagala pripraviti načrt postavitve ter, Milena Vovk, ki je presenetljivo lepo in tekoče povezala razvoj mizarstva v Dutovljah in okolici vse do nastanka tovarne Krasoprema. Njena pripoved tako v času otvoritve kot za sredstva javnega obveščanja je bila tekoča in zanimiva, ker je poznala tako imena delavcev, direktorjev, obdobja razvoja ter posamezne datume v teh obdobjih, ko so bile izpeljane ključne spremembe. Za restavriranje in prikaz dela materiala je potrebno izreči zahvalo tudi mizarju in upokojenemu delavcu Krasopreme Pavlu Žvabu.

Da je bila razstava zanimiva in pomembna, je razvidno tudi iz poročanja v medijih, zato bi se vsi radi zahvalili novinarki RTV Slovenija Ireni Cunja, ki je pripravila dva prispevka, enega za radio

Pogled na razstavo v galeriji z načrti in skicami v ozadju.

Koper in enega za TV Koper, ter novinarke Primorskih novic Petri Meziniec, ki je pripravila obširen reportažni zapis na dveh straneh Primorskih novic. Tudi zato se je povečal obisk razstave.

Posebna zahvala gre tudi tovarni Krasoprema, ki je materialno in organizacijsko pomagala, da je dogodek uspel v vsej svoji razsežnosti. Omenimo naj, da sta bila na otvoritvi prisotna, poleg sedanjega direktorja Krasopreme Antona Smrdelja, še nekdanja direktorja, Bojan Vovk in Miloš Vodopivec. Tudi to je do-

mačinom veliko pomenilo, saj še danes to tovarno, čutijo kot svojo in negujejo spomine na čas, ko so nekateri v njej delali in je njihovim družinam dajala kruh.

Poleg številnih skupin in posameznikov, ki v so v teh dveh mesecih obiskali razstavo, smo še posebej ponosni in veseli, da so razstavo organizirano obiskali tudi osnovnošolci Osnovne šole Dutovlje.

Dušan Štok pa si za idejo, pobudo, vztrajno in več kot enoletno skrbno delo zasluži priznanje in pohvalo. Ob

tem smo vsi spoznali, da se starih stvari, pa najsibo to orodje, predmeti ali dokumenti in fotografije, ne sme odvreči brez premisleka med kosovne odpadke. Pred očmi moramo imeti dejstvo, da se takrat za vedno ločujemo od svoje kulturne dediščine, ki bi bila poznejšim rodovom še kako pomembna, ko bodo zbirali in iskali gradivo, da bodo lažje ocenjevali zgodovino.

Besedilo in slike: Branko Kjuder

Prijetno druženje starejših v Tomaju

Kot že vrsto let doslej so tudi konec leta 2017 prostovoljke Krajevne organizacije Rdečega križa Tomaj v sodelovanju z Osnovno šolo Dutovlje – Podružnično šolo Tomaj pripravile prijetno druženje za svoje starejše krajanke in krajanke.

Srečanje je bilo tokrat spet v dvorani v Tomaju, 12. decembra 2017, kajti dogovor je, da se kraj izmenjuje, eno leto je to v Križu, naslednje spet v Tomaju.

Zbralo se je lepo število starejših. Srečanje so tudi tokrat popestrili učenci Podružnične šole Tomaj s petjem in recitacijami. Poskrbeli pa so tudi za res prijetno okrasitev odra dvorane.

Tokratno srečanje je poleg šole popestril še Nejc Pipan s harmoniko in pevci cerkvenega pevskega zbora iz Tomaja z raznimi pesmimi.

Program je tokrat povezovala Doris Orel, ki je zbrane lepo pozdravila, se jim zahvalila za vse, kar so dobrega storili, in jim zaželela veliko zdravja, osebnega zadovoljstva v letu, ki prihaja, predvsem pa, da bi se naslednje leto spet srečali vsaj v takem številu. Pozdravila jih je tudi v imenu predsednika Krajevne skupnosti Tomaj Nika Seražina, ki se pa žal tokratnega srečanja ni mogel udeležiti.

Zbrane je nagovorila še Dora Sedmak, sekretarka RK Slovenije – Območnega združenja Sežana in jim prav tako zaželela srečno, zdravo in veselo leto, ki prihaja. Ob zaključku je sledila manjša obdaritev s simpatičnimi darilci in voščilnicami učencev osnovne šole in s praktičnim darilom Rdečega križa.

Po končanem formalnem delu je sledila manjša pogostitev z domačim pecivom, toplim čajem in kozarčkom rujnega. Prijetno druženje, še nekaj zapetih

pesmi in klepet, saj se marsikateri srečajo in poklepetajo le ob tej priložnosti, se je zavleklo do večera.

Tiste, starejše od 80 let, ki se pa srečanja iz kakršnih koli razlogov niso mogli udeležiti, pa so v dneh do novega leta obiskale prostovoljke na njihovih domovih ali pa v domu upokojencev, z njimi malo pokramljale ter jim predale skromna darilca, za kar so jim bili zelo hvaležni.

Besedilo: Tanja Pipan
Slika: Mirjam Krašna Štoka

Praznični dogodki v Pliskovici

December je tisti čas v letu, ko odhajajoče leto v nas priključuje željo po druženju in bližini sočloveka. Praznično vzdušje in čarobnost meseca decembra smo v Pliskovici tudi tokrat popestrili s kar nekaj zanimivimi dogodki in delavnicami. Čisto na začetku meseca smo v sodelovanju z Ano Leskovšek, uni. dipl. ing. agr., pripravili Predadventno ustvarjalno druženje, kjer smo skupaj ustvarjali adventne venčke in ostale adventne dekoracije. Spoznali smo nekaj tehnik

izdelave venčkov, predvsem pa si popestrili tako decembrski popoldan kot naše domove.

12. decembra je potekalo predavanje o pripravi žganja in likerjev z degustacijo pod vodstvom Milene Štolfa, vodje KSS Sežana. Udeleženci so pridobili teoretično in praktično znanje, ki ga bodo s pridom uporabili.

Pričakali smo tudi dedka Mraza, ki ga je v vas pripeljalo Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana. Popoldan

so naši najmlajši z Natašo Žerjal izdelali božične okraske, s katerimi smo kasneje okrasili božično drevesce. Sledila je

predstava gledališča Mravljica Živali pri babici Zimi, po predstavi pa je dedek Mraz obdaroval in razveselil otroke. Ko

se je spustila noč, smo se skupaj odpravili pod Latnik evropskega prijateljstva, kjer smo okrasili drevesce in slavnostno prižgali lučke. Prijetno zimsko druženje smo v dobri družbi zaključili s kuhanim vinom in sladkimi dobrotami.

V novo leto smo 6. januarja skupaj zakorakali na nočnem pohodu po Pliskini poti. V kar lepem številu smo se podali na pohod, na katerem so nam pot osvetljevale lučke in naša dobra volja. V Kosoveljah smo se ustavili in se okrepčali, na cilju pa smo se povsnelili ob čaju in kuhanem vinu.

Tudi v prihajajočih mesecih v Pliskovici pripravljamo obilico dogodkov za vse okuse. Spremljajte nas in se nam pridružite – veseli vas bomo.

Besedilo: Andreja Babič

Sliki: arhiv MH Pliskovica

Veseli december v Štorjah

Sredi decembra smo na Novoletnem koncertu gostili Godbo na pihala Postojna 1808. Njihov obisk je postal že tradicionalen. Godci so, kot sami pravijo, vesela družina muzikantov iz Postojne in njene bližnje ter celo daljne okolice. Čeprav so po srcu zelo mladi, so med najstarejšimi godbami v Sloveniji. Njihovi predniki so začeli igrati že leta 1808, ko so bili naši kraji še pod Napoleonovo oblastjo.

Razveselili so nas z venčkom sodobnih skladb v priredbah za godbo na pihala in s Straussovo uspešnico Radetzky marš.

Že četrto leto zapored smo se 24. decembra v organizaciji Sveta Krajevne skupnosti Štorje in Kulturnega in športnega društva Šator Štorje v velikem številu zbrali krajan vasi pred

Zadružnim domom. Ob razsvetljeni jelki smo nazdravili novemu letu in vsem dosežkom, ki smo jih v naši krajevni skupnosti uspeli uresničiti v letu 2017.

Srečanje sta nam s kulturnim programom popestrila otroški pevski zbor iz Štorij pod vodstvom Tine Ostrouška in sekstet Štorski kosi.

Besedilo in slike Meri Hreščak

Trinajsto žegnanje konj v Krepljah

Pred cerkvijo sv. Notburge v Krepljah je na štefanovo potekalo že 13. leto zapored žegnanje konj, ki ga je opravil dutovski župnik Bogdan Špacapan.

Najprej je zbrane pozdravil predsednik vaške skupnosti Rok Tavčar, ki mu je po

11 letih organizacijo prepustil idejni vodja prireditve Drago Fabjan. Če se je v lanskem letu žegnanja udeležilo 30 konj, jih je letos zaradi slabega vremena bilo le 12. Po uvodnem pozdravu predsednice Krajevne skupnosti Dutovlje

in sežanske občinske svetnice Neve Filipčič, ki je zbranim čestitala ob dnevu samostojnosti in enotnosti, je župnik Špacapan opravil blagoslov vode, s katero je blagoslovil konje in konjenike, osoljene hlebčke kruha in lesene spo-

minke, ki sta jih izdelala Bogdan Kosič in David Tavčar. Župnik je omenil svetnike, ki so povezani z živalmi in so njihovi zavetniki. To so sv. Štefan – zavetnik konj, sv. Anton Padovanski – zavetnik prašičev, sv. Valentin – zavetnik ptic, sv. Blaž

– zavetnik divjih živali, sv. Egidij – zavetnik kokoši, sv. Anton – zavetnik čebel, sv. Izidor – zavetnik drobnice idr.

Med konjeniki sta bili tudi štirivprega lipicancev uspešnega mladega tekmovalca, svetovnega prvaka v maratonu

Mihe Tavčarja iz Povirja, in dvovprega s kočijo Stojana Skoka iz Štorij. V kulturnem programu so nastopili recitatorka Doroteja Tavčar in harmonikaša Marko Vovk in Tadej Tavčar. Obiskovalci so si lahko ogledali jaslice, ki jih je v domači cerkvi že drugo leto zapored postavila družina Ravbar iz Krepelj. V vaškem domu pa se je nadaljevalo druženje ob prigrizku, sladkih dobrotah, ki so jih spekle domače marljive gospodinje, čaju in kraški kapljici.

Ob zaključku druženja se je Rok Tavčar zahvalil vsem gospodinjam, ki so pripravile pogostitev (Danijela, Branka, Kristina in Milena Tavčar, Tina Počkar, Maja Ravbar, Martina Kobal in Marta Ščuka), vaščanom, ki so na kakršen koli način prispevali k uspešno organizirani prireditvi, in gostilni Skok iz Štorij za sponzorstvo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Žive jaslice v Kazljah

Vaščani vasi Kazlje smo v sodelovanju z Razvojnimi društvom Kazlje in režiserjem Gregorjem Tozonom med božičnimi prazniki priredili predstave živih jaslic. Prestave so se odvijale 24. in 25. decembra 2017. Žal so predvidene predstave 26. decembra 2017 odpadle zaradi slabega vremena.

Ideja o ponovni postavitvi živih jaslic v Kazljah je bila živa kar nekaj zadnjih let. Dozorela pa je, ko smo se vaščani skupaj z našim sovaščanom, režiserjem Gregorjem Tozonom, zavedali, da je minilo že celih 15 let, odkar smo v vasi Kazlje zadnjič pripravili predstavo živih jaslic, ter kar 28 let, odkar so bile žive jaslice prvič postavljene v Postojnski jami prav pod taktirko Gregorja Tozona.

Žive jaslice Gregorja Tozona loči od ostalih živih jaslic na slovenskem predvsem lasten, izviren pristop. Gregor Tozon v svojih jaslicah uporablja princip zamrznjenega gledališča, tako da se negibne figure pojavljajo zdaj tu, zdaj tam, vse skupaj pa je podkrepljeno s čudovito glasbo in svetlobnimi efekti. In prav ta koncept jaslic (dejansko gre za 'remake' prvotnih živih jaslic iz Postojnske jame) so si številni obiskovalci lahko ogledali v Kazljah, na dvorišču kraškega borjača nekdanjega farovža.

Obiskovalci živih jaslic pa so si lahko

ogledali tudi tradicionalno razstavo jaslic zbiratelja Gregorja Tozona. Gregor Tozon ima v svoji zbirki več kot 170 kompletov jaslic z najrazličnejših koncev sveta. V spremljevalnem programu živih jaslic je svoje krstne nastope doživel tudi otroški pevski zborček Kazlje pod vodstvom Grozdana Renerja. Vse obiskovalce so vaščani Kazelj tudi postregli s kuhanim vinom, najmlajše pa s čajem. V prireditvi je sodelovalo več kot 40 vaščanov, pomoč pa smo

imeli tudi iz Povirja in Dobravelj.

Za vaščane vasi Kazlje in Razvojno društvo Kazlje pomeni velik odziv obiskovalcev spodbudo za nadaljnje delo. Po tradicionalnem kazeljskem pustu bomo 3. marca 2017 obeležili 75. obletnico požiga vasi Kazlje, gostili bomo primorski akademski zbor Vinko Vodopivec.

Besedilo in slika:
Razvojno društvo Kazlje

Leto 2017 pri Balilli v znamenju petindvajsetletnice društva

Lastniki in ljubitelji starodobnih vozil so se v začetku septembra (2017) srečali in družili na prireditvi reliju in srečanju Kras-Brkini, ki je potekala že 26. leto zapored v organizaciji Primorskega kluba ljubiteljev starih vozil Balilla iz Divače, ki ga že drugi mandat uspešno vodi predsednik Nenad Majkič.

Sicer pa je leto 2017 bilo v Balilli, ki šteje več kot 110 članov, v znamenju praznovanja 25-letnice delovanja društva, katerega idejni vodja in ustanovitelj ter prvi in dolgoletni predsednik je bil Štefan Pozdarec, ki je funkcijo predal Igorju Kodriču, Vladu Žiberni, Sašu Komparetu in Dušanu Mramorju. Klub, v katerem so ponosni na državnega prvaka Maria Bržana za prvenstvo Zveze SVS v kategoriji motociklov, je priredil več srečanj, sodeloval na pomembnih prireditvah na Krasu in v Brkinih ter organiziral tudi

humanitarne akcije. Ob začetku tekmovalne sezone so svoje železne konjičke na Gabrku postavili v število 25, ki simbolizira četrto stoletje uspešnega dela tega prvega primorskega društva old timerjev. V poletnih dneh so peljali varovance VDC iz Sežane in Divače na Slavnik s terenskimi starodobniki in na grad Socerb. Osrednje mesto pa ima tradicionalna prireditev Kras-Brkini, kjer so se iz Divače vozniki podali preko Brkinov na Tatre in v Ilirsko Bistrico, kjer so si ogledali železničarski muzej in staro mestno jedro, prireditev pa zaključili s srečanjem in podelitvijo spominskih priznanj v Divači. Sezono so zaključili z izletom na Hrvaško, kamor jih na obisk legende motošporta Vinka Surine in Grobnika popeljal njihov član Vinko Zabukovec s starodobnim vozilom Mercedes Benz iz leta 1968. S svojimi železnimi konjički so

popestrili tudi Praznik terana in pršuta ter Drugi zbor traktoristov v Dutovljah, sežanski občinski praznik, prireditve Kobilarne Lipice idr. V društvu je najstarejši član Aleksander Furlan iz Kazelj, ki bo dopolnil 89 let, najmlajši pa 8-letni Kevin Verlič iz Kačič. Sicer pa bodo svojo dejavnost kot že več let zapored zbrali v društvenem glasilu, ki bo luč sveta zagledalo na zboru članov.

Ob zaključku leta, 28. decembra 2017, so člani Primorskega kluba ljubiteljev starih vozil Balilla iz Divače nazdravili s penino Evita njihovega novega člana Igorja Birse iz Branika. Sestali so se v Piceriji Pri Bzku v Dolnjih Ležečah. Številne zbrane je najprej pozdravil predsednik društva Nenad Majkič, ki je predstavil delo kluba in nov 12-listni koledar. Okrog 75 članov si je ogledalo tudi filme in fotografije. Posnela sta jih snemalec Ljubo Sever, ki društvo spremlja že od vsega začetka, od leta 1991, ko so organizirali prvo srečanje starodobnih vozil, in Jože Kalc. Podelili so tudi koledarje za leto 2018, v katerem so predstavili skoraj vse svoje člane s starodobnimi vozili, med katerimi izstopajo prav balille, tipični primorski avtomobili, po katerih je društvo dobilo tudi ime, in zgoščenko z jubilejnega srečanja starodobnikov. Prvi novi koledar je prejela lastnica gostilne Pri Bzku Biserka Gerželj.

Primorski klub ljubiteljev starih motornih vozil Balilla bo še naprej ohranjal tehnično dediščino Primorske in širšega slovenskega prostora. 1. septembra 2018 pa bodo organizirali že 27. reli Kras Brkini s startom v Sežani.

Besedilo in slika: Olga Knez

80-letnik Milan Šuc

V Pliskovici se je kot tretji otrok očetu Alojzu in materi Alberti 16. oktobra 1937. leta rodil Milan Šuc. Na kmečkem posestvu, kjer se mu po domače reče Pri Jephovih, je bilo treba nahraniti lačna usta šestih otrok.

Milan je obiskoval 1. razred osnovne šole v domači vasi, kjer je po kapitulaciji Italije prvič potekal pouk v slovenščini. Še živo se spominja svojega učitelja, sedaj že pokojnega generalpolkovnika Pavla Šuca. V življenju je marsikaj popeljal, a mu trpljenje ni vzelo volje do

življenja. Že kot otrok je oglušel zaradi bolezni, kar je bil tudi vzrok, da ni služil vojaškega roka. Delal je v dutovski Krasopremi, na komenskem posestvu Vinakrasa, 12 let je bil molzni kontrolor.

Najbolj ga je zaznamovalo delo v Društvu gluhih in naglušnih Koper, kjer je ob 60-letnici delovanja leta 2015 prejel priznanje za dolgoletno (38-letno) delo. Je podpredsednik omenjenega društva z več kot 300 člani in predsednik kraške podružnice, ki šteje sto članov. Delo v društvu gluhih opravlja z vso odgovornostjo in vnemo, dobro sodeluje s sekretarko koprskega društva Sonjo Bordon.

Aktiven je bil tudi v Društvu diabetikov Sežana, ki je z novim letom prenehalo delovati. Po duši in srcu pa je vinogradnik in vinar, ki ga je kraška zemlja priklenila na svoje grudi. Ponaša se z odličnim teranom in s ponosom nadaljuje vinogradniško in vinarsko tradicijo. Želi jo prenesti na mlajše rodove. Že od vsega začetka sodeluje na tradicionalni prireditvi v vasi Odprti

borjači, njegova kmetija je tudi ena izmed mnogih na Kraški vinski cesti, za teran je prejel vrsto nagrad.

Njegova več kot 200 let stara kraška domačija je vedno odprta. Krasi jo tipična kraška arhitektura s kalono iz leta 1825, ki je osrednji motiv njihove razglednice, ki jo Milan rad pošilja svojim prijateljem. V tipičnem vinskem hramu se večkrat zbere prijetna družba in nazdravi s kapljico rujnega.

Milan se rad pošali, piše pa tudi pesmi in vodi dnevnik. Kljub starosti še vedno poprime za marsikatero delo na kmetiji, ki jo prepušča starejšemu sinu Valterju. V zakonu z ženo Ido se mu je rodil še sin Robert. V veliko veselje so mu vnuki Jaka in Maja, Monika in Matic. Je pa tudi ponosen pranon dveletnih pravnukov, dvojčkov Matija in Julije.

V prijetni družbi svojcev, prijateljev in znancev je praznoval 80. rojstni dan na

Kmečkem turizmu Sandre Ostrouška Pelicon v Coljavi. Življenjsko zgodbo z naslovom Skozi okno spominov je slavljencu, obkroženemu z vsemi, ki ga imajo radi, prebrala sestra Vilma

Stepančič iz Vrtojbe, ki se je v družbi moža Ivana udeležila slavlja. Žal ni bilo Milanovega brata Draga iz Nemčije in sestre Milke iz Škednja.

Besedilo in slika: Olga Knez

Jože Škrlj – najstarejši godec KD Kraška harmonika

Kulturno društvo Kraška harmonika iz Sežane, ima v svojih vrstah več kot 120 članov, ki vneta igrajo frajtonarico. Ponosni so zlasti na mlade, ki dosegajo vidna priznanja na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Veliko

zaslug za razvoj in poučevanje diatonične harmonike na Krasu kot tudi v glasbenih šolah po Sloveniji ima prof. Zoran Lupinc, ki je v teh letih izobrazil veliko svojih naslednikov. Njihov član, 7-letni Manuel Brundula iz Krepelj, je

že dve leti zapored prejel priznanje za najmlajšega udeleženca srečanja 1000 harmonik na Bledu.

Še posebej pa so v društvu ponosni na svojega najstarejšega člana Jožeta Škrlja iz Mereč, ki je pred kratkim dopolnil 86 let. Jože, ki se je konec leta 1931 rodil v Novokračinah, se je sam naučil igranja frajtonarice že pri petih letih, s tem priljubljenim ljudskim instrumentom razveseljuje sebe, ženo Magdo, s katero je poročen skoraj 60 let, prijatelje in občinstvo že 80 let. Ob rojstnem dnevu sta mu v prisotnosti predsednice Danice Pavlič voščila še člana KD Kraška harmonika Vincenc Rupnik in Vojko Kavčič. Obujali so spomine na številne nastope in tekmovanja, zadovoljen pa jim je tudi zaigral priljubljene motive.

Besedilo in slika: Olga Knez

95-letna lokavska korenina Milena Stopar

Sredi januarja je v Lokvi na Krasu, ki velja za največjo slovensko vas in leži ob slovensko-italijanski meji, praznovala najstarejša Lokavka. Milena Stopar, rojena 15. januarja 1923. leta v Lokvi pri Grčevih, v kmečki družini, ki je štela tri otroke, je dopolnila 95. let. Ker po operaciji hrbtenice pred deseti-

mi leti težko hodi in stara leta preživlja pri hčerki Mari z družino v rodni Lokvi, so ji prišli voščit še najmanj pet let številni svojci, vaščani in prijatelji. V družbi predsednika KS Lokev Dušana Bana ji je voščil tudi sežanski župan Davorin Terčon. Zapet pa so ji prišle pevke Kulturnega društva Kraški šopek. Nazdra-

vili so s kraško kapljico in se posladkali s slastno torto iz domače slaščičarne Tortica, ki jo je spekla Kristina Prelc.

Milena je celo življenje delala na kmetiji od zore do mraka. S petimi leti je s starejšim bratom Ivanom pasla krave. S karjolo so takrat vozili prodajat repo v Trst, se spominja. V Lokvi pa je bila

samo ena trgovina in to pri Fabijanovih, kjer je sedaj muzej. Nekaj časa so obiskovali šolo tudi v Taboru, kjer je sedaj v protiturškem obrambnem stolpu urejen prepoznaven vojaški muzej, za katerega skrbi vnukinja Irena z možem Srečkom Rožetom. Oba Milenina brata sta umrla, starejši brat je padel med vojno v Cerknem, mlajši pa je ostal na domu. Po vojni se je Milena poročila s Francem. Med vojno sta bila ob zaprti, on v Avstriji, ona pa v Trstu. Kar nekaj let je preteklo, da sta si opomogla od izčrpanosti. »Vojna je grda, veliko strahu je bilo in trpljenja. Po vojni tudi ni bilo lahko živeti s tremi otroki na kmetiji. V začetku so nam vzeli kravo za obvezno oddajo. Poleg tega smo morali oddajati živež do zadnjega fižola. Tako je bilo pač ukazano. Nobene pomoči nismo dobili. Imeli pa smo dobre sosesde Mohorjeve, kjer je bilo veliko otrok. Oni so nam pomagali, kadar koli je bilo potrebno. Prav tako smo jim vračali usluge. Treba je bilo trdo delati, da smo preživeli. Toda z dobro voljo do življenja smo premagovali številne padce in se prebijali skozi življenje,« pravi Milena, ki je bila navajena mnogo potrpeti in skromno živeti. Dobrih 30 let je kmetijske pridelke prodajala na tržnici v domačem kraju. V zakonu sta se jima rodili trije otroci: Mara (1950) in dvojčka Ivanka in Ivan (1952).« Ivanko sem

rodila zjutraj doma, vendar popadki niso nehali in pozno popoldne je bil v postojnski porodnišnici rojen še sin Ivan. Pa seveda nisem bila pripravljena na porod dvojčkov. Sorodniki so mi posodili plenice in otroške oblekice za še enega dojenčka,« se poroda dvojčkov še živo spominja Milena. Ivan je kasneje umrl. Leta 1994 ji je umrl tudi mož Franc, s katerim sta delala na kmetiji.

Sedaj že desetletje živi pri hčerki Mari in njeni družini ter je neizmerno hvaležna, ker ji veliko pomagajo. Hčerka Ivanka je tudi poročena in živi v Lokvi.

Njena otroka z družinama jo večkrat obiščeta. Ponosna pa je na vnukinjo Ireno, ki z možem Srečkom Rožetom vodi in upravlja vojaški muzej v domači vasi, ki sta ga odprla leta 1994. Družbo pa Mileni dela šest vnukov in prav toliko pravnukov. Oče Ivan, ki je prejel priznanje za prizadevno delo pri kopanju vaškega vodovoda, je dočakal 95 let, mama Ivanka pa 91.

Pravi, da je treba imeti prijatelje in nobenemu nič slabega storiti. To je vodilo k sreči v življenju in ob jasnih mislih je dočkala tako visoko starost.

Besedilo in slika: Olga Knez

S harmoniko in kitaro dočakala zlato poroko

V družbi svojih najdražjih, svojcev in prijateljev, sta zlato poroko proslavila Anica in Ivan Čokelj iz Sežane, ki sta v lanskem letu obrnila 70. list v knjigi življenja. Na kmečkem turizmu Benčič na Varejah v Brkinih sta pripravila slovesnost, na katerem sta ob kraško-brkinskih dobrotah in sladki torti obujala spomine na otroška in mladostna leta in 50-letno skupno prehojeno pot v složnosti, razumevanju, popuščanju, prilagajanju, predvsem pa v znamenju ljubezni, spoštovanja in glasbi, ki ju je družila in razveseljevala ves ta čas.

Anica je bila rojena 2. aprila 1947 v Tubljah pri Hrpeljah kot druga hčerka v kmečki družini, ki je štela štiri hčere. Prav tako izhaja iz kmečke družine tudi Ivan, rojen 11. julija 1947. leta v Lažah kot zadnji, četrti otrok. Oba sta odrasla v domačem kraju. Med Anico, ki je delala kot natakaraica, in sprevodnikom Ivanom je marca 1967 vzklila ljubezen

na prvi pogled in še v istem letu, 25. novembra, sta si zaobljubila večno zvestobo pred matičarjem v Hrpeljah in v cerkvi v Klancu pri Kozini. Ivan je kar 33 let delal kot šofer v Primorju v Ajdovščini, Anica pa je zaradi bolezni ostala doma in se posvečala gospodinjstvu in vzgoji otrok. V zakonu sta se jima rodila hčerki Melita in Karmen, ki sta si ustvarili že tople dom in jima povili štiri vnuke: Nušo, Kim, Tana in Lio.

Zakonca Čokelj, ki sta v Sežani že 40 let, pa že vrsto desetletij družijo velika ljubezen do glasbe. Ivan je 30 let igral bobne v ansamblu Veseli Kraševci na raznih prireditvah, proslavah, mednarodnih festivalih narodno-zabavnih ansamblov, pri snemanju radijskih oddaj Pokaži, kaj znaš ipd. V družinskem ansamblu, v katerem je harmoniko igral sedaj že pokojni Karlo Logar in pela njegova hčerka Milojka, je pela tudi Čokljeva hčerka Melita. Anica pa se je prav na moževo prigovarjanje pred osmimi leti začela učiti kitare, si nato

nabavila bas kitaro, za 70. rojstni dan pa si je kupila novo glasbilo – ukulele. Ivan, ki se je igranja na frajtonarico učil pri priznanem prof. Zoranu Lupincu, je že 10 let član Kulturnega društva Kraška harmonika. Pred dvema se je društvu pridružila Anica, ki igra na bas kitaro in poje, v zadnjem času pa uspešno sodeluje tudi kot pevka in igralca na bas kitaro v duetu z Igom Radovičem iz Nabrežine, ki igra na klavirsko harmoniko. Skupaj pojeta tako zabavne kot tudi ljudske slovenske pesmi.

Anica se je kmalu po abrahamu aktivno vključila v sežansko društvo upokojencev in medobčinsko društvo invalidov, kjer je balinala in igrala pikado, v sežanski podružnici Združenja multiple skleroze Slovenije, v katerem je poverjenica za Kras, pa še streljala in tekmovala v ribolovu. Anico in Ivana je torej zaznamovala glasba. Na domu imata vsak svoj kotiček, kjer pridno vadita in se pripravljata na skupne nastope. Ljubezen do glasbe sta prenesla

tudi na svoje vnuke: Tan igra violino in bobne, Lia pa klarinet.

Družbo jima dela psiček Jaka, ki poskrbi, da ga njuna gospodarja peljeta vsaj dvakrat na dan na sprehod. Anica je pridna kuharica, še posebej jo veseli peka slaščic, s katerimi razveseljuje svoje bližnje.

Zakonca Čokelj pravita, da so popotnica skupnemu življenju složnost, popuščanje, zvestoba in medsebojno spoštovanje.

Člani harmonikarskega orkestra z vodjo prof. Maticem Štavarjem so slavljenca obiskali ob 70. rojstnem dnevu in jima poklonili sliko z vsemi člani orkestra. Njuni najdražji pa so zlato-poročencema, ki sta pripravila slavlje ob obletnici zaradi bolezni z zamudo, pripravili pravo presenečenje: kolo no oz. slavolok pred hišo na Cesti na Bršljanovec v Sežani. Zelo pa sta se razveselila tudi darila s čestitko sežanskega župana Davorina Terčona.

Besedilo in slika: Olga Knez

Iskanje spomina

Najprej želim, da teh nekaj povedi ne bi razumeli kot zloben zapis ali starostno nerganje, temveč kot navdih dela in spoznanja ali poznavanja prostora, v katerem živimo.

Bil sem prijetno presenečen ob odprtju spominske sobe Borisa Pahorja, ki ga cenim in spoštujem, v Bunčetovi domačiji v Dutovljah. Toda nekaj me je zapeklo ob vsem tem dogajanju. Je bil to iskren in spoštljiv dogodek ali samo želja nekaj postoriti in biti nekaj trenutkov v središču lokalne pozornosti zaradi imena in evropske pozornosti Borisa Pahorja?

Znano mi je, da se je v tej domačiji rodil dramatik, kulturni delavec in profesor Josip Tavčar. Nedaleč stran pa se je rodil velik narodnjak Lovro Žvab, prav tako pa tudi župnik in kronist Albin Kjuder. Trije domačini, ki so še kako pomembni v lokalnem in širšem prostoru. In še malo dlje, v Koprivi, sta se rodila pisateljica Branka Jurca in zbiratelj ljudskega blaga Milko Matičetov, v

Skopem pa inženir in inovator Valentin Matija Živic.

O Josipu Tavčarju je veliko pisala Bogomila Kravos, o Lovru Žvabu Ivan Vogrič, prav tako je veliko napisanega o Kjudru, Jurci in Matičetovem, v Skopem pa so v spomin na Valentina Matija Živica odprli spominsko sobo.

Moram se vrniti v bližnjo zgodovino, v Brda. V svojih otroških letih skorajda nismo smeli izgovoriti imena Alojz Gradnik in končno se bo letos (upam), poimenovala šola na Dobrovem z njegovim imenom. Petdeset let po njegovi smrti. In v Brdih je še veliko imen, ki bi si zaslužila spominjanje in pomnjenje. Bile so osebe, ki so dajale pečat narodnosti in umetnosti. In v Brdih veliko govorimo o vinu.

Na Krasu živim petdeset let in v vseh teh letih sem spoznal veliko Kraševcev, ki bi si zaslužili opomnik ali spomin. Bil sem prepričan, da bodo nekdanji občinski možje podprli mojo pobudo o bronastih portretih znamenitih Kra-

ševcev okrog amfiteatra Kosovelovega doma, toda ne. Prostor so raje namenili gostilniškim mizam. In tudi na Krasu govorimo o vinu.

Pozabljamo tudi primorskega in slovenskega partizanstva, ki bi moralo biti v ponos narodu. (Raje se spuščamo v tragedije, ki so jih povzročali posamezniki, ki bi morali biti že zdavnaj obtoženi in kaznovani.)

Smo res postavljeni samo v eno zgodovino, ki se vedno začneja z jaz?

Veliko govorimo o usodi naroda, o obstoju slovenskega jezika, o bodočnosti Zemlje kot viru bivanja. Zanimivo, na vsa ta vprašanja so odgovorili naši predniki, naši nonoti. Občutek imam, da se bojimo njihovega vedenja. Prisluhnimo jim.

Upam, da se bo v nas kaj zaiskrilo in odkrilo spoznavanje moči in ustvarjalnost naroda, v katerem so bili in so tudi Kraševci. Postorimo tisti korak, na katerega bomo ponosni, tisti spominski korak.

Aleksander Peršolja

Delavnica Javno nastopanje in komuniciranje z mediji

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Sežana je organiziral usposabljanje z naslovom Javno nastopanje in komunikacija z mediji. Seminarja, ki je potekal v dveh delih, 18. in 25. novembra 2017 od 10. do 17. ure, v prostorih Inkubatorja v Sežani, se je udeležilo osem udeležencev iz različnih društev, izvajali pa sta ga Anita Urbančič in Janja Novoselc.

Predavateljica Anita Urbančič, ki ima opravljeno Londonsko šolo za odnose z javnostmi, vodi različne prireditve, je svetovalka za odnose z javnostmi, organizatorka, scenaristka, tekstopiska, izvajalka tečajev javnega nastopanja ter poslovnega bontona in voditeljica na nacionalnem radiu. Opravila je več strokovnih izobraževanj s tega področja. Janja Novoselc je po poklicu novinarka, podjetnica v svojem podjetju K@spr, komunikacijsko svetovanje in stiki z javnostmi in svetuje na področju komuniciranja.

Po uvodni predstavitvi predavateljic se je vsak udeleženec pred skupino predstavil z enim od svojih nastopov, ki ga je v javnosti že predstavil, mentorici pa sta podali svoje nasvete in predloge za izboljšavo.

V drugem delu smo se seznanili s sporočilom za javnost, ki smo ga do naslednjega srečanja dobili tudi za domačo nalogo.

Ponovno smo se dobili v soboto, 25. novembra. Vsak član je predstavil 'domačo nalogo' – sporočilo za javnost, ob katerem sta nam Janja Novoselc in Eva Barič podali ustrezne nasvete. Pri sporočilu za javnost je velikega pomena primerna vsebina, ki jasno sporoča, kaj želimo povedati javnosti. Največkrat nagovarjamo širšo javnost, ki jo želimo obvestiti o nekem prijetnem oziroma uspešnem dogodku. Sporočilo za javnost vsebuje naslov, ki mora biti ustrezen, da pritegne, naslovu sledi uvod, s katerim je bralec obveščen o ključnih informacijah v zvezi z njim, temu pa sledi vsebinski del, iz katerega izvemo nekaj več o dogodku. Kot zaključek navedemo povezave in kontaktne podatke za več informacij.

V drugem delu delavnice smo pod

mentorstvom Anite Urbančič predstavili javni nastop. Vsakemu udeležencu sta mentorici svetovali, kaj naj izboljša v primerjavi s prvim nastopom. Svoja opažanja, občutke, dileme, spoznanja in vprašanja pa so z nastopajočimi delili tudi ostali.

Na obeh delavnicah nas je pozdravila tudi predstavnica Območne izpostave JSKD Sežana, Vladislava Navotnik, ki je organizirala srečanje in tako poskrbela, da smo predstavniki kulturnih društev bogatejši za znanje iz javnega nastopanja in komuniciranja z mediji, kar nam bo v veliki meri koristilo pri našem delu in za kar se prijazno zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo mentoricam, ki so nam posvetile čas in pozornost.

Besedilo: Margit Grošelj Miklavc

Slika: Janja Novoselc

Tipografska zavesa Gaje Hanzel na mednarodni razstavi v Novem Sadu

Decembra 2017 je bil projekt Tipografska zavesa za Kosovelov dom Sežana (magistrska naloga, za katero je Gaja Hanzel prejela tudi Prešernovo študentsko nagrado) predstavljen na mednarodni razstavi Diploma Pro 4 v okviru Adria Design Culture Exchange v Novem Sadu.

V težnji po vključevanju večjega števila držav v projekt, so tokrat na razstavi sodelovale fakultete iz treh držav; Srbije, Hrvaške in Slovenije. Na ogled so postavljena izbrana diplomska in magistrska dela študentov Univerze v Novem Sadu, Univerze v Zagrebu in Univerze v Ljubljani. Razstava obsega izdelke študentov, ki so v projektih na področju uporabnih umetnosti in oblikovanja prikazali svoj talent in profesionalno zrelost z reševanjem semantičnih ter tehnoloških problemov kot tudi problemov učinkovitosti procesov in metod s področja vizualnih komunikacij.

Povzela: Nina Ukmar

Slike: arhiv Gaje Hanzel

Božično-novoletni koncert MePZ Sežana v cerkvi Sv. Mihaela v Lokvi

Mešani pevski zbor Sežana je svoj božično-novoletni koncert izvedel 6. januarja 2018 v cerkvi v Lokvi, ki je bila zgrajena leta 1613 in se lahko pohvali s čudovitimi freskami Toneta Kralja.

Obiskovalci so sežanskim pevcem kot tudi gostom, ki so pričarali posebno, čarobno vzdušje namenili topel aplavz. Program je povezovala predsednica sežanskih pevcev Sonja Perhavec. Po udarila je pomembnost združevanja in povezovanja, ko si ljudje podamo roke in seže ljubezen do neba ter se razpne

v mavrico, v katero je vsak nastopajoči dodal svojo barvo.

Koncert so otvorili domači pevci in pevke cerkvenega pevskega zbora Lokev pod taktirko zborovodkinje in organistke Stane Umek. Župnik Slavko Obed je nagovoril občinstvo in izrazil veliko zadovoljstvo, da na praznik svetih treh kraljev prav lokavska cerkev gosti nastopajoče. S flavto je angelski zvok pričarala Dana Verč, študentka flavte na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Gostje so bili tudi domači pevci moškega pev-

skega zbora Tabor Lokev z dirigentom Miranom Žitkom, ki vedno navdušijo z izjemno interpretacijo pesmi. Posebno točko sta prispevala solista Sandi Kariž in Miran Žitko ob klavirski spremljavi Anje Tavčar. Zapela sta pesem Angeli tam po nižavah. Občinstvo je s svojim glasom in zvokom navdušila vrhunska slovenska in mednarodno priznana glasbenica Tinkara Kovač. S pesmijo Lastovka, znane zimzelene pesmi Elde Viler, je dodala prav poseben čar večeru. Kot solistka se je poklonila občinstvu tudi Nina Pečelin, sicer pevka sežanskega in divaškega pevskega zbora, ki je pred letom pričela s študijem solopetja. Ob klavirski spremljavi Anje Tavčar, mlade pianistke, organistke in dirigentke, je zapela Ave Marijo. Koncert so zaključili gostitelji in pod vodstvom dirigentke Andreje Tomažič Hrvatini ponovno dokazali svojo ljubezen do muziciranja in glasbe.

Vsi nastopajoči so koncert zaključili s skupno pesmijo Sveta noč ob klavirski spremljavi, spremljavi flavt in orgel, na katere je zaigral mladi, obetajoči glasbenik Izak Ban.

Voditeljica se je zahvalila vsem nastopajočim, dirigentom, mentorjem ter župniku Slavku Obedu, ki je omogočil izvedbo koncerta v župniji Lokev ter občinstvu za topel aplavz.

Besedilo: Sonja Perhavec

Slika: Orjana Jakomin

Božično novoletno praznovanje v krajevni skupnosti Lokev

Letošnji december je bil za vaščane vasi Lokev in Prelože še posebej prazničen. Na pobudo staršev ter v sodelovanju z KS Lokev je bilo organiziranih več dogodkov, ki so popestrili dogajanje v vasi. Najprej je bila organizirana otroška delavnica, na kateri so otroci iz različnih materialov izdelovali božično-novoletne okraske. S svojimi izdelki so okrasili dvorano kulturnega doma in jelko pred njim. V petek, 1. decembra 2017, je bilo organizirano krašenje jelke pred kulturnim domom. Dogodek se je nadaljeval z večernim pohodom po Lokvi. Udeleženci pohoda so obiskali dom deklice s posebnimi potrebami Isabel, ji zapeli nekaj božičnih pesmi in ji izročili skromno darilo.

Osrednji decembrski dogodek se je odvijal v soboto, 23. decembra 2017, ko je bila organizirana zaključna božič-

no-novoletna prireditve. Dvorana KS Lokev je bila napolnjena do zadnjega kotička. Na prireditvi so nastopali Sara

Čok in Valentina Grk Kastelic na klavirju, otroci OŠ Srečka Kosovela – Podružnična šola Lokev, Moški pevski zbor Tabor Lokev, družinsko gledališče Kolenc s predstavo za otroke Nagajivi ledeni škrat Polde in posebni gost prireditve, dedek Mraz. Z otvoritvenim govorom je vaščane in povabljene pozdravil predsednik KS Lokev Dušan Ban. Prireditve je spretno povezovala Katja Murn.

Po končani prireditvi je med obiskovalci prevladalo enotno mnenje, da tovrstni dogodki povezujejo prebivalce obeh vasi in da bi jih bilo potrebno v prihodnosti ponoviti.

Besedilo: Robert Müllner

Sliki: Matevž Mateta

S kraško pihalno godbo v praznični december

Društvo Kraška pihalna godba je v letu 2017 obeležilo 25-letnico delovanja. Četrto stoletje godbeniki muzicirajo in razveseljujejo domače občinstvo. V letu 2017 se je Kraška pihalna godba udeležila mednarodnega tekmovanja v Rivi del Garda in dosegla peto mesto z zahtevnim tekmovalnim programom. Julija so godbeniki združili moči z združenima pevskima zboroma Lipa iz Bazovice in Cominum iz Komna in navdušili domače občinstvo s celovečernim koncertom v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani. Prve dni v avgustu so v goste povabili Ansambel Saša Avsenika in kljub slabemu vremenu navdušili obiskovalce. Leto so zaokrožili z novoletnim koncertom, ki je bil 17. decembra 2017 v Kosovelovem domu v Sežani. Ob tej priložnosti so jubilarantom podelili Gallusove značke, ki jih za 5, 10 in 15 let aktivnega delovanja v godbi podeljuje JSKD, in Adamičeve medalje, ki jih za 10 in 20 let delovanja v društvu podeljuje Zveza slovenskih godb. Godbeniki pa so po sedemnajstih letih dobili nove uniforme. Zahvala za novo podobo gre županu Davorinu Terčonu, ki je odobril

sredstva za nabavo novih uniform. Ob tej priložnosti bi se zahvalili zvestemu občinstvu, staršem, ki mlade godbenike in godbenice podpirajo, sponzorjem, zaposlenim v Kosovelovem domu Sežana za vso pomoč ob izvedbi koncertov, in Glasbeni šoli Sežana.

Posebna zahvala gre Damijanu Čehu, ki je skoraj desetletje predsedoval društvu, in Tanji Pipan, ki je bila leta 1992 ena izmed ustanovnih članic društva in že 25 let skrbi za dokumentacijo ter

opravlja računovodske storitve za društvo. Vezni člen Kraške pihalne godbe je dirigent, profesor Ivo Bašič, ki si za odlično strokovno delo na področju glasbenega in godbeniškega ustvarjanja zasluži vse pohvale godbenikov in občinstva.

Vabljeni na koncerte in glasbene dogodke Kraške pihalne godbe v letu 2018.

Besedilo: Lucija Prihavec Mahorčič

Slika: arhiv KPG

Prednovoletno srečanje članov Kraške harmonike

Kulturno društvo Kraška harmonika s sedežem v Sežani je sklenilo uspešno leto številnih aktivnosti v letu 2017, po katerih je prepoznavno tako v kraškem in brkinskem prostoru kot tudi na območju širšega slovenskega prostora ter v tujini, v Italiji, na Hrvaškem in v Avstriji.

Tokrat so se številni člani več kot 120-članskega društva zbrali na zaključnem srečanju na Turistični kmetiji Pri Francinovih v Avberju, kjer pri lastnici Bojani Ukmar ni manjkalo uigranega igranja ob zvokih frajtonarice in petja. V goste je prišel znani izdelovalec dia-

toničnih harmonik Aleks Rutar s soprogo Janjo, ki se je pred leti preselil (tudi dejavnost izdelovanja kakovostnih instrumentov) na Koroško. Gostili pa so tudi predsednika Turističnega društva Dobrič Morena Nagriča, pri katerem so letos že četrtič sodelovali na kostanje-

vem prazniku. Nagrič jim je v zahvalo za sodelovanje podelil sliko in sladice, medtem ko jim je lastnik gostilne Murka z Bleda Jože Kosar s soprogo Anico v zahvalo za udeležbo na letošnjem prazniku 1000 harmonik na Bledu poklonil darilo blejskega župana Janeza Fajfarja – vrč s Prešernovo Zdravljico v angleškem jeziku. Prednovoletnega sre-

čanja se je udeležil tudi najmlajši član, 7-letni Manuel Brundula iz Krepelj, ki je že drugo leto zapored prejel priznanje kot najmlajši udeleženec srečanja harmonikarjev na Bledu. Po pozdravnem nagovoru predsednice društva Danice Pavlič in sežanskega podžupana Rada Pirjevca, ki je obljubil pomoč sežanske občine, so zaigrali tudi člani harmoni-

karskega orkestra, ki ga vodi prof. Matic Štavar in v katerem igrajo tudi prijatelji iz zamejstva, med njimi harmonikar Igo Radovič iz Nabrežine, ki je pred več leti ustanovil znano glasbeno skupino Kraški cvet, Lepo je bilo slišati lepe narodne in stare ljudske viže, ki sta jih zapela skupaj s kitaristko Anico Čokelj, pridružili pa so se jima še ostali člani društva.

Na kmečkem turizmu Ukmar v Avberju so bili vsi udeleženci zaključnega srečanja s postrežbo in gostoljubnostjo osebja zelo zadovoljni. Spomnili so se tudi tragičnega dogodka, ki je marljivo družino Ukmar prizadel pred dvema letoma in pol, ko so izgubili sina, moža in očeta, 50-letnega gospodarja Bruna. Praznovanje so zaključili pozno v noč in sklenili, da se še vrnejo v prelepo kraško vasico Avber na vrhu hribčka, ki slovi po župnijski cerkvi sv. Nikolaja, v kateri je primorski slikar Tone Kralj ustvaril eno najlepših stvaritev iz svojega opusa, ki budi narodno zavest Primorcev.

Besedilo in slika: Olga Knez

Koncert noneta Vitra iz Ribnice na Dolenjskem v Tomaju

Vitra je tanek in dolg kos lesa oziroma šibe, ki se uporablja za spletnje košar in ret. Še kako dobro jo poznajo na Dolenjskem, saj prav Ribnica slovi po suhi robi. Po vitri pa si je ime nadela ženska folklorna skupina, ki šteje devet pevk in deluje že od leta 1974. Že vseh 44 let jih vodi umetniška vodja Bernarda Kogovšek. Nonet Vitra je pred približno tremi desetletji gostoval na Osnovni šoli v Dutovljah, tokrat pa so pevke prišle na Kras na povabilo tomajskega kulturnega društva, katerega predsednica je Doris Orel.

V kulturnem domu v Tomaju so 6. januarja 2018 pripravile čudovit koncert z naslovom Lepa je naša dežela, na katerem so predstavile ljudske pesmi različnih slovenskih pokrajin. Večer so obogatili še pristni govorniki narečne besede, ki so slovenske dežele in pokrajine predstavili na šaljiv način ter tako izrazili bogastvo slovenske govorice, saj ji prav narečja dajejo svoj šarm. Koncert, na katerem so se pevke noneta Vitra predstavile v dveh delih, je popestrila še projekcija slik z motivi slovenskih pokrajin avtorja Andreja Senegačnika.

Uvodni pozdrav je gostom namenila predsednica tomajskega KD Doris Orel. V svoj program pa pevke uvrščajo poleg slovenske ljudske pesmi v raznih priredbah še pesmi slovenskih in tujih

skladatelj s posvetno in nabožno vsebino, priredbe Avsenikovih skladb in slovenskih popevk. Skupina je nastopala v mnogih slovenskih krajih in v krajih sosednjih držav. Izdale so štiri zgoščenke. Na dveh so slovenske ljudske in umetne pesmi, na tretji Polnočni zvon so božične pesmi, na četrti Ptice, pojte z mano pa Avsenikove pesmi. Zadnjih 17 let pojejo v nespremenjenem sestavu, nekatere od njih pa pojejo že od vsega začetka. Skupino sestavljajo: Metka Lesar, Renata Lesar Hržič, Martina Zbošnik Senegačnik, Ksenija Abramović Grom,

Eda Štanfelj, Andreja Oblak, Mateja Kožar Bolha, Mojca Šipka Levstek in Viktorija Petrovič.

Na koncertu v Tomaju so z ljudsko pesmijo popeljale številno občinstvo po vseh pokrajinah Slovenije od Prekmurja do Savinjske doline, Koroške, Gorenjske, Dolenjske in Bele krajine, Ribniške doline pa tudi Primorske in Zgornjega Posočja ter do naših zamejcev v Benečiji in Reziji. Primorsko je zaznamovala pesem Čiv, čiv, ona mi je rekla v priredbi Blaženke Arnič, goriški Kras pa pesem Sonce ljubo v priredbi Pavleta Merkuja.

Magdalenca je ljudska pesem iz Tolmina, ki jo je priredil Aldo Kumar. Pesmi Oj, božime v priredbi Ambroža Čopija in Tau ti zeleni poloze v priredbi Pavleta Merkurja sta iz Benečije in Rezije in so jih

pevke zapele v tem narečju.

Pevkam so se na odru pridružili še govorniki narečne besede, ki so predstavili besedila iz knjige Zakladi Slovenije, ki jih je izbrala zborovodkinja Bernarda

Kogovšek. Ob zaključku prireditve so pevke po obilnem aplavzu obiskovalcem podarile še pesem Slovenija, od kod lepote tvoje.

Besedilo in slika: Olga Knez

Projekt z razstavo Bodi čebela Polonce Lovšin

V galeriji Mira Kranjca v Kosovelovem domu v Sežani so 4. januarja 2018 novoletni program pričeli z odprtjem razstave Bodi čebela Polonce Lovšin iz Ljubljane.

Umetnica je najprej diplomirala na arhitekturi, nato po končanem študiju kiparstva na ljubljanski likovni akademiji še magistrirala ter leta 2015 zaključila doktorski študij vizualne umetnosti na Univerzi Bauhaus v Weimarju v Nemčiji. Vizualna umetnica je za svoje delo prejela več nagrad in priznanj, med drugim zlato ptico 2010. Poleg svoje individualne prakse razvija projekte tudi znotraj skupine KUD Obrat.

Polonca Lovšin svoje umetniško delovanje razvija na presečišču različnih idej in

praks. V svojih delih raziskuje neodvisne načine bivanja in delovanja ter ekologije vsakdanjega življenja. V zadnjem času se osredotoča predvsem na razmerje med urbanim in ruralnim ter poudarja pomen samooskrbe. Zanima jo prilagoditev človeka na spremenjene okoljske pogoje in iskanje alternativnih rešitev zanje. Na tokratni razstavi z naslovom Bodi čebela predstavlja kolekcijo prototipov za ročno opravljanje rastlin, ki vključuje posebna oblačila in pripomočke. Kolekcijo spremlja serija kratkih videov, v katerih različni akterji ročno opravljujejo rastline.

»Tokratni projekt sem namenila čebelarjem ob vprašanju, kaj se bo zgodilo, če bodo čebele izumrle. Tako je čebela ena

od rdečih niti mojega sedanjega delovanja. Vloge čebel se vse bolj zavedamo. Idejo za nastanek tega projekta sem dobila, ko so se v Sloveniji začeli ponavljati množični pogini čebel in že s projektom Nazaj v mesto sem opozorila na pomen čebel v ekosistemu in predstavila tezo, da bo v prihodnosti morda preživela le narava v mestu. Tako sem prve animacije imela že leta 2011. S tem projektom sem opozorila tudi na urbano čebelo in s projektom Bodi čebela stopila korak dlje,« poudarja avtorica.

Vizualna umetnica je prototipe izdelala s pomočjo reciklaže in predelave vsakdanjih predmetov, v videih pa je poudarila kolektivno delovanje, ki je ključna komponenta delovanja človeka za preživetje v prihodnosti. Pri snemanju videofilmov ji je pomagal še Bojan Brajkovič, sama pa je poleg snemanja opravila še montažo. V filmih nastopata Tjaša Avsec, ki je tudi prispevala glasbo, in Ina Kresal. Eden izmed videov je posnet tudi na Krasu, na poljih sivke v Ivanjem Gradu, za kar se umetnica zahvaljuje Juretu Medveščku iz Ekotere.

Avtorici razstave sta čestitali direktorica Kosovelovega doma Nina Ukmar in kustosinja razstave Mojca Grmek, ki je pripravila tudi tekst za zgibanko, ki spremlja razstavo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Zlati žarek v Galeriji Frnaža

Članice likovne sekcije Zlati žarek, ki deluje pri Fotoklubu Žarek Sežana, se tokrat predstavljajo v Galeriji Frnaža v okviru Krajevne skupnosti Nova Gorica.

Fotoklub Žarek praznuje letos 25. obletnico delovanja in ob tej priložnosti se predstavlja tudi likovna sekcija z razstavo Vse barve žarka. V sekciji deluje šest slikark, in sicer Božica Mihalič, Cvetka Šemrov, Dajana Čok, Jana Štok, Marija Maruša Maraž in Tatjana Fičur. »Barve so nosilke pojavnosti mehkob in trdot ter povezovanje vsebinskih poudarkov, izraženih pogosto s prepoznavnimi simboli,« je o razstavljenih delih napisal slikar Janez Milkovič Jano. »Ustvarile so večplastna, zelo intimna, spontana in obenem s tenkočutno skrbnostjo izražena likovna dela.«

Razstava je bila na ogled do konca januarja.

Besedilo: Bogdan Čok
Slika: Cvetka Šemrov

Sežanski fotografi z razstavo o arhitekturi proslavljajo 25 let obstoja

Fotoklub Žarek iz Sežane, ki ga vodi predsednik Igor Petaros, v letošnjem letu obeležuje 25. letnico uspešnega delovanja v slovenskem in širšem merilu. Ena izmed prvih javnih predstavitev je odprtje razstave z naslovom Arhitektura v torek, 9. januarja 2018, v Veliki galeriji Ivana Varla v Kosovelovem domu v Sežani. Na razstavi se predstavlja 15 članov, ki so v domačih krajih in na potovanjih zaznali različne motive (stolpnice, fasade, ulice, odseve v steklih, igrišča, mostove, hiše) in jih zabeležili s kamero.

Ob odprtju je zbrane najprej pozdravil gostitelj David Terčon, medtem ko so z glasbo dogodek popestrili učenci Glasbene šole Komen. Predsednik društva

Igor Petaros predstavil bogato četrtnoletno dejavnost kluba, prof. Samo Onič pa motive, s katerimi se fotografi Krasa, Brkinov in zamejstva predstavljajo širšemu občinstvu.

»Arhitektura kot likovno področje je ena od temeljnih človeških dejavnosti, ki zajema širši spekter področij ustvarjalnosti, znanja in delovanja. Danes njena estetika pritegne številne fotografe. Kompozicija mase, igra svetlobe in sence, različne strukture, odsevi barv so le nekateri od načinov iskanj, s katerimi nam fotografije pričajo o obstoju in brezčasnosti umetnosti stavbarstva. Fotografije, ki so nastale, zato niso le estetska predstavitev arhitektovega dela, ampak

so tudi umetniške 'upodobitve', ki ga na novo postavljajo, razkrivajo, mu dodajajo fotografov osebni pečat. In so samostojna umetniška dela, ki črpajo vrednost iz načina gledanja bolj kot iz gledanega (arhitekturnega) objekta,« je na odprtju razstave poudaril prof. Onič.

V širši izbor za tematsko razstavo je tokrat prispelo kar 130 fotografij, izmed katerih sta prof. likovne vzgoje Samo Onič in predstavnik umetniškega sveta kluba Stojan Gorup izbrala najboljše. Na razstavi se predstavljajo: Jadran Čeh, Pavel Morelj, Rafael Vončina, Stojan in Vlasta Gorup, Igor Petaros, Dajana Čok, Igor Fabjan, Marija Maruša Maraž, Zvonko Malovec, Jana Štok, Matej Skubic, Cvetka Šemrov, Simon Rebula in Marko Pleterški.

Začetek delovanja kluba sega v leto 1993, ko so se fotografski ljubitelji začeli družiti v okviru študijskega fotografskega krožka pod imenom Žarek Sežana, ki ga je vodila Vilma Colja. Leta 1998 se je krožek organiziral kot društvo z imenom Fotoklub Žarek Sežana. Vodenje kluba je opravljalo več predsednikov. Največ časa ga je vodil sedanji častni član kluba Jadran Čeh. Leta 2006 je bila v fotoklubu ustanovljena likovna sekcija Zlati Žarek, ki še danes zelo uspešno deluje. Fotoklub združuje fotografe in likovnike s širšega območja Krasa, Brkinov in zamejstva.

Besedilo: Olga Knez
Slika: Radivoj Mosetti

Knjižnična pravila Kosovelove knjižnice Sežana

Kosovelova knjižnica Sežana je ena od 58 slovenskih splošnih knjižnic. Pridno jo obiskuje trenutno 5.127 aktivnih članov štirih kraških občin, veliko pa je tudi samo uporabnikov knjižnice.

Knjižnica je odprta za vse. V njej lahko obiskujete prireditve, v čitalnici listate po časopisih in revijah, ali pa se zgolj družite v prijetnem objemu knjig. Osnovna dejavnost pa je namenjena izposoji knjižničnega gradiva.

Da bi našim članom olajšali sodelovanje z nami, smo pripravili nekaj informacij.

Vpis

Ob vpisu je potrebno predložiti osebni dokument. Za otroke do 15. leta starosti

vpisnico podpišejo starši.

Članarina se poravna po veljavnem ceniku knjižnice.

Članska izkaznica

Članska izkaznica je obvezna. Veljavna je tudi izkaznica na mobilni aplikaciji mCOBISS. O izgubi izkaznice ali spremembi podatkov je potrebno v čim krajšem času obvestiti knjižnico.

Člansko izkaznico dobite ob vpisu. Izkaznice za otroke in odrasle se razlikujejo. Z otroško člansko izkaznico izposoja gradiva za odrasle ni mogoča.

Moja knjižnica

Moja knjižnica je storitev, ki omogoča vpogled v vaše izposojeno, rezervirano

in vrnjeno gradivo. Do nje lahko dostopate preko kataloga COBISS ali preko mobilne aplikacije mCOBISS.

Za uporabo storitve potrebujete:

- ime knjižnice
 - številko članske izkaznice
 - geslo, ki vam ga dodelimo v knjižnici.
- Storitev Moja knjižnica omogoča:
- pregled izposojenega gradiva
 - podaljšanje roka izposoje
 - naročanje prostega gradiva
 - rezervacije izposojenega gradiva
 - preklic rezervacij
 - pregled neporavnanih terjatev
 - spremembo gesla in nastavitve e-obveščanja
 - pregled zgodovine izposojenega gradiva.

Izposoja in podaljševanje gradiva

Izposojevalni roki:

- knjižno gradivo – 1 mesec
- neknjižno gradivo – 7 dni
- jezikovni tečaji – 1 mesec
- serijske publikacije – 7 dni
- domoznansko gradivo – 7 dni.

Podaljšanje je mogoče osebno v knjižnici, po telefonu, elektronski pošti ali preko storitve Moja knjižnica.

Roka izposoje ni mogoče podaljšati, če:

- imate neporavnane obveznosti do knjižnice (velja samo za Mojo knjižnico)
- je izposojevalni rok že potekel (velja samo za Mojo knjižnico)
- je gradivo rezerviral drug uporabnik
- je za gradivo že evidentiran opomin

Ob izposoji gradiva prejme vsak bralec izpis stanja na članski izkaznici, ki ga je potrebno preveriti, da se izognemo nevednostim.

Rezervacija gradiva

Gradivo lahko rezervirate osebno v knjižnici ali preko storitve Moja knjižnica-

ca. Rezervira se lahko prosto in izposojeno gradivo.

Obvestilo o prejetem rezerviranem gradivu prejmete po elektronski pošti (brezplačno) ali vas o tem obvestimo s telefonskim klicem (0,40 eur).

Rezervirano gradivo čaka na prevzem 5 delovnih dni.

Stroški neprevzetega rezerviranega gradiva znašajo 0,40 eur na enoto gradiva.

Zamudnina in opomini

Po preteku roka izposoje se zaračunajo zamudnina in stroški opomina po veljavnem ceniku.

Ko stroški presežejo 30 eur ali so starejši od 6 mesecev, je do poravnave dolga onemogočeno upravljanje z računom (ni možnosti izposoje, podaljševanja in medknjižnične izposoje).

Medknjižnična izposoja

Omogočamo izposajo gradiva iz drugih slovenskih knjižnic. Storitve se zaračuna po veljavnem ceniku. Zahtevek oddate pri izposojevalnem pultu.

Za študijske namene omogočamo

brezplačno medknjižnično izposajo iz obalno-kraških splošnih knjižnic (Knjižnica Bena Zupančiča Postojna, Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica, Mestna knjižnica Izola, Mestna knjižnica Piran) in Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper).

Izgubljeno ali poškodovano gradivo

Izgubo ali poškodovanje gradiva je potrebno nadomestiti z novim izvidom in poravnati stroške obdelave ali poravnati odškodnino po izračunu.

Pričakujemo vas v naši knjižnici, v upanju, da se boste pri nas prijetno počutili in našli kaj zase.

Kolektiv Kosovelove knjižnice Sežana

Brati gore

Tako je naslov mednarodnemu projektu, ki spodbuja k branju planinske literature.

»Iniciativa Brati gore se je začela ob praznovanju Mednarodnega dneva gora 2015. Osnovna ideja je bila spodbuditi dogodke, posvečene branju moderne alpske literature na različnih lokacijah v Alpah na Mednarodni dan gora, za katerega so Združeni Narodi razglasili 11. december. Festival Brati gore spodbuja praznovanje kulturne raznolikosti in podobnosti širom Alp in hkrati povezuje gore in umetnost,« piše na spletni strani Alpske konference, ki ima sedež v Innsbrucku.

Kosovelova knjižnica se je temu projektu pridružila letos prvič. V sodelovanju s Planinskim društvom Sežana smo organizirali predstavitev knjige znanega slovenskega alpinista Vikija Grošlja z naslovom 40 let mojih soočanj s Himalajo. Predstavitve je spremljalo predavanje o njegovih obiskih v knjigi opisanega področja in načina življenja 'pod streho sveta'. Po predavanju so obiskovalci

lahko knjigo tudi kupili. Izkupiček je šel v dobrodelne namene za prebivalce, ki pod Himalajo živijo v težkih življenjskih razmerah.

Dogodek je spremljala razstava 'planinske literature' z naših knjižnih polic in razstava fotografij alpinista in planinskega vodnika Marjana Olenika.

Besedilo: Magdalena Svetina Terčon
Slika: arhiv KKS, logotip Brati gore

Sklop predavanj Od človeka k Človeku Suzane Štravs in Ljubezen v nevihti

V napovedniku smo izvedeli, da naj bi bilo predavanje avtorice v in njenega življenjskega sopotnika Simona Mičiča v torek, 21. novembra 2017, v Kosovelovi knjižnici Sežana namenjeno premagovanju zasvojenosti. V resnici pa je bilo še mnogo več.

Občudovali smo izjemno predano, skrbno, v širino in globino segajočo predstavitev vrhunske poti dveh človeških bitij, ki sta prepoznala vsak svojo pot dviga človeka in uresničitve Človeka. Dviga iz neskončnih brezen trpljenja v višave dojemanja stvarnosti v tisti popolnosti, ki jo lahko zagotovi edinole prepoznanje in brezpogojno sprejemanje Resnice. Oba sta se na tej poti »odločila vstati enkrat več kot sta padla«. Skozi iskreni prikaz svoje resnice zdaj pomagata drugim pri odstiranju njihovih resnic. Pomagata tistim, ki so se (že) zavedli, da je pot takšnih dvigov trnova in težka, odločitev zanjo pa temelji na sprejemanju lastne odgovornosti. »Vsem, ki danes živimo navdihujoč odnos s svojim partnerjem, je skupno, da nas vodi iskrenost, zaupanje in spoštovanje. Brez tega ljubezni ni.« Tako v svoji knjigi »Ljubezen v nevihti« meni Suzana. Pa tudi, da so »pogovori vedno boljši od preprirov. V preprih je bistvo, kdo ima prav. V pogovorih pa, kaj je prav.«

In zakaj je svojega izbranca Suzana ljubila »v nevihti«? Ker je bil človek, ki je vrsto let poznal le beg. Tudi uničujoči beg v alkohol. Ona pa je vztrajala, da naj sam sprejme odločitev za lastno življenje. To pa je bilo za Simona ob tem, da je bil v otroštvu spolno zlorabljan, zelo zelo težko. Statistika spolnih zlorab v Sloveniji je strašljiva: vsaka peta deklica in vsak sedmi deček! Kako svoj posledični strah in sram obvladujejo drugi tako ali drugače zlorabljeni otroci? Kako se s posledicami teh grozodejstev spopadajo takrat, ko že odrastejo? Mnogi od tega bežijo vse življenje – soočenja s preveč kruto resnico ne zmorejo. Tudi zato, ker ob sebi ne najdejo ljubeče podpore. Suzana meni: »Vsak od nas je edinstven in prav taka je tudi naša pot do svobode.« Simon, ki je svojo knjigo z naslovom Deček s tatujem na srcu izdal že leta 2016 in jo prav tako predstavil v sežanski knjižnici, pa o svojih razmišljanjih v času pred dvigom piše: »Sovražim se, sovražim vse, kar je v meni, ob meni in na meni. Najraje bi se ubil.« O dvigu pa: »Takrat, tistega dne, sem si s čela odlepil etiketo z napisom KRIV SEM, ki sem jo nosil dolgih 25 let, in jo vrgel stran. Etikete si nisem prilepil sam, temveč so mi jo prilepili drugi, ki v meni niso prepoznali topline, radosti, veselja in sreče,

ki sem ju kot otrok izžareval«.

Pa mi? Ali zmoremo naše otroke res videti, slišati in začutiti, ne le imeti? Tudi takrat, ko se skrivajo in zavarujejo za fasadami patoloških vedenj? Obe prebrani knjigi nas bosta solidno usposobili za razumevanje in sprejemanje svojih in tujih bolečin.

Besedilo in slika: Jasna Čuk Rupnik

Domoznanski večer in literarni čajanki

Skriti biseri Trsta in še kaj

29. novembra 2017 smo v knjižnici v Sežani lahko uživali ob fotoreportажah Anke in Jadrana Čeha. Anka nam je predstavila svoj sprehod s fotoaparatom po Krasu z naslovom Moj fotosprehod, z Jadranom pa smo uživali ob podobah Trsta, ki jih je naslovil Skriti biseri Trsta. Na poglobljen način pa nas je v drugem delu po Trstu vodil tudi arhitekt Stojan Lipolt, ki je svojo predstavitev tega mesta poimenoval O Trstu z distance. V (pre)kratkem predavanju smo izvedeli veliko novega ne samo o zgodovini Trsta, ampak tudi o osebah ali osebnostih (zlasti arhitektih), ki so zaznamovale samo mesto in tudi širši, evropski prostor. S Stojanom Lipoltom si želimo predavanje uresničiti tudi v praksi.

Anka in Jadran nas s svojim pog-

ledom skozi fotoaparatus navdušujeta vsako leto, zato se že z radovednostjo

sprašujemo, kaj nam bosta pripravila v naslednjem letu.

Literarni čajanki

Kosovelova knjižnica Sežana organizira vsak prvi torek v mesecu literarno čajanko. Zbrani ob 9. uri prisluhnejo pogovoru z gostom iz domačega okolja.

5. decembra 2017 smo ob skodelici čaja kramljali s amatersko slikarko in fotografkinjo Dajano Čok, članico Foto kluba Žarek iz Sežane in likovne sekcije, ki deluje v okviru tega društva. Avtorica nam je v sproščenem vzdušju spregovorila o svojih likovnih in fotografskih začetkih, sodelovanju na natčajih, druženju v društvu in svojih

pogledih na ustvarjanje in umetnost, s katerim se na tak ali drugačen način ukvarjajo vsi člani njene družine.

Mesec dni kasneje, 9. januarja 2018, pa nas je na čajanki obiskal Alojz Lah, ki ga poznamo kot jahača in udeleženca olimpijskih iger v Los Angelesu leta 1984. Pogovarjali smo se o njegovi ljubezni do konj, ki se je začela že v ranem otroštvu, ki ga je preživel na Dolenjskem, predvsem pa o njegovem poklicu – dresuri konj ter o odnosu med konjem in jahačem. Zanimalo nas je, kako na konja vpliva prevoz na različna gostovanja. Beseda je tekla

predvsem o lipicancih in seveda o Kobilarni Lipica. Pogovoru sta se pridružila tudi dr. Stanislav Renčelj, ki je bil nekaj časa tudi direktor Kobilarne Lipica, ter Lahova sodelavka Jasna Božac. Povsem nenačrtno je čajanka sovpadla z javno predstavitev Zakona o Lipici, ki je potekala v prostorih Občine Sežana naslednji dan. Na koncu smo prelistali tudi knjige o lipicancih s fotografijami dresurnih likov, ki jih je Alojz Lah podaril Kosovelovi knjižnici Sežana.

Besedilo: Magdalena Svetina Terčon
Slike: arhiv Kosovelove knjižnice Sežana

S Srečkom Rožetom o nazdravljanju s čašami

Novoletni čas je tisti čas, ko se proslavlja in nazdravlja. To je tudi pravi čas, ko so se v Kosovelovi knjižnici v Sežani odločili, da bodo postavili razstavo z naslovom S kakšnimi čašami so nazdravljali avtorja Srečka Rožeta iz Vojaškega muzeja Lo-

kev. Razstava, ki bo v čitalnici knjižnice na ogled do konca februarja, prinaša le delček bogate zbirke čaš, vrčev, steklenic in posod, ki se sicer nahajajo v Vojaškem muzeju Tabor Lokev.

»Ko sva z direktorico sežanske knjižni-

ce Magdaleno Svetina Terčon postavljala razstavo z naslovom Znamenja na zidovih, je vzklikla ideja, da bi v prostorih knjižnice postavljali še priložnostne tematske razstave predmetov, ki sodijo oz. so najdeni na Krasu. Tako smo za prvo razstavo pripravili dve stekleni vitrini in jih napolnili s čašami. V njih predstavljamo kozarce od najstarejšega, ročno izdelanega kozarca v kalupu iz mešanice cinka in kositra, izdelanega v 17. stoletju, do kozarcev iz sedanjega časa. Ta kozarec, ki ima zunanjo stran izbočeno z okrasnim reliefom s štirimi upodobitvami plemiškega življenja, je bil last plemiške rodbine in sem ga dobil kakih sedem metrov pod zemljo v Šmarjah pri Sežani leta 1990. Na ogled je tudi najstarejši kozarec v Lokvi, kelih iz alpake iz 18. stoletja, ki ima na dnu nečitljiv odtis proizvajalca in napis Alpacca. Iz prve polovice 19. stoletja je tudi kmečka lesena posoda v obliki kozarca iz rjavega smrekovega lesa in ročno stopničasto stružena,« pove Rože.

Ob kmečki glineni skledi je tudi zbirka kositrnih vrčev za vino in pivo iz 18. in 19. stoletja, ki so bili last premožnejših družin. Zanimivi so tudi spominski vrči za pivo iz 19. stol. Med njimi je vrč iz bele keramike z barvnim motivom nemške vojaške konjenice – dragoncev in portretom nemškega cesarja Wiheima in napisom v gotici, na vrhu pokrova pa je poljska havbica s premično lafeto. Ko spiješ vino, pa se na dnu prikaže motiv ženske figure. Zanimiv je tudi servis srebrnih kelihov za aperitiv s pecljem iz

posrebljenega bron, v uporabi znane sežanske družine Scaramangà in rodbine Karadžordžević, iz prve polovice 20. stol. Servisna steklenica, izdelana iz prozornega litega stekla, katere telo ima obliko 10-kotnika, zgornji rob vratu pa obliko trobente, sodi v 17. stoletje. Rože je na ogled postavil tudi steklenico za francoski šampanjec, izdelano v Parizu 1934. leta, z medeninastima posrebljenima kelihoma s pecljem, izdelanima leta 1935 v Nemčiji, kot tudi servisno gostilniško steklenico in set italijanskih

kozarčkov za žganje iz tulcev granat kal. 20 mm. Zbirko zaključuje protokolarno darilo Slovenske vojske, izdelano leta 1997 za najzaslužnejše Slovence ob osamosvojitveni vojni leta 1991. Gre za steklenico vina Renski rizling letnik 1997, ki ga je prejel Pavel Jereb, tedanji poročnik Teritorialne obrambe RS, poveljnik oddelka prvega učnega centra na Igu pri Ljubljani junija 1991.

Razstavo spremlja katalog, ki ga je izdelala bibliotekarka Maja Živec.

Besedilo in slika: Olga Knez

Odsevi 2

V januarju je v kozinski knjižnici razstavljal Rafael Vončina iz Sežane. Fotografsko razstavo je naslovil *Odsevi 2*, saj je s prvimi *Odsevi* gostoval v komenski knjižnici. Sicer pa je upokojeni veterinar bivši sodelavec in zvesti zgodbarničar in tudi zgodbarniški fotograf. Kot sam pove, je v 7. razredu OŠ obiskoval začetni tečaj fotografije. Učili so ga izkušeni in priznani fotografi. »Takrat sem podedoval en 6 x 9 cm aparat. Na tečaju so bili že zaposleni, imeli so denar in neprimerno boljše aparate, kot je bil moj. Konec srednje šole je šla sestra v Anglijo in mi tam kupila Laika format in takrat sem fotografiral na veliko. Vsak dogodek

doma je bil ovekovečen in nobenemu niso manjkale ne glava ne noge. Pred petimi leti sem se vpisal v Fotoklub Žarek, in si nabavil digitalni fotoaparat, s katerim še vedno odkrivam nov svet,« pove avtor januarske razstave. Na otvoritvi se je na zanimiv in drugačen način obširno o njegovih delih razgovorila akademska slikarka Mojca Senegačnik. Za glasbeni vložek je poskrbela Fanči Klobučar, bivša zgodbarničarka, sicer pa glasbenica in pedagoginja na OŠ Dragomirja Benčiča - Brkina Hrpelje.

Besedilo: Patricija Dodič
Slika: Radovan Gregorčič

Zanimiva statistika o ogledu filmov

Vsako leto se januarja lotimo statistike in čeprav že med letom nekoliko ugibamo, kateri je najbolje obiskan film leta, lahko tega dokončno potrdimo šele, ko je statistika opravljena.

Najvišje številke dosežejo filmi, ki spadajo v t. i. šolske projekcije, saj si jih navadno ogledajo učenci več šol in zato je treba statistike znati tudi brati. Absolutni zmagovalec je bil preteklo leto film *Košarkar naj bo* s skoraj 700 gledalci.

Slovenski otroško-mladinski film *Košarkar naj bo*, ki je nastal po istoimenski knjižni uspešnici Primoža Suhodolčana, je sicer po Sloveniji navdušil že več kot 75.000 gledalcev in si prislužil tretjo zlato rolo. Sledita mu sklop kratkih filmov pod skupnim naslovom *Koyaa* in naga-jivi predmeti ter švicarski film *Deček s planin*, ki smo ga lani oktobra gledali v okviru festivala *Film na oko*.

Nam so še bolj zanimive številke, ki

kažejo, kateri so filmi, ki dosegajo visok obisk v t. i. rednem sporedu. Brez dvoma so najvišje na lestvici filmi za otroke oziroma družinski filmi. Najbolje gledan film je bil tako v letu 2017 film *Mali šef* s kar 273 obiskovalci, takoj za njim pa sledi film *Bikec Ferdinand* (252 gledalcev), ki smo ga gledali zadnje dni v decembru. Sledi jima film *Zapoj* (Sing) z 217 gledalci.

Trst, Jugoslavija z 255 obiskovalci na dveh projekcijah pa je gotovo zmagovalac v kategoriji rednega obiska odraslih obiskovalcev.

Tudi sicer smo z obiskom v lanskem letu zelo zadovoljni, saj je najvišji, odkar imamo digitizirano kinodvorano in je dosegel čez 10.200 gledalcev kar je kar 2.400 gledalcev več kot v letu poprej.

Upamo, da se boste tudi poleti večkrat odpravili pred platno pod zvezde. Saj veste, kako se glasi moto naše Art kino mreže Slovenije: V NAŠEM KINU STE VEDNO V PRAVEM FILMU!

Besedilo: Nina Ukmar

Slike: arhiv distributerjev in KDS

Prost vstop v Kobilarno lipica na Prešernov dan

Na Prešernov dan, 8. februarja 2018, bo vstop v Kobilarno Lipica prost, obiskovalci se bodo lahko brezplačno pridružili vodenim ogledom ter obiskali Lipikum – muzej lipicanca in Galerijo Avgusta Černigoja. Podali se bodo lahko po najlepših zgodovinskih drevoredih in v prijetnem sproščenem vzdušju odkrivali lipiško posestvo z več kot 300 lipicanci, ki eden najlepših in najpomembnejših kulturnih spomenikov Slovenije.

Najlepši beli lipicanci Kobilarne Lipica bodo na Prešernov dan nastopili tudi na praznični predstavi Zgodba o Lipici. Zgodba pripoveduje o izjemni dediščini Kobilarne, belem lipicanskem konju in njegovi povezanosti z jahačem. To je zgodba o ljubezni, ponosu in lepoti, ki se je na lipiškem posestvu začela leta 1580.

V novi predstavi prvič nastopajo bele lipicanske kobile, ki so s svojimi žrebeti največje bogastvo Lipice. Gledalci bodo spoznali šest klasičnih linij lipicanskih žrebcev in prve korake šolanja mladih lipicancev pod sedlom. Doživeli bodo

eleganco belih konj med vožnjo vpreg in si ogledali figure visoke šole jahanja, kot so piaffe, passage in piruete, saj pride prav pri najzahtevnejših elementih klasične dresure. Lepota lipicancev najbolj do izraza. Najpomembnejši del predstave bodo spektakularni skoki šole nad zemljo, ki jih izvajajo le žrebci z izje-

mnim talentom, sicer pa bo v predstavi nastopilo okrog 40 lipicancev.

Na praznični dan bo torej vstop v Kobilarno prost, za ogled predstave ob 15. uri pa bo na voljo posebno ugodna ponudba vstopnic.

Besedilo: Tina Čič

Slika: arhiv Kobilarne Lipica

Fit igralnice plezalnice

V sklopu veselega decembra smo v vrtcu odprli vrata igralnic.

Igralnice smo opremili s sredstvi, ki so otroke spodbujala k aktivnemu gibanju – skakanju, plezanju, hoji, prestopanju, tekanju, plazenju ... Otroci so obiskali vse igralnice. Tako je prišlo do druženja in spoznavanja vseh otrok in igralnic v vrtcu. Slišati je bilo veliko pogovarjanja in smeha. Otroci so se veselili svojega uspeha in uspeha prijateljev. Med seboj so se spodbujali in si pomagali pri premagovanju ovir. Med samo dejavnostjo so večkrat pili vodo.

Na prijeten način so razvijali telesne spretnosti in bilo jim je zelo zabavno.

Besedilo in slike: Vanda Femc

Čarobni december

December je prav poseben mesec, poln pričakovanj, dogajanja, pestrih aktivnosti in ustvarjalnosti. Strokovni delavci želimo otrokom v vrtcu ustvariti posebna doživetja, čarobnost in prijetno vzdušje.

V tem mesecu se je naš vrtec v Sežani spremenil v čarobno vilinsko mesto. Z vilami, vilinci, zvezdicami in škratkami smo okrasili naše garderobe, igralnice ter jelke.

Že na prvi decembrski dan nas je presenetila praznična vila Angelika. Poslala nas je s čarobnim prahom in nam podarila knjigo Mala vila in čarobna želja. Pravljičar nam je ob slikah povedal njen prijatelj Blaž.

S svojimi zvestimi spremljevalci nas je obiskal težko pričakovani dedek Mraz. Prinesel nam je darila, v zahvalo pa smo mu zapeli nekaj pesmic.

Praznične dni nam je s plesom popestrila plesalka Martina iz plesnega društva Mavrica. Z njo smo se dobro razgibali ob glasbi znanih otroških in svetovnih skladb.

Bili smo tudi zelo ustvarjalni. Poleg vil, vilincev, čarobnih paličic in voščilnic smo si izdelali tudi čarobne lučke. Vsaka skupina si je izbrala svojo tehniko, otroci pa so uživali pri barvanju, mazanju, lepljenju in ovijanju materialov na kozarčke. Čarobne lučke smo najprej razstavili po vrtcu, da so si jih vsi lahko ogledali, nato pa smo jih odnesli do-

mov, da so nam svetile za praznične dni.

Obležili smo tudi prvi zimski dan, ko so nas z lutkovno predstavo Babica Zima, razveselile strokovne sodelavke pod imenom Mravljice.

Mesec december je bil res čaroben. Želimo pa si, da bi bilo tudi leto 2018 za vse čarobno in pravljичno.

Besedilo in slike: Mateja Bežek Kosmač in Blaž Ukmar

Metelkovi peresi za pridne ustvarjalce

Osnovna šola Frana Metelka Škocjan, ki nosi ime po velikem Slovencu, slovenskem duhovniku, slovničarju in prevajalcu šolskih in verskih knjig, je drugo leto zapored razpisala likovni in literarni

natečaj z naslovom Vse za ljubo slovenščino ter k sodelovanju povabila učence osnovnih šol. Z natečajem so želeli spodbuditi učence, da s čopičem ali peresom prebudijo v sebi svojo ustvar-

jalnost ter razmišljanja delijo s sovrstniki in s tem krepijo naklonjenost do maternega jezika.

Letošnji natečaj je bil posvečen materinščini, slovenskemu jeziku in jeziku na splošno. Letos mineva petsto let od začetka evropskega protestantizma, katerega pobudnik je bil Martin Luther. On in protestanti so med drugim poudarjali pomen maternega jezika

V podaljšanem bivanju na OŠ Dutovlje smo zavihteli s čopiči in bili zelo uspešni. Nagrado za prvo mesto je prejela Mia Berce z delom Toliko lepih besed. Tretje mesto je zasedla risba Erin Fabjan z naslovom Življenje ob meji. Obe učenki sta prejeli Metelkovo pero, ki ga je oblikovala in izdelala Vida Cizel, učiteljica likovne umetnosti na OŠ Frana Metelka Škocjan.

Taja Curk je s svojim delom Pouk slovenščine zasedla 4. mesto, Matic Marinac pa je za svoje delo Učenje tujih jezikov prejel zahvalo za sodelovanje.

Nagrajenci natečaja Vse za ljubo slovenščino.

Mia Berce: Toliko lepih besed.

Erin Fabjan: Življenje ob meji.

Taja Curk: Pouk slovenščine.

Matic Marinac: Učenje tujih jezikov.

Besedilo in slike: Neža Pahor

Kroshi Gboromhi

Primabalerina na gostovanju v Senožečah

V četrtek, 30. novembra 2017, so učenci tretjega razreda OŠ Dutovlje nastopili na podružnični šoli v Senožečah. Z igrico Primabalerina, ki so jo ustvarjali v 1. razredu pod mentorstvom Mirande Rudež in Nataše Bric, so razveselili šolarje in otroke tamkajšnjega vrtca. Igrico, ki združuje elemente senčnega gledališča in lutkovne predstave, so popestrili tudi z gledališčem kamišibaj. Na šoli so doživeli zelo tople sprejem. Strokovne delavke šole in vrtca so učencem čestitale za doživeto zaigrano predstavo. Nastop v Senožečah sta omogočila Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana in Osnovna šola Dutovlje.

Besedilo: Nataša Bric in Miranda Rudež
Slike: Nadja Božeglav

Predpraznična prireditev na OŠ Dutovlje

V torek, 19. decembra 2017, smo na OŠ Dutovlje obeležili prihajajoči državni praznik ter decembrske praznične dni.

Rdečo nit prireditve so oblikovali učenci predmetne stopnje z recitacijami Nika Grafenauerja, Kajetana Koviča, Anje Štefan in Bine Štampe Žmavc, ki so se prepletali z razmišljanji o domovini, kulturi ter temeljnih vrednotah naroda. Recitatorji so nam ob glasbeni spremljavi pričarali tudi zimsko belino in čar praznikov.

V pravljčno vzdušje so nas popeljali tretješolci z uprizoritvijo Primabalerine, pravljice o lisički, ki je hotela plesati in postati balerina. Prvošolci so se

predstavili z uspavankami z ročnimi lutkami živalskih podob iz slikanic Lile Prap. Mladinski in otroški pevski zbor se je s pesmijo dotaknil prisotnih v polni šolski avli, plesni nastopi pa so razmigali in ogreli ozračje. Program je zakrožil nagovor in voščilo ravnateljice.

Učenci so ob koncu prireditve za obiskovalce pripravili praznično tržnico s široko paleto izdelkov, ki so jih, predvsem devetošolci, zadnje mesece skrbno pripravljali. Prispevki so bili namenjeni šolskemu skladu in letošnjim devetošolcem.

Besedilo: Nina Intihar
Sliki: arhiv OŠ Dutovlje

Praznično kosilo 'All'Italiana'

Pri učenju tujih jezikov ne gre le za poglobljanje v slovnico, besedišče in razne stavčne strukture, pomembno je tudi spoznavanje kulture in navad naroda, katerega jezik se učimo. Še posebej je to pomembno pri poučevanju tistih, ki se s tujim jezikom šele prvič srečajo ali ga šele začnejo spoznavati. Kot vemo, si najbolj zapomnimo tisto, kar vidimo, in tisto, kar okusimo.

Prav zato smo na Osnovni šoli Dutovlje pri izbirnem predmetu italijanščina z nekaterimi učenci sedmega in devetega razreda pred začetkom novoletnih počitnic pripravili pravo italijansko kosilo. Učenci so spoznavali prehrabne navade naših najbližnjih sosedov. Najprej so vsi dobili recepte, napisane v italijanščini, in s pomočjo teh skuhalo kosilo. Ko je bilo kosilo skuhan, so seveda poskusili, kar so pripravili. Vsi skupaj so se posedli za praznično okrašeno mizo in si najprej zaželeli 'buon appetito', nato pa pričeli z okušanjem kosila, ki so ga

sestavljali trije hodi, kot se za italijansko kosilo spodobi. Kosilo so pričeli z antipastom, nadaljevali s toplo jedjo, katere glavna sestavina je bila seveda 'pašta', na koncu pa so se učenci posladkali še s pravo italijansko milledoglie.

Učenci so bili nad kosilom navdušeni, saj so ne le okusili nekaj, kar so sami skuhal, ampak se naučili brati recepte v tujem jeziku ter skušali pričarati povezavo med gastronomijo Slovenije ter Italije.

Besedilo in slika: Polona Počkar

Mednarodni projekt Erasmus+

Na Osnovni šoli Srečka Kosovela Sežana sodelujemo v mednarodnih projektih že od leta 2004. Po štirih uspešno izpeljanih projektih Comenius letos pričnemo s projektom Erasmus +. Tema projekta Learning through landscapes združuje sedem partnerskih šol, med katerimi so poleg naše še tri šole iz Turčije ter šola iz Bolgarije, Grčije in Cipra.

Glavna koordinatorica projekta je turška šola, prav zato je prvo srečanje partnerjev potekalo od 21. do 25. novembra 2017 v Izmirju, ki je za Istanbulom

in Ankaro tretje največje turško mesto in njihovo drugo največje пристanišče. Učitelji mentorji smo se na srečanju podrobneje seznanili z načrtovanimi aktivnostmi, predstavili smo svoje države in šolske sisteme ter obiskali gostiteljsko šolo.

Cilj projekta Learning through landscapes je približati človeka naravi. S projektnimi nalogami bodo učenci odkrivali naravne danosti vsakdanjega življenja, raziskovali pokrajino ter povezovali naravo in umetnost. Ob tem bodo razvijali svoje komunikacijske zmožnos-

ti in izboljšali znanje angleščine. Projekt vključuje učitelje različnih predmetnih področij, ki bomo s svojim pristopom do dela pri učencih vzpodbujali sodelovanje, samoiniciativnost in kreativnost ter odprtost za pridobivanje novih znanj in spoznavanje drugačnosti.

V dvoletnem projektnem obdobju se bomo države partnerice srečale še šestkrat. V letošnjem šolskem letu bomo obiskali šolo v grškem mestu Xanthi, oktobra prihodnje leto pa pričakujemo naše partnerje pri nas v Sežani.

Besedilo: Mojca Gec

Slike: arhiv šole

Osnovno šolo Srečka Kosovela Sežana obiskali Ambasadorji nasmeha

V ponedeljek, 18. decembra 2017, so bili učenci treh razredov Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana deležni prav posebnega obiska. Obiskala nas je Meta Štravs, aktivna članica društva Ambasadorji nasmeha. S seboj je pripeljala pujsa Alberta, mucka Čarlja, kunčici

Snežko in Daisy ter afriška polža Bineta in Tineta. Učencem je predstavila svoje delo in poslanstvo društva ter jim omogočila nepozabno izkušnjo v stiku z omenjenimi živalcami.

Društvo Ambasadorji nasmeha je prvo slovensko društvo za terapijo s pomočjo živali, to pomeni, da jim pri delu pomagajo psi, mačke, kunci, miniaturni

ameriški konji, bradati agami, beloprsi afriški ježek, činčila, miniaturna ameriška pujska, dihurček in kokoška. So prostovoljsko neprofitno društvo v javnem interesu. Podeljen jim je bil tudi status humanitarnega društva. Ukvarjajo se z izobraževanjem novih terapevtskih parov ter raziskovanjem učinkov terapije z živalmi. Izvajajo terapije in aktivnosti

s pomočjo živali in rišejo nasmeha na obraze tistih, ki to najbolj potrebujejo.

Želijo si, da bi se terapija in aktivnosti s pomočjo živali izvajala kot priznana oblika pomoči v zdravstvu, šolstvu ali za posameznike.

Ustanove, v katerih redno delujejo, so: Dom starejših občanov Ribnica, OŠ Vide Pregarc Ljubljana, CIRIUS Kamnik, Psihiatrična klinika Ljubljana, razvojni Vrtec Kolezija (enota Murgle) Ljubljana, OŠ Lucija, Dnevni Centri Aktivnosti Ljubljana, Dom starejših občanov Tabor v Lju-

bljani, Dom za starejše občane Horjul.

Sodelujejo tudi pri različnih projektih, npr. Korak k sončku v sodelovanju z Zvezo Sonček ter projekt Žival in učenec s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami s težjo in težko motnjo v duševnem razvoju in dodatnimi motnjami v CUDV Draga pri Igu. Pripravljajo kinološke urice in so pobudniki ustanovitve uradne baze psov krvodajalcev.

Marsikdo lahko potrdi, da stik z živaljo dviga kakovost življenja in vpliva na dobro počutje. Člani omenjenega

društva s svojim strokovnim in predanim delom rišejo nasmeha na obraz veseli smo, da so v predprazničnem decembrskem času pričarali nasmeha na obraz tudi našim učencem.

Verjamemo, da bomo z njimi še sodelovali in prijetno ter koristno izkušnjo omogočili še drugim učencem naše šole.

Besedilo: Meta Pavletič Pieri in Karmen

Tavčar

Sliki: arhiv šole

Čaroben praznični čas

Za učence 1. razredov OŠ S. Kosovela Sežana je bil mesec december poln prijetnih doživetij in presenečenj. Že v začetku meseca so z raznovrstnimi izdelki sodelovali na dobrodelnem sejmu, ki ga je organizirala matična šola. S pripravo pa so začeli že veliko prej.

Odzvali so se povabilu glasbene šole in prisluhnili koncertu tamkajšnjih učencev, ki so se predstavili z različnimi glasbili ter ustvarili prijetno vzdušje.

Obiskali so šolsko in Kosovelovo knjižnico, kjer so ob praznični pravljici preživeli prijetni urici. V Kosovelovem domu so si ogledali abonmajsko predstavo z naslovom Severni sij. Zadnji dan kolegarskega leta je bil še posebej čaroben. Najprej so si ogledali zanimivo predsta-

vo Ko bom velik. Praznično vzdušje se je stopnjevalo in doseglo vrh z obiskom dedka Mraza. Ko so se vrnili v učilnice, jih je tam čakalo presenečenje, saj so vsi dobili darila.

Takoj po novem letu pa jih je z obiskom razveselila Marija Godnič z medvedom Srečkom. Gostja prihaja z Rdečega križa, zato ima njen obisk tudi humanitarno noto, kar skuša prenesti na učence. Učence obišče večkrat letno in vsak obisk zaključijo z zanimivo pravljico.

Besedilo: Breda Čuk in Smiljana Bratuž

Sliki: arhiv 1. r. OŠ Srečka Kosovela Sežana

25 let povirskih mažoretk

Mažoretke iz Povirja smo v preteklem letu praznovale 25. obletnico obstoja. Ta jubilej smo obeležile v nedeljo, 3. 12. 2017, na naši že tradicionalni decembrski prireditvi. Zadnja leta smo se vam decembra predstavljale v različnih vlogah. Popeljale smo vas v deželo Levjega kralja, v džunglo k Mavgliju, v

bitko med Crullami in dalmatinci, zaplesale smo tudi s samimi glasbenimi legendami.

Letos pa je bilo drugače. Predstavile smo se vam kot me, mažoretke v svojih rdečih uniformah, ki jih ponosno nosimo že 25 let. Zaplesalo nas je vseh 50 mažoretk, razdeljenih v pet starostnih

skupin. Za razgiban in svečan program prireditve so poskrbeli naši gostje, in sicer Pihalni orkester Marežige, Kotalkarski klub Renče in pevka Ajda Božeglav. Predstavnica območnega JSKD nam je ob tej priložnosti podelila zlato priznanje, čestitala nam je tudi podžupanja Občine Sežana Ljubica Jelušič.

Ob tej priložnosti bi se radi zahvalile vsem preteklim in zdajšnji predsednici društva ter vsem mentoricam, ki so s svojim delom prispevale k razvoju in ohranitvi društva, pa tudi mažoretkam in njihovim staršem, ki pridno vadijo in s tem skrbijo za svetlo prihodnost povirskih mažoret.

Lahko še namignemo, da tudi v novem letu ne počivamo. Pripravljamo namreč že nov muzikal, ki si ga boste lahko ogledali poleti. V kakšni vlogi bomo tokrat, naj ostane še skrivnost ...

Besedilo: Diana Skok
Slika: Maja Anderlič Može

Mladinski center Podlaga 2017

Leto 2017 v Podlagi je imelo 1.815 aktivnih dni, kar pomeni, da smo izvajali v povprečju pet aktivnosti na dan. Skozi leto se je v dejavnosti aktivno vključevalo okoli 780 mladih. Poslušalci in gledalci so izvzeti.

Če na hitro nanizamo naše letošnje perlice: več 100 aktivnosti s področja informiranja in svetovanja ter oblikovanja promocijskega materiala; 62 neformalnih izobraževanj, usposabljanj in delavnic; šest večjih programov spodbujanja zaposlovanja mladih; več praktičnih usposabljanj dijakov in študentov; šest razstav umetniških del in nekaj prostorskih intervencij ali odprtih galerij; tri strokovne ekskurzije, en glasbeni dogodek mesečno; predavanja; Mladifest, Premik, Premik 1 na 1, Filmšula, Maratonska univerza, Mladi Mladim, Kino Kino, Žvrgulja, Erasmus + EVS, Občinski praznik, Film na oko, Štart up, Unicefove

Varne točke, koordinacija LAS Sežana za izvajanje preventivnih programov na področju zasvojenosti in še kaj.

Prostor v zaklonišču, za katerega skrbimo, glasbena vadbica, tehnična oprema in strokovno usposobljen kader je mladim na voljo vsak dan in marsikatero noč.

V letu 2017 smo v prostoru dobili dovod zraka, najlepša hvala. Dovod svetlobe bo veliko bolj trd oreh. Zaradi vlage v zaklonišču ima naša plemenita plesen odličen razvojni potencial. S tem produktom bomo poskušali prodreti na slovensko start up sceno. Ob močnem deževju pa vas lepo vabimo v naš olimpijski bazen na ploščadi pred Mladinskim centrom.

Podlagi smo v letu 2017 nadeli nov slogan – Videti globlje, videti dlje. Sporočamo, da imamo potrpljenje in smisel za humor, saj to potrebujemo. Tako lažje sprejemamo velike besede in mala dejanja, ki nas še nekaj časa ne bodo postavila med zemljane. Ali pač.

Besedilo in sliki: MC Podlaga

Latvija v Sežani

Ime mi je Simona. Prihajam iz Rige, glavnega mesta Latvije. V okviru evropske prostovoljne službe – Erasmus + opravljam osemmesečno prostovoljno delo v Mladinskem centru Podlaga. Diplomirala sem iz politologije, smer mednarodni odnosi, letos pa bom magistrirala na področju baltskih študij. Nekaj izkušenj v zvezi s prostovoljnim delom sem pridobila že v svoji lokalni skupnosti, in sicer v nevladni organizaciji Talsu Novada Fonds.

Za življenje v Sloveniji in za delo v MC Podlaga sem se odločila predvsem zaradi spoznavanja novega okolja in kulture, pridobivanja izkušenj na področju dela z mladimi ter izboljšanja znanja angleškega jezika. Pridobljene izkušnje nameravam kasneje prenesti tudi v svoje domače okolje.

Sedaj sem v Sloveniji že več kot mesec dni in moram priznati, da ne vidim bistvene razlike med življenjem tukaj in v Latviji. Zame je nova predvsem izkušnja življenja v majhnem mestu, kakršno je Sežana.

V Sloveniji mi je najbolj všeč narava, še posebej gore. Še nikoli v življenju nisem videla tako velikih gor, kot jih imate tukaj. Ljudje so zelo prijazni in z lahkoto se sporazumevam tudi s tistimi, ki ne govorijo angleško.

V teh osmih mesecih si želim obiskati

čim več zanimivih slovenskih koticov, kajti dvomim, da se mi bo takšna priložnost še kdaj ponudila.

Besedilo: Simona Pētersone

Prevod: Špela Miklavc

Slika: arhiv MC Podlaga

Vseslovensko srečanje skavtskih voditeljev

Vsako jesen se srečamo skavti iz vseh slovenskih stegov (lokalnih enot) na svetu Združenja. V čast si štejeemo, da smo ta dvodnevni dogodek letos gostili v Sežani. Nastanjeni smo bili v osnovni šoli, ki nam je ponudila topel in prijeten prostor za srečanje. Pričakovali smo več kot 100 skavtskih voditeljev in voditeljic. Da ne bi imeli težav s parkiranjem, smo vse voznike z rutko okoli vratu usmerili na parkirišča blizu cerkve.

Srečanje se je začelo v soboto, 11. novembra 2017, popoldne. Goste smo

pričakali s prigrizkom. Dobra stran skavtskih srečanj je, da se udeleženci poznamo med seboj in je srečanje videti kot snidenje številčne družine. Sledilo je več delavnic in izobraževanj, kjer smo razmišljali o globalnem učenju, se učili bolje načrtovati ter spoznali letošnje geslo Luči miru iz Betlehema, ki jo skavti že 27 let delimo v predbožičnem času. Prav tako (če ne še bolj) pomemben je bil čas med samimi delavnicami, ki je bil namenjen spontani izmenjavi izkušenj in klepetu ter sklepanju novih poznan-

stev. Po večerji, ki so nam jo pripravile marljive šolske kuharice, smo se v dvorani posedli v velik krog. Pričakovali smo zabavni večer in tudi glasba, ki se je razlegala od zunaj s prizorišča pod šotorom, je spodbujala našo domišljijo. Bili smo prijetno presenečeni. Zabavnega večera ni bilo! Namesto tega smo bili deležni pripovedi o koreninah našega Združenja in skavtov. Pripovedovalka je seveda začela z Robertom Baden-Powellom, ustanoviteljem skavtov. V domišljiji nas je popeljala k prvobitnosti, spontanosti in pristnosti prvih skavtov. Predstavila nam je, kako se je gibanje širilo. Nato se je osredotočila na to, kako je gibanje prišlo v naše kraje. Povedala nam je, kakšno srečo smo imeli, da smo se v Svetovno združenje skavtinj (WAGGS, ki je kratica za World Association of Girl Guides and Girl Scouts) včlanili v tistih nekaj letih, ko so dopuščali včlanitev združenj, kjer so fantje in dekleta skupaj na srečanjih. Ura je bila že pozna, zato smo morali prenehati. Spanje je bilo prva predlagana možnost, vendar je bilo dovoljeno še malce poklepetati ali vreči kakšno rundo (ali več, resnici na ljubo) taroka. Najbolj radovedni so šli v izvidnico raziskat, kaj se

dogaja pod šotorom, v mejah zdravega skavtskega duha.

V nedeljo je sledilo zasedanje, na katerem smo sprejeli proračun za naslednje leto, predstavljeni so bili tudi projekti, ki nas čakajo v naslednjih nekaj letih, ter gradiva za voditelje, ki se pripravljajo. O vsaki postavki posebej smo glasovali z dvigovanjem lističev in v vseh primerih sprejeli predloge. V primerjavi z lanskim zasedanjem letos nihče ni zastavil vprašanj in torej ni bilo potrebe po dodatnem pojasnjevanju. Sledila je še posebej slovesna podelitev priznanj za us-

pele projekte preteklega leta in nagrad za 5, 10 ali 15 let voditeljstva. Ko smo videli dolg seznam nagrajenih voditeljev, smo se zavedali, da na njih, njihovih dobrih volji in trudu sloni naše Združenje. Kot se spodobi, smo se udeležili nedeljske svete maše; sežanska cerkev že dolgo ni bila tako polna, saj se je tega dogodka udeležilo več kot 110 skavtov. Imeli smo srečo, ker je bil ravno dan poprej god svetega Martina, župnijskega zavetnika, zato smo se še malce zadržali na pogostitvi pred cerkvijo.

Preden smo se razšli, smo od skavt-

ske Pisarne v dar dobili veliko sekiro, okrašeno z barvami našega stega in z besedami zahvale na ročaju. Nismo se še odločili, ali jo bomo imeli kot trofejo na zidu ali jo bomo uporabili na naslednjem poletnem taboru. Od udeležencev smo dobili veliko pohval in zahval. Mi pa smo dolžni eno veliko zahvalo šoli za uporabo prostorov in župniji, ki nam omogoča delovanje. Z veseljem bomo še naprej sežanski skavti.

Besedilo: Eva Trivunović in Jakob Valič

Slika: Rok Rakun

Baletna pravljica Polžkovo leto

Ob četrtnih popoldne potekajo pravljичne urice v sežanski Kosovelovi knjižnici. Že vrsto let pa je številne mlade obiskovalce in bralce ter njihove starše in stare starše ob prihodu dedka Mraza obiščejo tudi mlade plesalke sežanskega baletnega društva in pričarajo praznično vzdušje. Tako je bilo tudi konec lanskega leta, ko so mladim bralcem baletke pod vodstvom koreografa Eugena Todorja uprizorile baletno pravljico Polžkovo leto. Pravljico sta pripovedovali sežanski knjižničarki Maja Razboršek in Lara Tavčar. Seveda so se mladi nadebudneži, ki so namenili obilen aplavz mladim baletkam, razveseli tudi obiska dedka Mraza. Po novem letu pa bodo z baletno pravljico Polžkovo leto obiskale še komenske in divaške otroke.

Besedilo: Olga Knez

Sliki: arhiv Kosovelove knjižnice

Obisk Dedka Mraza v Povirju

Ob lepo okrašenih stojnicah, ki so ponujale vaške dobrote in izdelke otrok, smo tudi v Povirju v veselem decembru pričakali dedka Mraza. Večer so nam ob glasbi polepšale mažoretke in otroci dramske skupine Franc Žiberna iz Povirja. Skozi predstavo Pika pričaka dedka Mraza so se ob Piki Nogavički in njenem Ficku, Anici in Tomažu, policajih, lopovih in trgovcu podali domišljiji na pot. Ob koncu smo vsi skupaj prisluhnili cingljanju zvončkov

na kočiji dobrega moža in se razveselili njegovih zvestih prijateljev živali. Skupaj smo se sladkali, veselili, prepevali in obljubili, da bomo pridni. Ob odhodu dedka Mraza se je otroški smeh odhitotal v svoje domove v pričakovanju naslednjega veselega decembra.

Besedilo in sliki: Jana Može Kariž

Dedek Mraz v Štorjah

Minilo je eno leto in zopet smo dočakali najlepši čas v letu, čas, ko so vasi, mesta in domovi praznično okrašeni, čas, ko si vzamemo več trenutkov zase in za druge in si izmenjujemo lepe želje in čas, ko nas obiščejo dobri možje. 23. decembra 2017 je eden od dobrih mož – dedek Mraz prišel tudi v Krajevno skupnost Štorje. Na svoji dolgi poti si je v naši dvorani malce odpočil, se malo okrepčal in potem odšel naprej. Dogodek smo popestrili z zabavnim kulturnim programom. Voditeljici Špela in Neža sta najprej vse lepo pozdravili in napovedali pevski in plesni nastop otrok iz Krajevne skupnosti Štorje, nato pa so za odlično zabavo poskrbeli iz gledališča Smejček z gledališko igrico Čarobni Snežak.

Besedilo: Petra Weber
Sliki: Darko Jeram

Krajevno skupnost Avber obiskal dedek Mraz

V petek, 22. decembra 2017, je ponovno otroško veselje prevzelo vaško dvorano v Avberju. Vsi so namreč nestrpnost pričakovali prihod dedka Mraza. Najprej je Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana poskrbelo, da si si otroci z navdušenjem ogledali in prisluhnili predstavi O dimnikarčku, ki je iskal srečo, ki jo je uprizorila Renata Brglez iz Gledališča Pravljičarna. Na koncu je otrokom seveda pomagala priklicati dobrega moža, ki je potem vsem razdelil darila. Torej so bili letos pridni vsi otroci.

Besedilo in slika: Barbara Jerič

Božični ples na ulici

Petnajstega decembra 2017 je Plesno društvo Mavrica Sežano že peto leto po vrsti popeljalo v praznično vzdušje s plesom in glasbo na ulici. Bilo je igrivo in razposajeno, zato so plesalci s svojo energijo pritegnili veliko mimoidočih, da so se poveselili z njimi. Božični ples se je odvijal na Partizanski cesti (pred trgovino Mana), kjer je bila tudi stojnica z brezplačnimi toplimi napitki in sladicami, na koncu pa so vsi navzoči dobili tudi košček pice. Na prav poseben način je bilo poskrbljeno tudi za najmlajše udeležence, saj je bil z nami tudi Božiček. Z dogodkom smo želeli pričarati čarobno božično vzdušje vsem mimoidočim, tako mladim kot tudi malo manj mladim. Želeli smo, da bi vsak pri sebi začutil toplino v srcu ob bližajočih se praznikih. Mimoidočih, ki so za hip pozabili na službo in obveznosti in se sprostili z nami, je bilo letos res veliko, saj je bila udeležba najvišja doslej. Ob vsem tem pa moramo prav posebej pohvaliti naše najmlajše plesalce, ki so bili tako pridni, da so plesali celi dve uri skupaj. Pred prazniki smo tako za nekaj uric razveselili Sežano, sedaj pa gremo v novem letu novim izzivom na proti.

Besedilo: Andreja Poljšak
Slika: MR fotograf

Ko mladi stopijo skupaj

Tudi letos sta Vrhovska vaška godba in razvojno društvo Vrhe priredili tradicionalni novoletni koncert, in sicer 30. decembra 2017, ki je kot vsako leto potekal v obnovljeni šoli Tabor nad Vrabčami. Maloštevilna vrhovska godba, ki šteje 14 članov, je pod vodstvom taktirke kapelnika Jureta Prašlja ter povezovalke programa Tine Počkar spet pričarala praznično vzdušje in poskrbela, da so gostje lahko poslušali raznoliko glasbo. Slišati je bilo vse, od Avsenikovih poskočnih melodij pa tja do resnih korakov tanga. Martin Orel je spet presenetil s prijetno izvedenim solom s trobento. Za svež pridih pa so letos poskrbeli najmlajši Vrhovci. Vrhovski godbi se je letos pridružil otroški pevski zborček pod vodstvom Irene Orel. Otroški pevski zbor je z godbo zapel skladbo Gremo v kino, ki je venček slovenskih mladinskih pesmi. Da je bil večer še bolj glasbeno razgiban, pa sta poskrbeli mladi glasbenici Katarina Orel in Eva Bonifacio, ki sta na klavir zaigrali štiriročno, skladbe Tango ter Introductiono skladatelja Pe-

tra Zoltana. Obe se že šesto leto šolata na Glasbeni šoli Sežana pri profesorih Tamari Ražem in Jani Zupančič. Za piko na i pa je na koncu poskrbel Erik Novak, ki je ob spremljavi vrhovske vaške god-

be zapel vsem dobro poznano skladbo Silvestrski poljub in nas tako popeljal v nov začetek leta 2018.

Besedilo: Polona Počkar
Slika: arhiv VVG

Ustvarjalni mladi gasilci s Štjaka

December je mesec druženja, ustvarjanja in zabav. Da je res tako, smo v PGD Štjak poskrbeli že v začetku meseca. Vsi mentorji, pionirji in mladinci smo se namreč zbrali v petek, 8. decembra 2017, v popoldanskih urah v sejni sobi gasilskega doma in izdelovali božično-novoletne voščilnice.

Letos smo se mentorji odločili, da bo gasilski podmladek izdeloval voščilnice, za katere so imeli na voljo le barve tempera, lepenke, časopisni papir in lepilo ter seveda vso svojo domišljijo. Mentorji smo jim sicer pokazali dva primerka, ki smo ju izdelali vnaprej, nastalo pa je veliko več različnih voščilnic, kot smo

mentorji pričakovali. Poleg voščilnic pa so otroci poskrbeli tudi za poslikavo obzora.

Mladi gasilci so tako kot vsako leto izdelali preko sto božično-novoletnih voščilnic, ki jih je nato vodstvo društva razposlalo vsem prijateljem gasilcem in vsem, s katerimi sodelujemo. Čestitke pa smo tako kot prejšnje leto izdelali tudi za Krajevno skupnost Štjak.

Decembrsko druženje pa vsekakor ni minilo brez okraševanja novoletne jelke, ki smo jo skupaj postavili v gasilskem domu. Ko pa smo vse postorili in seveda skupaj pospravili celoten prostor, smo se še naprej družili in igrali ter se okrepčali s slanimi prigrizki in pijačo. Tudi to novoletno druženje je bilo zelo zabavno, ustvarjalno in polno smeha.

Besedilo: Špela Lipanje
Slika: Kristina Sanabor

Vinska banka Vinakrasa sprejme blizu 1400 steklenic arhivskega vina

Kraški vinorodni okoliš, na katerem okrog 900 vinogradnikov obdeluje približno 600 km² vinogradov, je dobil svojo prvo vinsko banko. Vinsko banko, ki hrani arhivska vina, primerna za posebne priložnosti, so slavnostno predali v uporabo v začetku letošnjega leta, in sicer 4. januarja, ko so se slovesne otvoritve poleg častnega gosta, ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana, udeležili še drugi pomembni gostje in predstavniki Kmečke zveze Trst s predsednikom Francem Fabcem in tajnikom Edijem Bukavcem ter župan Občine Repentabor Marko Pisani. Tako so novi pridobitvi kleti nazdravili z izbranimi gosti z arhivskim vinom Teranton iz leta 1980.

33 vinskih sefov za arhivska vina za posebne priložnosti

Zadruga Vinakras z 800 tisoč do milijon litrov vina letno je največji pridelovalec terana na svetu. V lasti ima nekaj več kot 50 hektarjev vinogradov, na katerih je zasejanih tri četrtine trt refoška, ki daje prepoznavno vino teran. Preostalo količino grozdja zadruga odkupuje od svojih članov. Lani so ob 70-letnici delovanja prenovili svoje prostore, od

kleti za zorenje vin malvazije, terana in vitovske grganje pestige. Uredili pa so tudi prostore za arhiv, vinsko banko in kmalu bo na vrsti mali muzej zgodovine. Pomembno mesto je v kleti, kjer se enoteka ponaša z letnico 1861, ki so jo zgradili z velbanim obokom v živo skalo, dobila vinska banka, ki obsega 40 m². Na tem mestu so bile prej betonske cisterne, ki so se uporabljale še do leta 1995. V arhivskem delu prenovljene kleti so

postavili 33 vinskih sefov. Vsak vinski sef lahko sprejme največ 42 buteljčnih steklenic. Tako bodo v vinski banki spravili približno 1.382 steklenic.

»Ker je veliko strank v zadnjih letih spraševalo o možnostih hranjenja izbranih vin v naši kleti, smo se odločili, da bomo ob prenavljanju vinske kleti odprli vinsko banko. Do sedaj sem ključke predal šestim uporabnikom, en sef pa smo zadržali v naši uporabi. Izbrani pro-

stori nudijo optimalne pogoje za ustrezno zorenje in donegovanje žlahtnih vin. V sefu je mogoče shranjevati naša, Vinakrasova izbrana vina kot tudi vina, ki predstavljajo posameznikom in skupinam posebno vrednost in jih bodo uporabljali za posebne priložnosti. Temperaturnih nihanj ni, temperatura je konstantna in se giblje od 10 do 15 stopinj Celzija, prav tako pa tudi vino ni izpostavljeno dnevni svetlobi. Vinski sefi so namenjeni poslovnim partnerjem, podjetjem, vinskim ljubiteljem in posameznikom, ki želijo shraniti arhivska vina za posebne dogodke in slavlja, kot so: okrogle obletnice, rojstnodnevna darila rojstvo, poroka idr.),« poudarja direktor Vinakrasa Marjan Colja.

Med prvimi, ki so prejeli ključ, je bil kmetijski minister mag. Dejan Židan, ki se je slovesnosti udeležil skupaj z državno sekretarko Tanjo Strniša. Gre za zahvalo tako kleti Vinakras kot Kraševcev za trud, ki ga je ministrstvo v vseh teh letih namenilo dvigu pomena ter vrednosti vina, kot tudi sami zaščiti terana. Minister se je ob predaji zahvalil ter zagotovil, da si bo ministrstvo še naprej prizadevalo za ohranitev terana. Poudaril je propagandno vlogo vinske banke na Krasu in se zavzel, da bodo vse pomembnejše tuje delegacije s področja kmetijstva, ki bodo na obisku v Sloveniji, pripeljali tudi v Sežano. Eno takih že napovedujejo sredi marca, ko bodo na tiskovni konferenci o pomenu čebel gostili ge-

neralnega direktorja Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo dr. Joseta Graziana da Silvo.

Znani lastniki prvih vinskih sefov. Najem sefa za 10 let za 600 evrov

Poleg ministra je ključ, še prejel še pet ustanov. Vinske sefe pa imajo kar dve kraški in ena brkinska občina. Komenški župan Marko Bandelli je dejal, da je počaščen, saj ima zadruga Vinakras vse svoje vinograde prav na območju kopenske občine. Zadovoljstva ni skrival niti sežanski župan Davorin Terčon, ki je čestital za novo pridobitev. Nad vinsko banko je bila navdušena tudi hrpeljsko-kozinska županja Saša Likavec Svetelšek, ki je dejala, da so vinski sefi primerni tudi za shranjevanje brkinske slivovke in kraškega brinjevca. Ključ, sefe so prejeli še predstavniki sežanskega Komunalno stanovanjskega podjetja ter Tiskarne Etiketa. Direktor Tiskarne Etiketa Primož Kokalj je ob tej priložnosti dejal: »Investicija v vinsko banko je naložba v našo dediščino, v teran, do katerega tudi sami čutimo pripadnost in ga moramo na ta način ohranjati.«

Kmalu bodo ključ, predali še podjetjema CM Design in Printam.si, ki sta se odpovedala honorarju za svoje delo in tako prejela sef v uporabo za 10 let. Vinski sef v vinski banki Vinakrasa je mogoče najeti za 10 let po ceni 600 evrov.

Besedilo: Olga Knez
Sliki: Olga Knez in Ana Rojč

KRASINVEST d.o.o. SEŽANA

Partizanska cesta 30, 6210 Sežana

info@krasinvest.si, www.krasinvest.si

tel. 386 (0)5 7313 180, fax. 386 (0)5 7313 181

- projektiranje
- inženiring
- nadzori
- geodetske storitve
- ocenjevanje vrednosti nepremičnin
- izdelava in izdaja energetskih izkaznic

Povezani lokalno smo močnejši globalno

Pilotni projekt Lokalno partnerstvo za povečanje zaposlovanja mladih na lokalnem trgu dela, ki ga izvaja Inštitut za mladinsko politiko Ajdovščina, je v letu 2017 uspešno sledil zastavljenim ciljem in konkretno utira pot mladim do novih izkušenj in zaposlitev v lokalnem okolju tudi v letu 2018.

Projekt je zasnovan na dveh stebrih.

Prvi steber je namenjen vzpostavitvi Lokalnega partnerstva za zaposlovanje mladih na lokalnem trgu dela, ki je v občini Ajdovščina uspešno zaživel in zelo aktivno deluje, saj so rezultati le-tega konkretni. Prvič se je na ravni občine vzpostavilo konstruktivno sodelovanje tako med šolami, institucijami in podjetji v občini, ki imajo cilj spodbujati zaposlovanje mladih na lokalnem trgu dela. Zaradi aktivnega dela članov Lokalnega partnerstva, so se v preteklem letu izoblikovale številne pobude, ki težijo k čimprejšnji realizaciji.

Drugi steber projekta je namenjen usposabljanju mladih in je sestavljen iz treh faz: uvodnega usposabljanja, usposabljanja pri mladinskih in drugih organizacijah in usposabljanja na delovnem mestu. Pri izvajanju vseh treh faz gre za načrtno postavljene aktivnosti, ki vodijo do končne, optimalne delovne izkušnje, ki jo pridobi mlad posameznik, ki vstopa na trg dela.

Uvodna usposabljanja so temeljila na interaktivnih predavanjih, s katerimi so mladi pridobivali teoretične osnove, prepletene tudi s praktičnimi izkušnjami, ki so jih v učilnico vnesli izkušeni predavatelji. Usposabljanja so obsegala širok nabor tem: motivacija, komunikacija, sposobnost reševanja problemov, organizacija lastnega in timskega dela ter osnove podjetništva, generiranje idej, retorika in druge. Vsebine so bile vsekakor zanimive in pri udeležencih tudi zelo dobro sprejete. Uvodna usposabljanja, ki predstavljajo prvo fazo usposabljanja, so potekala v dveh terminih na območju Goriške in Obalno-kraške statistične regije oz. v dveh občinah, ki sta tudi partnerici projekta: v Občini Ajdovščina in Občini Sežana. V letu 2017 je bilo v projekt vključenih kar 85 oseb (18 iz Obalno-kraške in 67 iz Goriške regije). Uvodna usposabljanja

je redno obiskovalo 55 oseb, in sicer 35 udeležencev v prvem terminu in 20 udeležencev v drugem terminu. Projekt je namenjen mladim od 15. do 29. leta starosti, povprečna starost udeležencev projekta je 26 let, njihova izobrazbena struktura pa se giblje od zaključene osnovne šole do doktorja znanosti. Večina je družboslovcev, med njimi so tudi jezikoslovci, biologi, oblikovalci, socialni delavci ter pravniki in drugi.

Ko so se mladi 'podkrepi' z dodatnim znanjem na uvodnih usposabljanjih, smo zanje pripravili nadaljevanje v dveh fazah. Usposabljanje pri mladinskih in drugih organizacijah in usposabljanje na delovnem mestu. Mladi so si na delovnih mestih nabirali prepotrebne delovne izkušnje in se srečevali s konkretnimi situacijami, ki jih določeno delovno mesto zahteva. Uspešno so se vključili v proces dela v podjetjih oz. organizacijah in v sklopu eno- ali dvome-sečnega usposabljanja pridobili temeljit vpogled v bodoče delovno okolje. Kar nekaj posameznikov je uspešno dobilo zaposlitev v podjetju ali organizaciji, ki jim je nudila možnost usposabljanja. Usposabljanje pri mladinskih in drugih organizacijah je do sedaj zaključilo 21 udeležencev, usposabljanje na delovnem mestu pri lokalnih delodajalcih pa 14 udeležencev.

Za konec pa smo izbrali še nekaj

mnenj naših udeležencev in mentorjev o izkušnji s projektom.

Udeleženka iz Deskel (magistrica mikrobiologije, ki je usposabljanje opravljala v laboratoriju podjetja Salonit Anhovo, d. d.)

»Nisem pričakovala, da bo vpliv opazen tako kmalu. Dober mesec dni po končanem usposabljanju (in mnogih poslanih prijavih na razpise) dobim klic, da sem izbrana na razpisu. Da so jih moje izkušnje v laboratoriju in moja aktivnost prepričale, da sem prava kandidatka. Dobra beseda mentorice na usposabljanju, da sem delavna, da imam znanje in veselje; potrdilo, da sem aktivna in poprimem za vsako priložnost. Dva velika dejavnika, ki sta prepričala kadrovičke, da me izberejo.«

Udeleženec iz Vipave (industrijski oblikovalec, ki je usposabljanje opravljal na Ljudski univerzi v Ajdovščini na programu PUM-o: projektno učenje mlajših odraslih)

»Zelo lepa in poučna izkušnja, iz katere sem se veliko naučil o delu z ljudmi in sami organizaciji dela. Na PUM-u sem deloval kot mentor. To pomeni, da sem vodil ali pomagal pri vodenju dnevnih obveznosti, se družil z udeleženci PUM-a in skupaj z njimi iskal možnosti nadaljnjega šolanja ali možnosti zaposlitve. Poleg vsakdanjih delavnic smo skupaj ustvarjali še projekt,

ki smo ga poimenovali Trajk Bajk. Vsem mladim bi priporočil vključitev v projekt. Predvsem pa bi spodbudil vas, koordinatorje projekta, da bi povabili v projekt študente, ki se šolajo izven domačega kraja. Povabite jih že v času študija in jim pri tem pomagajte, da se spet vključijo v domače okolje. Le tako bomo lahko omogočili našim podjetjem dobre izšolane kadre.»

Urška Premrn (MDPM Ajdovščina)

»Organizacija pridobi motiviran kader, željan novih znanj, hkrati pa je to tudi pomoč organizaciji pri opravih, ki že dlje časa čakajo na izvedbo. Zanimljivo ni

niti dejstvo, da takšno usposabljanje organizaciji ne predstavlja dodatnih stroškov. Dobro sodelovanje in hiter odziv Inštituta za mladinsko politiko.«

Ingrid Vuga (Presvit, d. o. o.)

»Inštitut je zelo hiter pri pripravi dokumentacije. Kandidat je na voljo praktično takoj. Slabosti jih ne vidim. Mogoče bi morali narediti več na razpoznavnosti, v smislu, da so podjetja seznanjena, da je mogoče spoznati potencialne kandidate za bodoče redne zaposlitve tudi na tak način.«

Če si tudi sam-a želiš pridobiti nove delovne izkušnje ter izponuješ spodnje pogoje, nas brez oklevanja pokliči. Na voljo je še nekaj prostih mest.

Prijaviš se lahko, če ustrezaš pogojem:

- starost od 15 do vključno 29 let,
- aktivni iskalec/aktivna iskalka zaposlitve,
- stalno prebivališče v Goriški ali v Obalno-kraški regiji.

Dodatne informacije: Inštitut za mladinsko politiko, tel.: 040 657 676 ali barbara.pfeifer@institut-imp.si ali matjaz.zgonik@institut-imp.si.

Lokalno partnerstvo
za povečanje zaposlovanja mladih
na lokalnem trgu dela

inštitut za
MLADINSKO
POLITIKO

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO BUDOČNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

"Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada."

Ustvarjalne roke mavričnih ljudi

Vsak od nas ima v sebi ustvarjalno žilico. Slednjo tako ali drugače na plan priključijo različna čustva, ki jih človek goji v sebi. Ne glede na zunanji izgled ali osebnost ljudi se iskri ustvarjalnost izraža v izdelkih in produktih, ki jih ustvarijo. In če so ti posamezniki mavrični – na nek način drugačni od drugih ljudi – nekaj posebnega, se to izraža tudi v njihovih stvaritvah. Slednje lahko prepoznamo tudi v izdelkih varovancev Socialno varstvenega zavoda Dutovlje in Varstveno delavnega centra Koper, enote Sežana, ki jih ustvarjajo skupaj s svojimi mentorji. Vsak izdelek ima nekaj edinstvenega in čustvenega. Predstavlja namreč njihov način dojemanja sveta. Njihove mojstrovine so iz različnih materialov, kot so blago, keramika in drugi naravni materiali. Varovanci zavodov z ustvarjanjem različnih stvari odkrivajo svoje talente, krepijo svoje sposobnosti, razvijajo ročne spretnosti, sprostijo si um in telo, navezujejo nove stike, spoznavajo nove materiale ter odkrivajo nove razsežnosti ustvarjalnosti.

Poleg vsega prej naštetega, pa si še krajšajo in popestrijo svoje ure, ko so v varstvu. Ročno narejene izdelke, kot so razne vrečke (dišavnice) s sivko, okrasni angelčki, linorezi z različnimi kraškimi motivi, predpasniki, obeski za ključke, pa najdete tudi pri nas v naših TIC-ovih trgovinah, na kar smo še posebno po-

nosni. Gre za res unikatne izdelke posebno ustvarjalnih rok, ki pridejo prav za marsikatero preprosto, hkrati pa dragoceno darilo. Vabljeni, da takšno darilo podarite kdaj tudi sebi, svojim bližnjim ali prijateljem.

Besedilo: Jasmina Kacin
Slika: arhiv TIC Sežana

Oskrba Kobilarne Lipica s senom

Stoletja je Kobilarna Lipica odkupovala seno neposredno od kmetov na osnovi sklenjenih pogodb. Kobilarne Lipice je vzdrževala stike s kmetovalci. Ustaljen odkup je bil prekinjen zaradi uvedbe sistema javnih naročil. Na razpis se je javila Kmetijsko gozdarska zadruga Pivka

in pri odkupu sena dala prednost kmetovalcem z njihovega območja in tudi iz drugih oddaljenih krajev. Domačini so tako že nekaj let izločeni iz odkupa sena za Kobilarne Lipice. Razpis za zbiranje ponudb je bil v letu 2017 objavljen šele v juniju. Kmetijsko gozdarska zadruga

Pivka je izkoristila lansko sušo in ponudila nerealno visoko ceno s špekulativnim ozadjem. Zadruga nima s kmeti sklenjenih pogodb in se je izkazala za nezanesljivega partnerja. V Kobilarni Lipica so se odločili za uvoz sena. Nekaj sena so odkupili sami neposredno od

starih dobaviteljev s Krasa, ki so sprejeli ponujeno ceno s strani Kobilarne Lipica. Ti kmetje si želijo trajno obliko sodelovanja. Nujno je odpraviti slabo voljo kmetovalcev in nezaupanje do Kobilarne Lipica. Civilna iniciativa za Lipico je v letu 2016 in 2017 imela več sestankov s kmetovalci in vodstvom Kobilarne s ciljem, da se ponovno organizira odkup sena na območju Krasa, Brkinov in Vrhov. Predlagamo sklenitev dolgoročnih kooperacijskih pogodb o pridelavi in

dobavi sena za Kobilarno. Gre za naročeno pridelavo sena pri znanih kmetih z znanimi količinami in kakovostjo in za znanega naročnika. Z neurejenimi odnosi smo seznanili resorno ministrstvo. Vodstvo Kobilarne in Svet zavoda smo pisno pozvali, da v letu 2018 uredi odkup sena od okoliških kmetov.

Argumentirali smo potrebo po dolgoročnem odkupu sena z vidika vzdrževanja krajine, kakovosti sena, ohranjanja kmetijstva in krepitve pripadnosti

Kobilarni Lipica. Kraško-brkinski kmetje nimajo nič skupnega z zadrugo v Pivki. Neopravičeno jih uvrščamo med špekulante. Kooperacijska pogodba naj temelji na kakovosti in dolgoročnosti. V Kobilarni Lipica imajo kader, ki pozna kmetovalce. Interes Kobilarne je, da povabi kmetovalce in jih organizira kot kooperacijsko enoto.

Besedilo: doc. dr. Stanislav Renčelj, Civilna iniciativa za Lipico

Prometna povezava s Kobilarno Lipica

Problem ureditve dvosmernega prometa skozi drevored iz Sežane v Lipico se vleče že od leta 2015. Občina Sežana in Casino Lipica sta vložila vrsto pritožb na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in dokazovala nesmiselnost ureditve enosmernega prometa. Ta je bil uveden na pobudo Kobilarne Lipica in Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Nove Gorice. Civilna iniciativa za Lipico nadaljuje skupaj z Občino Sežana prizadevanja za ponovno vzpostavitev dvosmernega prometa. V letu 2017 je bil narejen projekt za ponovni dvosmerni promet. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je zagotovilo tudi potrebna sredstva v višini 80.000,00 eur, čeprav je rešitev lahko precej enostavnejša in cenejša.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine nasprotuje dvosmernemu

prometu z vidika varnosti, zaščite drevov in svečanega vhoda iz smeri Sežana. Po novem režimu obdajajo cesto granitni tlakovci, ki niso bili nikoli sestavni del kulturne krajine v Lipici. Vse pritožbe na odločitev Zavoda iz Nove Gorice so bile neuspešne. Sledili so sestanki na Ministrstvu za kulturo in pri ministru Počivalšku ob angažiranju župana Davorina Terčona. Sledil je ogled ceste na kraju samem, da bi našli sprejemljivo rešitev, a tudi to ni pripeljalo do napredka. O naših pritožbah bo odločalo Ministrstvo za kulturo.

Ob tomačenju Zakona o Kobilarni Lipica slišimo: »Lipica je turistična vstopna točka Krasa.« Kdo bo temu verjel? Obnašanje v Lipici je povsem drugačno. Sredi poletja 2017 so pod dežnikom pobirali parkirnine. Razmišljajo o postavitvi vstopne rampe. Direktorica je sicer na-

ročila projekt za uvedbo dvosmernega prometa, ki ga je plačalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. V letu in pol se direktorica niti z eno besedo ni javno izjasnila glede dvosmernega prometa.

V teku je postopek za dopolnitev OPN z umestitvijo obvoznice v prostor. S tem bi se rešili prometa pri dostopih v Lipico in izven nje ter znotraj Lipice same. Tudi v tem primeru se kaže pasivnost direktorice Kobilarne Lipica Lorele Dobrinja. Zaposlenim v Lipici, občanom in obiskovalcem mineva potrpljenje. Do kod lahko seže trma in ignoranca? Ali vodi pot do iskanja sožitja preko zapor na cestah, ki vodijo v Lipico, ki so v lasti Občine Sežana? Tu lahko Občina Sežana organizira vzdrževalna dela, za kar so potrebne tudičasne zapore.

Besedilo: doc. dr. Stanislav Renčelj, Civilna iniciativa za Lipico

Javna predstavitev Zakona o Lipici

Izhajajoč iz večstoletne tradicije vzreje Lipicancev in Lipiške šole klasičnega jahanja in v skrbi za hitrejši napredek Kobilarne Lipica sprejemamo udeleženci javne predstavitve Zakona o Lipici v Sežani, dne 10. januarja 2018, naslednja izhodišča za izoblikovanje dolgoročne strategije vodenja in razvoja Kobilarne Lipica:

1. Kobilarna Lipica, kot kulturni spomenik državnega pomena, je nedeljiva celota, ki potrebuje enotno vodenje in strokovno upravljanje.

Zaradi objektivnih danosti, ki jih nudi edinstveno okolje kraških pašnikov in hrastovega gaja in podedovanih značilnosti vzreje konj pasme lipicanec ter Lipiške šole klasičnega jahanja, mora Lipica postati vrhunski konjerejski in konjeniški center.

2. Dosega tega cilja je pogojena z nadaljevanjem vzreje konj baročnega tipa, ki najbolj ustreza Lipiški šoli klasičnega jahanja, upošteva nujnost stalnega izboljševanja genetskega materiala in zadostnega ter genetsko primerne generacijskega prirastka, ki bo omogočal stalno pomlajevanje črede žrebcev, sposobnih za izvajanje Lipiške šole klasičnega jahanja, konj, primernih za dresuro vprežne vožnje kot tudi konj za turistično jahanje.

Lipiška šola klasičnega jahanja je nedotakljiva intelektualna lastnina Lipice, ki zahteva posebno zakonsko varstvo.

Nadgradnja navedenih osnovnih ciljev je umestitev Kobilarne Lipica na zemljevid znanstveno-raziskovalnih centrov sveta, s področja konjereje in konjenišva.

3. Vzdrževanje in negovanje zavarovanega območja naravne in kulturne krajine in nepremičnin ne sme postati ovira za vzdržan turistični razvoj Kobilarne, ki mora dopolnjevati njen obstoj in zagotavljati del sredstev za njeno delovanje.

Obnova objektov in razvoj dejavnosti, namenjenih turistični ponudbi, je sestavni del razvoja Kobilarne, kot njen dopolnilni del, upoštevajoč pričakovanja ožje in širše lokalne skupnosti, da ta postane pomemben razvojni dejavnik na področju turizma Krasa in Brkinov ter celotne Slovenije.

4. Poleg izjemne kulturne krajine in konj so zaposleni v Kobilarni naslednji faktor razvoja. Njihova vključenost v upravljanje s posestvom, primerno nagrajevanje in iz tega izhajajoča red in delovna disciplina, so nepogrešljiv de-

javnik, brez katerega bodo vsa vlaganja v infrastrukturo zaman in Lipica ne bo nikoli na dobrem glasu.

Sedanjo Lipico in njen sloves so zgradile generacije od leta 1947 dalje. Večinoma so bili to domači ljudje, doma s Krasa in Brkinov. Njim gredo vse zasluge za dosednji razvoj in na tem spoznanju mora biti grajeno delovno vzdušje med zaposlenimi.

5. Kobilarna je bila pred stoletji umeščena v okolje Lipice zaradi zeliščnih pašnikov, ki jih premore ožja in širša okolica. Krma mora biti pridobljena iz tega okolja in temu primerno je potrebno izdelati sistem, ki ga nobeno vodstvo ne bo smelo spreminjati.

6. Umetniška zbirka del Avgusta Černigoja je izjemen kulturni spomenik svetovnega pomena. Z zbirko del tega pomembnega umetnika so ustvarjene možnosti za razvoj Lipice v pomembno svetovno središče konstruktivizma.

Izhajajoč iz navedenih ugotovitev, udeleženci javne predstavitve Zakona o Lipici, z dne 10. januarja 2018, sprejemamo kot del slovenske javnosti, naslednje sklepe:

- Predlog zakona o Lipici, katerega je Vlada RS posredovala v Državni zbor novembra 2014 (EVA: 2017-2130-0010) se zavrne, ker ne izpolnjuje pogojev, opisanih v tu navedenih iz-

hodiščih. Javnost pričakuje, da bodo poslanci v DZ, zlasti izvoljeni v VE 9-Primorska, glasovali proti sprejetju takšnega zakona oz., da bo ta umaknjen iz procesa sprejemanja v DZ.

- Na današnji javni predstavitvi zakona zbrana javnost pričakuje, da se bo proces priprave novega Zakona o Lipici nadaljeval ob neposrednem sodelovanju lokalnih skupnosti Krasa in Brkinov, zainteresirane laične in strokovne javnosti ter zaposlenih v Lipici.
- Javnost nasprotuje sedanjim razmeram v Lipici in zahteva, da se prekine pogodba s tujimi trenerji; da se trenerji, ki so na prisilnem dopustu, vrnejo na delo, da bi lahko prevzeli svoje odgovornosti in dolžnosti. Pričakujemo, da se v Lipici vzpostavi sprejemljivo sodelovanje med direktorjem Kobilarne in vodjo konjerejskega dela na eni strani in zaposlenimi, zlasti trenerji, na drugi strani. Odgovornost za delo v Lipiški šoli jahanja mora prevzeti dosednji prvi trener.
- Takoj naj se prične strokovne priprave na posodobitev prikaza Lipiške šole jahanja, ob polnem sodelovanju domačih trenerjev iz Lipice in drugih slovenskih strokovnjakov s tega področja. Do sprejema teh sprememb mora biti javno prikazovanje v skladu s pojmovanjem in standardi Lipiške šole klasičnega jahanja.
- Posebej izpostavljamo nujnost zakonske zaščite Lipiške šole klasičnega ja-

hanja do takšne ravni, da vsakokratno vodstvo Kobilarne ne bo moglo in smelo posegati v proces treniranja in spreminjanja elementov te šole. Takoj naj se pričnejo priprave na ustanovitve Akademije Lipiška šola klasičnega jahanja.

- Že v tem mesecu naj se pričnejo sklepati dolgoročne pogodbe s kmeti Krasa in Brkinov o dobavi primerne sena, na način, ki ga omogoča Zakon o javnem naročanju.
- Zahtevamo, da se dostopna cesta, ki pelje skozi 'Sežanski drevored' takoj preoblikuje v dvosmerno cesto z vsemi ustreznimi označbami.
- Udeleženci predstavitve pozdravljamo pripravljenost Ministrstva za gospodarstvo in tehnologijo RS, da vlagajo v obnovo hotelske infrastrukture, pri čemer je potrebno poudariti, da so obnove potrebni tudi hlevi, strojna in oprema jahačev in vseh zaposlenih.
- Javnost se enotno postavlja na stran odpuščenih delavcev v Lipici, ki so morali poiskati svojo pravico na sodišču in tistih, ki tega, žal, niso storili. Zahtevamo, da se sprenevedanje in zapravljanje davkoplačevalskega denarja s sodnimi postopki preneha in delavcem izplača tisto, kar jim pripada.

V Sežani, 10. januarja 2018

Prisotni na javni predstavitvi

Aktivnosti v S59ABL

V radioklubu Nika Šturma Tarzana Sežana, radioamaterska oznaka S59ABL, smo v zadnjem času zelo aktivni. V septembru smo sodelovali v tekmovanju Field day oz. Dan na gmajni, kot smo sami poimenovali.

Namen je bil vzpostaviti čim več zvez v določenem časovnem obdobju z drugimi postajami po celem svetu. Dan na gmajni ima posebno zahtevo, ki pravi, da moramo uporabljati lasten vir energije – recimo agregat ali pa baterije. Določena je tudi najmanjša oddaljenost od najbližje vtičnice – 100 m.

Tekmovanje je potekalo ob prvem koncu tedna v septembru v razponu 24 ur. Na travniku pri ZGRS Sežana smo postavili nekaj anten, pred slabim vremenom so nas zaščitili taborniki iz Rodu kraških j'rt Sežana, ki so postavili štabni šotor. Pomagali so nam tudi gasilci

ZGRS pri postavitvi anten na višini.

Aktivno je sodelovalo 12 članov radiokluba, več pa jih prišlo pogledat in nam zažet čim več zvez. Po prejetih rezultatih smo s 512 opravljenimi zvezami pristali na 3. mestu med postajami s cele Evrope v naši kategoriji. Z rezultatom smo zelo zadovoljni, a ga bomo poskusili naslednje leto še izboljšati. Dan na gmajni je bil za nas tudi test, ki nam je pokazal, kako uspešni bi bili pri postavitvi opreme v primeru izjemnih razmer, kot so naravne nesreče. Ugotovili smo, da bi lahko zelo hitro priskočili na pomoč v primeru potrebe. Radi bi se zahvalili Občini Sežana ter vsem drugim za pomoč pri izpeljavi projekta.

Prav tako v septembru smo organizirali radioamaterske izpite, ki omogočajo kandidatom, da lahko uporabljajo frekvenčne pasove ter pričnejo z vzpostavl-

ljanjem zvez z drugimi postajami. Obstajajo pravila, ki določajo, kako lahko radioamaterji vzpostavljamo zveze. Opravljen izpit potrjuje, da jih kandidat pozna.

Po uspešno opravljenem izpitu kandidati zaprosijo za klicni znak pri agenciji AKOS, ki pa predstavlja ime vsakega radioamaterja. Klicni znaki slovenskih radioamaterjev točno povedo, da gre za nekoga iz Slovenije, vsak posameznik pa si lahko izbere zadnji del klicnega znaka.

V septembru smo pri nas dobili še tri nove radioamaterje: radioamaterko iz našega lokalnega radiokluba – Heleno Bizjak, ki je pridobila klicni znak S59FT – in dva iz drugih krajev v Sloveniji.

Tilen Čeh – S54B

Marjan Olenik za indijsko šolo za revne otroke in njihove starše

21. decembra 2017 je Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Dutovlje pripravila zaključek leta in prijetno druženje svojih članov na Bunčetovi domačiji v Dutovljah, kjer je potekalo že peto potopisno predavanje. Tokrat je gost Marjan Olenik pripravil potopisno predavanje pod naslovom Dežele pod Himalajo. Marjan Olenik, za prijatelje znan pod psevdonimom Gurka, je številne udeležence popeljal v osrčje Himalaje, mladonagubanega pogorja, ki zajema 80 odstotkov vsega nepalskega površja. Čudežno deželo Nepal, v kateri se je že večkrat mudil, je povezal z alpinističnimi odpravami na vrhove, kjer se odrazi skrajna meja človeške vzdržljivosti najbolj vztrajnih, pogumnih gornikov, ki z največ sreče osvojijo osematisočake. Med himalajskimi jih je kar osem. Več med njimi jih je osvojil tudi Marjan Olenik, ki je tokrat predstavil Indijo, kot jo je videl med lanskoletnim obiskom,

Marjanove fotografije in pripovedi o čudoviti naravi s čudovitim rastlinskim in živalskim svetom ter kraji o Indiji, kjer živi več kot 80 odstotkov Hindujcev, ki veljajo za najstarejšo religijo na svetu, je navdušila obiskovalce. Olenik je na svoji poti obiskal tudi šolo za revne otroke Pi-

ali Ashar Alo v bližini Kalkute, kjer učenci dobijo le en obrok hrane na dan, zato se je odločil, da bo s predavanji in zbiranjem prostovoljnih prispevkov pomagal omenjenim otrokom indijske šole, ki si želijo boljše življenje. »V Indiji ugotovim, da je življenje zelo pestro, preprosto in da ga živiš le enkrat. Indijci živijo za ta trenutek. Vprašanje: Zakaj se ženemo za jutrišnji dan? je le vprašanje in dvom, ali bomo ta dan dočakali. Zato zapremo vse težave za vrati in jih zaklenimo z nešteto ključavnicami. Pa radi se imejmo,« je ob zaključku poudaril Olenik.

Prispevke in donacije, zbrane na potopisnem predavanju, kjer sta obiskovalce pozdravili predsednica kraške tretje univerze Nadja Mislej Božič in predsednica dutovske krajevne skupnosti Neva Filipčič, namenil za šolanje in nakup učnih pripomočkov na omenjeni indijski šoli.

Potopisno predavanje so zaključili ob druženju ob kozarčku terana in namazih, ki so jih pripravili v študijski skupini Kulinarika z zelišči pod vodstvom botanika mag. Stipeta Hečimovića.

Besedilo in slika: Olga Knez

S svetovanjem do prave izbire

V izobraževanju odraslih je še kako pomembno, da posameznik, preden se dokončno odloči za izbiro tega ali onega izobraževalnega programa, usposabljanja ali tečaja, pridobi čim več informacij o vrstah izobraževalne ponudbe, značilnostih in pogojih za vpis v program ter vsebinah in poteku izobraževanja.

Na Ljudski univerzi Sežana že od leta 2003 uspešno vodimo Svetovalno središče. Tukaj osebam, ki se glede svoje izobraževalne poti znajdejo v negotovosti, brezplačno nudimo informacije in nasvete ter pomoč pri izbiri ustreznega programa in podporo na njihovi izobraževalni poti. S svetovanjem osebam pomagamo ne le pred začetkom izobraževanja, ampak tudi med samim izobraževanjem in tudi po njem.

V lanskem letu sta bili na Ljudski uni-

verzi Sežana na voljo Svetovalno središče ISIO za brezposelne osebe in Središče za informiranje in svetovanje ter ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja za zaposlene osebe.

Svetovalno središče ISIO Sežana je v letu 2017 delovalo kot konzorcij skupaj s partnerjem Ljudsko univerzo Koper za celotno obalno-kraško regijo, kjer je pomoč in nasvet poiskalo 783 brezposelnih oseb, od tega 161 v Sežani. Večinoma so svetovanci potrebovali informacije pred izobraževanjem, saj sta takrat pravilna informacija in nasvet najbolj ključna pri odločanju za izobraževanje. Osebe so se večinoma zanimale za vsebine, ki so posredno vezane na izboljšanje možnosti za zaposlitev. V nekaterih primerih je šlo za pridobitev višje izobrazbe od že dosežene, v dru-

gih za prekvalifikacijo, torej za pridobitev novega poklica in s tem uresničitev želje po drugačni poklicni karieri. Zelo visok delež oseb je potreboval informacije v zvezi s tečaji tujih jezikov, ki so pogosto pogoj za zasedbo delovnega mesta. Na tem področju seveda prednjači italijanščina, zanimanje je bilo tudi za angleščino, nemščino in ruščino.

Poleg svetovanja za brezposelne pa v okviru javnega razpisa od septembra 2016 dalje izvajamo tudi svetovanje za zaposlene, ki ravno tako deluje kot regijski konzorcij z Ljudsko univerzo Koper. S pomočjo svetovalke brezplačno poiščete možnosti za učenje in karierni razvoj, vrednotimo pa tudi vaše spretnosti in znanje, ki ste si ga že pridobili. Od začetka izvajanja svetovanja smo osebno svetovali že 117 osebam. Največkrat svetujemo pred vključitvijo v izobraže-

vanje, v manjši meri pa tudi med samim potekom izobraževanja. Svetovanci svetovanje potrebujejo za nadaljnje usposabljanje in izobraževanje, predvsem za vključitev v neformalne oblike usposabljanja, da bi pridobili znanje, ki ga potrebujejo na delovnem mestu.

Če potrebujete nasvet, se želite pogovoriti o poklicni poti, iščete nove priložnosti in potrebujete nova znanja, je najboljša, da se po telefonu ali elektronski pošti povežete s svetovalko in se dogovorite za osebno srečanje. Svetovanje je v večini primerov poglobljen proces, ki

se izvaja skozi več srečanj, opravljajo pa ga usposobljene svetovalke, ki skrbijo za zaupnost vaših podatkov.

Dejavnost svetovanja omogočata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Ljudska univerza Sežana

Praznično dogajanje v Domu na Krasu

Hitro, prehitro se je bližal konec leta 2017, tako da smo z našimi pridnimi rokami že cel november ustvarjali praznične voščilnice, aranžmaje in adventne venčke, ovčke za jaslice ... Zadnje novembrsko sredo so na obisk prišli mladi iz Športno kulturno razvojnega društva Na placu. Skupaj smo ustvarjali voščilnice, se pogovarjali in se družili. Zahvaljujemo se jim za polepšan popoldan. Naslednji dan pa smo v zavodu priredili Miklavžev sejem. Stojnica se je šibila pod različnimi izdelki iz različnih materialov, poleg klasične ponudbe je bilo veliko prazničnih izdelkov - okraski za novoletno jelo, lesena božična dre-

vesca, ovčke za jaslice, adventni venčki, voščilnice ... 14. decembra nas je obiskal Pevski zbor slepih in slabovidnih iz Koprca. Kako lepo je bilo slišati te angelske glasove, prepevali so tudi v različnih narečjih in nas tako s pesmijo popeljali na popotovanje po različnih deželah. Prostori Doma na Krasu pa so se vsak dan bolj in bolj spreminjali v zimske praznične vasi, okrašeni so bili z različnimi okraski, ki so nastajali izpod pridnih rok naših stanovalcev. Večkrat je iz delavnic tudi zadišalo po domačih piškotih in raznem pecivu, ta vonj domačnosti se je hitro razlezel po celotnem zavodu. 18. decembra so nas obiskali iz Karitasa in

nam pripravili manjšo pogostitev, 19. decembra pa smo imeli veliko novoletno zabavo. Če vprašate naše stanovalce in tudi zaposlene, po čem si jo bodo najbolj zapomnili, bo odgovor enak – po živi glasbi, veliko plesa in dobri volji. Po kosilu se je začelo z ličenjem stanovalcev, nadaljevalo pa s tombolo in skupinskimi igrami ter nastopom gledališke skupine. V tem času je glasbenik s svojo harmoniko polepšal dan stanovalcem, ki zaradi različnih bolezni niso prišli iz varnega zavetja sobe. Obiskal nas je tudi terapevtski par iz društva Tačke pomagačke; Pikič je že komaj čakal na razvajanje naših stanovalcev. Po slavnostni večerji pa se je začel ples ob živi glasbi – to veselje in radost bi morali videti in doživeti. Glasba res dela čudeže. Res smo se imeli lepo, naša avla je bila premajhna za vse plesalce, na koncu pa nas je kuhinja presenetila s torto velikanko, mmm zelo je bila dobra. Teden smo zaključili s petjem ob jaslicah ter lučjo miru, ki so jo prinesli v zavod. V zadnjem tednu pred novim letom pa nas je obiskal Božiček in vse stanovalce bogato obdaril. Tako, pa je bilo hitro konec veselega decembra. Polni pozitivnih vtisov pa že načrtujemo naše naslednje projekte.

Besedilo: Lea Pulec

Slika: arhiv Doma na Krasu

Zimske dogodivščine Društva Sožitje Sežana

V oktobru so člani društva Sožitje odšli na vikend seminar v Dolenjske toplice, kjer so sodelovali na raznih predavanjih in skupnem druženju. Po seminarju so člani pevskega zbora Kraški slavček nadaljevali s pevskega vajami.

Po pridni in redni vadbi je pevski zbor Kraški slavček v novembru nastopil na prireditvi Za zdrava srca krasa, ki se je odvijala v Kulturnem domu Hrpelje. Prav tako so nastopili na novoletnem srečanju članov Društva Sožitje v Hotelu Prunk na terminalu. Novoletni program so tudi tokrat kot vsako leto poprej popestrili Ansambel Lisjaki in pevci skupine Štorski kosi, ki delujejo pod okriljem Kulturno-športnega društva Šator Štorje.

Besedilo: Zala Mlač

Slika: Eli Kafol

O delu v Medobčinskem društvu invalidov Sežana

Člani Medobčinskega društva invalidov Sežana so se 23. decembra 2017 še zadnjič v letu 2017 zbrali na Kmečkem turizmu Hudičevca. Prisotnih je bilo 71 članov, tako da so potrebovali dve prevozni sredstvi. Manjši avtobus je začel vožnjo v Materiji, peljal je skozi Divačo mimo Sežane do Hudičevca. Drugi

avtobus je začel vožnjo v Gorjanskem, nadaljeval pot skozi Komen, Štanjel, Sežano do cilja v Hudičevcu. Da se je prijavilo tako veliko članov, dokazuje, da se radi družijo in da so taka druženja zelo pomembna za izmenjavo mnenj in razvedrilo. Marsikomu pomeni druženje pred novim letom edino sprostitev in

zabavo pred prihajajočimi prazniki.

Ne smemo se pritoževati tudi nad drugimi organiziranimi dejavnostmi, ki se jih naši člani radi udeležijo po svojih možnostih in počutju.

Za težje invalide smo 30. septembra organizirali piknik pri Novakovem mlinu pri Ilirski Bistrici. Ob prihodu nas je že čakal gospodar in nam je predstavil zgodovino mlina in odločitev za ohranitev kulturne dediščine, saj je hiša stara več kot sto let, mlin pa počasi obnavlja. Na tem kraju lahko občutiš pozitivno energijo, mir in spokojnost, si daleč od civilizacije, k vsemu temu prispeva tudi reka Reka, ki teče ob robu posestva.

Po kosilu so vsi člani sodelovali pri družabni igri tombola. Vsi, ki so zmagovali, so dobili za nagrado ročna dela, ki so jih izdelale članice, ki obiskujejo delavnico ročnih del.

V našem društvu imamo še druge dejavnosti, več o tem pa prihodnjič.

Besedilo: Jelica Grmek

Slika: Jože Valečič

Zmote prehranjevanja z botanikom mag. Stipetom Hečimovičem

Mag. Stipe Hečimović, ki se je pred skoraj tremi desetletji iz Like preselil na Goriško, že 27 let predava in vodi delavnice o zdravem načinu življenja. Kar nekaj let je tudi predavatelj na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Kras, ki deluje pod vodstvom predsednice Nadje Mislej Božič.

21. decembra 2017 je niz predavanj in delavnic na temo Kulinarika z zelišči sklenil na Štrekljevi domačiji v Gorjanskem, kjer so se slušatelji posvetili predavanju Zablode prehranjevanja in se udeležili delavnice o namazih. Poudaril je, da sta največji zablodi pri prehranjevanju količina in pogostost hranjenja.

Predavatelj je med drugim predstavil vse tri živčne sisteme, ki krmilijo naš organizem in postregel s številnimi nasveti, kako si z zdravo prehrano okrepiti zdravje in se izogniti številnim boleznim sodobnega časa. Tako je med drugim izpostavil prehranjevanje s svežo zelenjavo in sadjem čez dan, zvečer pa priporoča kuhani obrok. Iz prehrane naj bi črtali belo moko, beli sladkor, sol in še marsikaj, kar obremenjuje in slabi naš

organizem. Tudi sam se je že pred več odrekel mesu in kravjemu mleku ter mlečnim izdelkom.

Pri tem je izpostavil kitajsko kulturo, kjer že več kot tisoč let v svoji prehrani uporabljajo kalčke, saj je veliko lažje pripraviti in pojesti živo hrano, za kate-

ro ni potrebno pripravljati ognja in je kuhati. Kalčki pa imajo tudi veliko encimov. Priporoča, da naj vsak obrok vsebuje tudi nekaj digestivnega. Na Krasu je to pol kozarčka rdečega vina – terana.

Besedilo in slika: Olga Knez

Narava zdravi – prisluhljivo ji

Lansko leto smo se v Kulturno športnem društvu Šator Štorje dogovorili, da z namenom osveščanja prebivalcev, kaj in na kakšne načine nam lahko narava pomaga, izpeljemo sklop predavanj Narava zdravi – prisluhljivo ji. Predavanja potekajo vsak prvi petek v mesecu ob 18. uri. Do sedaj smo izpeljali že pet pred-

vanj. Septembra nam je o sladkem pelinu predaval Edgar Pršo. Darja Rojec nam je v roza oktobru, sama onkološka bolnica, predstavila knjigi Nasveti in izkušnje iz prve roke 1 in 2. To sta knjigi, v katerih je avtorica strnila izkušnje onkoloških bolnikov, kako so si na naraven način pomagali. Knjiga je primerna tudi za vse, ne samo

za onkološke bolnike. Novembra nam je predaval Stipe Hečimovič. Naslov njegovega predavanja je bil Kaj nam narekuje človeška narava. Decembra smo lahko spoznali Bachove cvetne esence in kako nam lahko pomagajo. Božidar Radešič nam je v januarju predstavil pozitivne plati, svetovne raziskave o konoplji in kako jo lahko uporabimo v domači lekarni. V februarju nas čaka predavanje Bogdana Macarola z naslovom Prava hrana po pravilih narave. V marcu nam bo Sanja Lončar predstavila Kako (zares) zdravijo rastline. Aprila bo Dario Cortese predstavil divjo hrano.

Vabila na predavanja so objavljena tudi v Primorskih novicah.

Besedilo: Vera Lah
Slika: Timotej Lah

Konoplja v domači lekarni

V okviru predavanj Narava zdravi – prisluhljivo ji je Kulturno in športno društvo Šator iz Štorij v domačem Zadržnem domu 5. januarja 2018 pripravilo že peto predavanje. Tokrat je o konoplji v domači lekarni spregovoril Božidar Radišič iz Društva za človekove pravice Pest iz Ljubljane. Gosta in številne zbrane je pozdravila predstavnica društva Vera Lah, nakar je gost predstavil aktualnosti na področju gojenja in uporabe konoplje. Društvo namreč organizira domače in mednarodne seminarje in predavanja, da bi ljudje lahko za lastne potrebe dobili konopljo, ki je bila v splošni uporabi do leta 1957. Predstavil je zgodovino in izvor konoplje, od gojenja konoplje za industrijske namene, na vrtu, v rastlinjaku, pa do spravila, sušenja in priprave zelišč

ter produkte iz konoplje. Predstavil je tudi zdravljenje s konopljo, načine uživanja konoplje in doziranja. Poudaril je, da je samooskrba s konopljo v Sloveniji 60-odstotna, 30 odstotkov je dobimo na čr-

nem trgu, od prijateljev pa 10 odstotkov.

Društvo in posamezniki se trudijo, da bi lahko konopljo uporabljali za samozdravljenje in domačo uporabo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Božiček za en dan

Center za socialno delo Sežana je tudi letos odprl vrata Božičku za en dan.

Dobrodelno akcijo, za katero v Sloveniji od leta 2012 stoji mlada skupina prijateljev, je navdihnil projekt »The Santa shoebox« v Južnoafriški republiki, kjer so različne organizacije združile moči pri obdarovanju otrok iz socialno šibkejših družin.

Božički za en dan so prvo leto obdarili 225 otroke iz Slovenije, BiH in Kosova, od takrat pa vsako leto število strmo narašča.

Zadnja leta pa Božiček za en dan ne orečuje le najmlajših, ampak praznike po-

lepša tudi starejšim. Tako so darila v božičnih dneh starega leta dosegla 10777 otrok in 640 starostnikov.

Decembra je na Center za socialno delo Sežana prispelo 150 skrbno pripravljenih darilnih škatel za otroke in 20 za starejše, ki so bile namenjene družinam ali posameznikom s Krasa in Brkinov.

Da je praznično vzdušje napolnilo tudi domove tistih, ki se soočajo s socialno stisko, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se za en dan spremenili v Božičke, in tistim, ki ste kot prostovoljci pomagali na zbirnih mestih k uspešno izpeljani akciji.

Besedilo in slika: CSD Sežana

O topnosti in razstrupljanju

O razstrupljanju in topnosti zdravilnih snovi v različnih topilih je 13. januarja 2018 tekla delavnica, ki jo je na Zlobčevi domačiji v Orleku organiziralo Kultur-

no, športno in turistično društvo Šator iz Štorij. Tudi tokrat so k sodelovanju povabili uglednega znanstvenika mag. Stipeta Hečimovića, ki je predstavil pri-

pravke iz zelišč, kjer uporabljajo topila kot so čaj oz. krop, maščobe, smole in smoli podobne snovi, alkohol idr. Po-udaril je tudi pomen česna, čebule, kislega zelja in repe ter pijač s kvasom. Še posebej se je zadrževal pri kalčkih kot najbolj učinkovitemu razstrupljanju telesa. Predstavil je tudi zelišča, ki imajo vlogo razstrupljanja telesa, sol in vodo, savno, telovadbo in ob živilih, ki ustvarjajo bolezni, ter predstavil hrano, ki zdravi. Udeleženci delavnice so izvedeli marsikaj koristnega, kar bodo s pridom uporabljali za boljše zdravje in kakovostnejše življenje. Ob zaključku pa so udeleženci delavnice nazdravili in se posladkali s sladko vegansko torto, ki so jo pripravili v počastitev Stipetovega 70. rojstnega dneva.

Besedilo in slika: Olga Knez

Štirideset vzorcev likerjev

Sežanska kmetijsko svetovalna služba novogoriškega Kmetijsko gozdarskega zavoda, ki jo vodi Milena Štolfa, je v sodelovanju z Društvom proizvajalcev brkinskega slivovca in Društvom proizvajalcev kraškega brinjevca – obe društvi že od vsega začetka vodi Franc Jelušič s Turistične kmetije Pri Filetu v Slopah – organizirala že 5. mednarodno ocenjevanje likerjev. Ocenjevanje je potekalo že 6. decembra 2017, slavnostna razglasitev rezultatov in podelitev priznanj pa je potekala 22. decembra 2017 na Turistični kmetiji Pri Filetu v Slopah, kjer je gospodinja Sonja Jelušič za vse štiri vzorce likerjev prejela zlata priznanja, njen liker iz smrekovih vršičkov pa je z 20 točkami postal šampion letošnjega ocenjevanja, na katerega je prispelo 40 vzorcev.

Petčlansko komisijo, ki je zaradi različnih likerjev imela težko delo, so poleg predsednice Milene Štolfa sestavljali še: Danijela Volk, Srečko Horvat, Aleks Dariž in Ivo Šuc z vinogradniško-vinarske kmetije Vrabči iz Pliskovice. Komisija je bila nad ocenjenimi anonimnimi vzorci presenečena, saj so bili vsi likerji visoke kakovosti, zato niso izločili nobenega. Podelili so 20 zlatih, 17 srebrnih in tri bronasta priznanja. Razglasitve rezultatov se je udeležila tudi županja Občine Hrpelje-Kozina Saša Likavec Svetelšek, ki je opravila to častno nalogo, kot je prav podeljevanje priznanj.

Županja je posebno priznanje izrekla Turistični kmetiji Pri Filetu, ki je kot ena prvih prejela občinsko priznanje za promocijo turizma. Ambasador turizma v tej brkinski občini je tudi čebelar Zvonko Sedmak s Klanca pri Kozini, ki je na tokratnem ocenjevanju prejel kar štiri zlata in dve rebrni priznanji za različne likerje z medom. Znana čebelarka in aktivna članica Društva kmetič sežanske regije Ljuba Štok iz Povirja je za liker iz rdečega ringloja prejela 19,87 točk. Bernarda Vrabec iz Pliskovice je prejela zlati medalji za žajbljev in teranov liker, Boža Čevnja iz Tomaja zlato priznanje za šetrajev liker, mož Srečko pa srebrno za orehovec. Milena in Bogdan Tavčar iz Križa sta se tokrat zadovoljila s srebrnim priznanjem za borovničevce in liker iz

črnega trna. Srebrn je bil tudi teranov liker Vinarstva Seražin iz Kazelj.

Že drugič pa se je ocenjevanja udeležil Peter Margan iz srbskega mesta Pančevo, ki je leta 1988 služil vojaški rok prav na Kozini. Pred leti se je na kmetijskem sejmu v Novem Sadu srečal s Francem Jelušičem in Mileno Štolfo in tako so stekali prijateljske vezi, razvilo pa se je tudi sodelovanje na področju ocenjevanja likerjev. Letos je Peter Margan na ocenjevanju za banatski kalvados prejel zlato, za banatsko grapo Al'rosa pa srebrno priznanje. Gostitelju Francu Jelušiču – Filetu je ob tej priložnosti podelil 150-litrski lep izrezljan sodček za zorenje vinjaka.

Besedilo in slika: Olga Knez

Koliko novih trt bomo zasadili na Krasu?

*Srečna dežela je,
vino rodi;
trta vesela je,
tugo podi.*

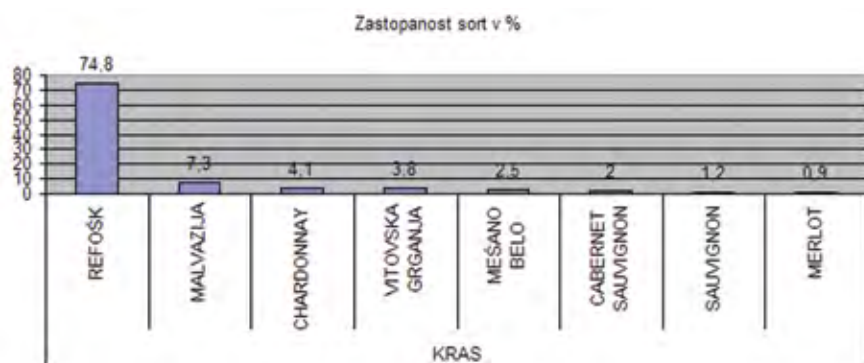
Valjavec

»In taka srečna dežela je naša slovenska,« je zapisal leta 1873 dr. Josip Vošnjak.

Tudi v letu 2018 lahko potrdimo, da smo srečni, ker živimo na tako lepem koščku sveta. Vendar je za srečo potrebno delati in se potruditi. 800 registriranih vinogradnikov v vinorodnem okolišu Kras se trudi in obdeluje svoje vinograde in upam, da dajejo poleg gospodarskega učinka, tudi dobro podobo kulturni krajini. Verjetno je v svetu malo vinorodnih okolišev, ki so tako zaljubljeni in zvesti eni sorti. Kako tudi ne, saj vino TERAN PTP = Kras z vsem svojim zgodovinskim izročilom, kulturo in s srkanjem naravnih danosti iz tal in zraka.

Vinska sorta refošk, iz katere se na Krasu že dve tisočletji prideluje vino TERAN, zaščiteno od leta 2000 s priznanim tradicionalnim poimenovanjem. TERAN PTP = KRAS + KRAS = TERAN PTP, bi mogoče zapisal v Integralih naš pesnik in še dodal znak večje, neskončno ...

In kako je s sajenjem trt – trsnih cepljenk?

Slovenija ima 15.340 ha vinogradov (vir: MKGP – Register pridelovalcev grozdja in vina, marec 2017), po dejanski rabi pa 18.860 ha (vir: MKGP 2017 – raba zemljišč). Povprečna letna obnova vinogradov je v letih 2012–2016 znašala 316 ha. Da bi ohranili obstoječe površine v Sloveniji, bi morali letno obnoviti 511 ha vinogradov.

Na Krasu je bilo po omenjenih virih v začetku leta 2017 566 ha vinogradov. Pri nas je bilo povprečje obnove v zadnjem obdobju 8,2 ha, v letu 2017 pa se je po ocenah povečala na 13 ha. Obnova zadnja leta narašča, a še ne dosega enostavne reprodukcije, ki znaša slabih 20 ha letno. Napraviti vinograd – obnoviti starega ali saditi nove – je na Krasu zahtevna naloga tako s strokovnega kot tudi s finančnega vidika. Tudi pridobiva-

nje nepovratnih sredstev s strani države oziroma EU se je spremenilo in to ne ravno v prid manjšim vinogradnikom.

Postopek pridobivanja dovoljenja za sajenje vinske trte (obnova obstoječega vinograda) na upravni enoti je enak kot do sedaj – pridobi se dovoljenje za ponovno zasaditev vinske trte. Z lanskim letom pa se spremenil datum za pridobivanje finančnih sredstev iz naslova prestrukturiranja. Rok za 'vlogo za prestrukturiranje vinogradov', ki se priporoča pošlje na Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) je od 1. aprila do 15. junija. Zakaj? Ker pride agencija na ogled obstoječega starega vinograda in šele potem se lahko krčijo stare trte. V tem sistemu ponovne zasaditve in prestrukturiranja je mogoče znotraj kmetijskega gospodarstva površino starega vinograda prestaviti tudi na drugo lego. Pomembno je, da se ne povečuje površina vinogradov na KMG –MID. Ko se opravi sajenje (dovoljenje velja tri leta), se pošlje na ARSKTRP še izjava o opravljenem prestrukturiranju, kjer ostaja rok 1. 4.–15. 6. Najmanjša priznana površina je 10 arov ob skupni površini 60 arov vinogradov.

Za nove površine vinogradov pa velja že od predlani, da je potrebno najprej na upravno enoto podati vlogo za zasaditev vinske trte, in sicer do 30. junija, kjer se lahko pridobi dovoljenje za zasaditev vinske trte na novo. Na ravni države je mogoče povečevati vinograde le za 1 % od vse registriranih vinogradov.

Pri pridobivanju dovoljenj velja prednostna lestvica. In finančna pomoč pri postavitvi novih vinogradov? Tu so razpisi iz naslova Programa razvoja podeželja; za leto 2018 sta predvidena dva razpisa (Po dosedanjem sistemu so bili potreb-

ni predračuni za vsa dela in material ter točkovanje vloge in kasneje, pri črpanju sredstev, računi.). Občine tudi v svojih programih skrbijo za razvoj kmetijstva, tako je občina Sežana vključila v letošnji razpis sofinanciranje novih vinogradov

(potrebno je dovoljenje za zasaditev vinogradov na novo). Navaditi se moramo, da o zasaditvi trt razmišljamo vsaj leto prej in razen administrativnih postopkov ne pozabimo na naročilo trsnih cepljenk že za leto 2019!

Besedilo: Majda Brdnik

Slika: arhiv KGZS

Smučanje s Smučarskim klubom Sežana

Smučarski klub Sežana deluje že skoraj štiri desetletja. Ves ta čas nudimo v klubu organizirano šolo smučanja za otroke in odrasle. Nekoč se je s smučanjem ukvarjalo več ljubiteljev smučanja kot pa danes, saj ta dejavnost predstavlja precejšen finančni zalogaj. Prav zato vidi Smučarski klub Sežana svojo vlogo v tem, da smučanje približa čim širšemu krogu ljubiteljev te dejavnosti. Omogoča jim cenejši nakup smučarske opreme na smučarskem sejmu, organizira šolo smučanja za otroke in izlete na bližnja

italijanska smučišča v sistemu Promotur, ki ima v upravljanju pet smučišč v razdalji 150 km od Sežane, in omogoča članom SKS nakup cenejših smučarskih vozovnic. Za ciljno smučišče za našo dejavnost smo izbrali smučišče Piancavallo, kjer je na smučišču zmerna gneča. Ocenili smo, da je za izvajanje šole smučanja tudi dokaj varno.

Za smučarski tečaj in izlete smo v sezoni 2017/2018, od 6. januarja 2018, načrtovali sedem sobot zaporedoma.

Pred tem smo opravili licenčne semi-

narje za učitelje in predsezonsko smučanje. V klubu imamo 15 aktivnih in usposobljenih učiteljev alpskega smučanja, ki poskrbijo za učenje otrok in izboljšanje tehnike smučanja staršev.

Sedanja družba ima zelo mačehovski odnos do takšnih organizacij, kot smo mi, saj se financiramo izključno s skromnimi članarinami, nagrajeni pa smo z nasmejanimi obrazi otrok, ko po končanem tečaju smučanja veselo in varno vijugajo po belih strminah.

Besedilo: Vido Černe

Slika: arhiv društva

Novoletni vzpon do Krnskih jezer

Planinsko društvo Sežana že več kot dve desetletji organizira zimsko-novoletni vzpon na Krn, ki običajno poteka prvi dan v letu kot nočni pohod iz doline Lepena do Doma pri Krnskih jezerih, kjer udeleženci prenočujejo. Največkrat

ga vodi Marjan Olenik, alpinist in planinski vodnik pri PD Sežana. Naslednji dan se skušamo prebiti na vrh. Lani in še nekajkrat prej nam je to uspelo, običajno pa nam ta podvig onemogočajo neugodne vremenske razmere, preve-

lika snežna odeja ali pa nevarnost proženja snežnih plazov, kot je bilo tudi letos. V takih razmerah mora prevladati razum, da za vsako ceno ne rinemo na vrh in s tem ogrožamo sebe in ostale pohodnike. Naj prevlada načelo: kdor se podaja v gore, jih mora spoštovati in ceniti v vseh v razmerah, tudi takrat, ko je vzpon na vrh onemogočen. Svoje življenje, ki je največji dar, moramo imeti radi. Le tako bomo gore lahko še kdaj obiskovali in jih občudovali. V hribih je pomembno tudi to, da dan preživiš s prijatelji, ki so ljubitelji narave in tebi sorodne duše. Tudi letos nas je ta lepa zasnežena krajina pod Krnom prevzela, z vso svojo mogočnostjo in tišino, tako da smo se naslednjega dne srečni in z lepimi vtisi vrnili v dolino.

Besedilo: Mirjam Frankovič Franetič

Slika: arhiv PD Sežana

Kraški tekači v pripravi na novo tekaško sezono

Pred zaključkom lanskega leta so se člani društva udeležili še Štanjelskega teka v začetku decembra, nekaterih gorskih tekov in štafetnega teka Gorica-tlon v Novi Gorici. Ekipa kraških tekačev se je štafetnega teka, ki poteka v dobrodelne namene, udeležila ob pomoči donatorja, podjetja Vahta, d. o. o., iz Gorjanskega.

Takoj po vstopu v novo leto pa so že pričeli z aktivnostmi za pripravo letnega programa 2018, ki ga društvo vsako leto sprejme na občnem zboru, ki bo predvidoma v sredini marca.

Pripravljajo se že na Mali kraški maraton, ki bo v Sežani, 25. marca 2018. V letni program bodo vključili tudi organizacijo 17. Tek na Tabor, ki je njihov osrednji letni dogodek in poteka ob sežanskem občinskem prazniku. Posamezni člani društva bodo aktivno sodelovali tudi pri organizaciji 4. Istrskega maratona v aprilu in še nekaterih prireditvev na Primorskem. Ena izmed njih je tudi Rexov tek na obalni cesti med Koprorn in Izolo, ki poteka od januarja

do maja, kjer bosta meritve časa izvajala Milojka in Emil Klobas.

Vodstvo društva se zahvaljuje vsem članom in drugim, ki so pomagali pri izpolnjevanju letnega programa 2017.

Hkrati vabijo vse, da se udeležijo občnega zbora, saj bodo na njem izvedene redne volitve predsednika in organov društva.

Besedilo: Silvo Nemanič

Slika: Darja Verbič

Rubrika Moder poskokec

Za lažje razumevanje ciljev, namena in pomena programov Športnega društva Poskokec zadnjih nekaj mesecev vsak četrtek pod rubriko Moder poskokec na profilu facebook našega društva objavimo kakšno novičko o pomenu gibanja otrok. Moder poskokec zajema pomen

gibalne dejavnosti za otroke, spremembe v življenjskem slogu otrok, njihove posledice ter predlagane ukrepe.

Rubrika se je začela s predstavitvijo pomena zdravja, ki je sestavljeno iz zdravih prehranjevalnih navad, ter energijsko porabo, ki smo jo opredelili v

naslednjih objavah in jo potrdili s praktičnimi primeri. Vsakotedenska tema je namreč sestavljena iz teoretičnega in praktičnega dela.

Nekaj besed smo namenili tudi kakovostnemu spancu in kako ga dosežemo, spoznali smo pomen skupinskega dela na socialno zdravje ter definirali redno gibalno aktivnost kot zaviralco negativnih sprememb v sodobnem načinu življenja, ki se kažejo na vašem zdravju.

Z rubriko bomo nadaljevali še kar nekaj časa, zato vas vabimo k branju in pridobivanju koristnih informacij.

Besedilo: Ana Premrl

Slika: arhiv društva

Kraški Obzorja

UTRIP ŠPORTA

NA KRASU

Pripravili: ŠZS, Niko Zadnik, Matej Glavina in Miha Penko • Fotografije: osebni arhiv, ŠZS

Utrip športa na Krasu

Prvi v novem letu je vedno še posebej zanimiv. Prvi Utrip športa na Krasu v letu 2018 namreč. Še dobro se nismo poslovili od starega leta, pa že hitimo novim športnim dogodivščinam naproti. A za hipec se bomo vseeno vsaj še enkrat ustavili in pogledali v preteklost. Občine Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina in Komen so namreč

izbrale in nagradile športnike z vidnimi dosežki. To je trenutek, ko se tudi okolje, iz katerega naši športniki izhajajo, spomni in počasti njihovo voljo do treniranja, odrenkanje in željo po napredku. Drugi del naših s športom prepojenih teles bo razmišljal o Malem kraškem maratonu, ki bo na sporedu konec marca. Še prej pripravljamo

maratonsko univerzo pogovornih večerov z osebami, ki, verjemite, imajo kaj povedati. Štafetno vprašanje je tokrat odšlo kar daleč stran, saj je pristalo na Češkem. Tam namreč igra naš odličen nogometaš Milan Kocić, ki se je z veseljem odzval vprašanju atleta Aljoše Skoka.

Milan Kocić – štafeta

Milan, štafetno vprašanje vam predaja naš izvrstni atlet Aljoša Skok. Zanima ga pogled na vašo dosedanjo športno kariero in kakšni so vaši načrti za prihodnost.

Najprej bi se rad zahvalil Aljoši za predajo štafete in hkrati bi izkoristil priložnost ter mu zaželel zdravo in uspešno sezono v letu 2018. Kar se mene tiče, lahko rečem, da sem z dosedanjo kariero zadovoljen, a zavedam se tudi, da bi lahko dosegel kaj več. No, to je tudi načrt za prihodnost.

Mislim, da sem zdaj na pravi poti. Potrebno bo ogromno trenirati, ampak to sem sprejel že takrat, ko sem se odločil biti profesionalni nogometaš.

Trenutno ste na Češkem, kjer branite zeleno-bele barve Bohemiansa v Pragi. Kako se počutite v mestu s poldrugim milijonom prebivalcev?

Res je, od junija 2017 sem igralec Bohemiansa iz Prage. Gre za klub z dolgo tradicijo in dobrimi navijači. Pred prihodom v Bohemians sem slišal ogromno lepih stvari o Pragi in kasneje sem se tudi sam prepričal, da gre za res čudovito mesto, ki je turistično zelo obiskano, zato se pogosto tudi sam odpravim v središče mesta. Turisti si privoščijo pivo, jaz si pa ogledujem znamenitosti. Nasploh so me v klubu zelo lepo sprejeli in zato mi je še toliko lažje. Tudi z jezikom nimam prevelikih težav, saj je češčina podobna našemu jeziku, če pa česa ne razumem, mi pojasnijo v angleščini.

Direktor kluba je legendarni češki nogometaš Antonin Panenka, ki se ga starejši ljubitelji nogometa prav gotovo spominjajo po fenomenalni izvedbi kazenskega strela. 'Panenko' je češko-slovaški reprezentant izvedel na finalni tekmi evropskega prvenstva leta 1976

v Beogradu za zmago proti Zahodni Nemčiji. Izvedba tega strela je postala svetovna senzacija. Se o tem strelu na češkem govori in ali ga izvajate tudi vi?

Gre za nekdanjega direktorja kluba, a vseeno je gost na vsaki domači tekmi. Ta podatek sem izvedel šele po podpisu pogodbe, ko sem se sprehodil po klubskih prostorih in na stenah opazil ogromno njegovih slik. O popularnem strelu se ne govori veliko, večinoma pa vsi tuji igralci sprašujejo po Panenki, ko izvejo, da je nekoč nastopal za Bohemians. Lahko le rečem, da je še vedno prepoznaven po brkih, tako da ga ni tako težko prepoznati. Sam tega strela ne izvajam, imam pa še nekaj let nogometne poti pred seboj in lahko se kaj kmalu odločim za nasprotno. Drugače pa mislim, da moraš biti res pogumen za izvedbo takega strela na finalu

evropskega prvenstva.

Sami imate izkušnje z igranjem v Italiji, Bolgariji, Avstriji, zdaj še na Češkem. Ocenjujete, da je bil prestop k Bohemiansu prava izbira?

Zelo mlad sem se odpravil v sosednjo Italijo, kasneje še v Bolgarijo in Avstrijo. Morem poudariti, da mi za nič ni žal, ampak ravno nasprotno. Za moje pojme ti nogomet in tujina lahko dasta ogromno pozitivnega. Daleč od tega, da je lahko, ampak, recimo, naučiš se jezike, razviješ se kot oseba, spoznaš ogromno ljudi, in še bi lahko našteval. Na koncu vedno le bolj ceniš to, kar imaš. Zagotovo je bil tudi prestop v Bohemians prava izbira. Gre za zelo možno in kakovostno ligo. Že sam podatek, da gre ekipa, ki osvoji prvenstvo, naslednje leto naravnost v ligo prvakov, pove veliko o kakovosti. Za menoj je do-

bra polsezona in zato verjamem, da sem na pravi poti.

Nam lahko malce več poveste o samem prestopu na Češko. Kako in zakaj je prišlo do odhoda k Bohemiansu?

V bistvu se je vse skupaj odvijalo zelo hitro. Po končani sezoni v 1. SNL sem bil prost igralec in kmalu za tem je stopil v stik z mano agent, ki me je vprašal, če me zanima igranje v 1. češki ligi. O ligi sem se pozanimal in izvedel veliko pozitivnega, zato sem agentu rekel, da bi rad šel poskusit. Kasneje sem zadovoljil apetite trenerja in tudi podpisal pogodbo. Čeprav se bomo kmalu pogovarjali o novi pogodbi, ne želim o tem preveč razmišljati. Moja želja je le, da bi bil zdrav in da bi odigral kar se da dobro. V nogometu je tako, da se čez noč lahko vse obrne, zato sem koncentriran samo na to sezono.

Vaša prednost je dobro tehnično znanje, kakovosten pregled, kjer skušate biti vedno nevarni za nasprotniko-

va vrata. Kakšno vlogo imate trenutno v klubu in kateri igralni položaj vam najbolj ustreza?

Trenutno igram na položaju levega bočnega branilca. Čeprav je sam položaj nekoliko bolj defenziven, trener od mene zahteva, da sem usmerjen proti napadu. To mi zelo ugaja, saj imam rad napadalen nogomet in igro ena na ena. Lahko bi rekel, da najbolj uživam na položaju za napadalcem, vendar sem se kot bočni branilec povsem prilagodil zahtevam igre. Ko sem bil mlajši, sem veliko preigral, morem priznati, da sem v tem prav užival. No, v članskem nogometu je to malo težje, ker se igra bolj moško in ni veliko časa. Razen, če si, recimo, Messi.

Prihajate v zlata nogometna leta. Verjamemo, da je nogomet trenutno projekt številka ena. Se vam zdi, da je še kaj prostora za napredek v igralškem smislu?

Kmalu bom star 28 let in strokovnjaki

pravijo, da so to res najboljše nogometna leta. Z igranjem sem pridobil kar nekaj izkušenj, a menim, da so leta le številka. Ker imam še višje cilje, treniram zelo veliko in verjamem, da tako napredujem. Upam, da se bom s Češke lažje prebil v kakšno višjo ligo. Zagotovo je to lažje kakor pri nas. Tukaj opažam, da se igralci prodajajo tudi v najbolj cenjene lige, kot so, na primer, v Nemčiji, Italiji, Angliji. Moje delo je le, da se dobro pripravim, in verjamem, da se bo na koncu obrestovalo.

Milan, hvala za odgovore. Komu pa predajate štafetno vprašanje in kaj vas zanima?

Hvala tudi vam. Štafeto bi predal še lanskemu kapetanu KK Mesarija Prunk Sežana **Mirnesu Husiću**. Zanima me, ali razmišlja o povratku v košarko in kako, kot igralec ali kot trener, in kaj se po njegovem mnenju lahko izboljša pri košarki v Sežani.

Mali kraški maraton

Mali kraški maraton bo, kot smo že pisali, letos dopolnil polnoletnost. Marčevski tek na Krasu velja za otvoritev tekaške sezone in če ste tudi vi eden izmed tistih, ki so pod novoletno smrečico postavili paket z novimi tekaškimi copati ali vsaj športnimi nogavičkami, potem je zdaj še ravno pravi čas, da pričnete vsaj s sramežljivim treniranjem. Nikar ne skrbite, veliko nas je takšnih, ki smo decembra treninge postavili na stranski tir, bomo pa zato kakšen kilometer več pretekli v teh dneh.

Še nikoli doslej pa se ni zgodilo, da bi bil sežanski tek, ki na 10 kilometrov vodi skozi Živi muzej Krasa, na 21 kilometrov pa malce po slovenskih zamejskih vaseh na italijanskih tleh, bistveno pretežak za tekače. Rekreativci je namreč glavno vodilo gibanja, ki je v preteklih sedemnajstih letih preneslo marsikatero vreme. Pristnost rekreativne prireditve je pustila krepko

močnejšo sled, kot bi jo slabše vreme utegnili zabrisati. Tudi zato so jo tekači vzeli za svojo in ji neuradno nadeli uraden naziv otvoritve tekaške sezone pri nas. In tako je že vse od vstopa v 21. stoletje.

V povezovanju turizma s tekaško prireditvijo sodelujejo tudi Škocjanske jame in Kobilarna Lipica. Pravijo, da zmagovalno delo narave s poživljajočo energijo reke Reke, z mogočnostjo podzemnih dvoran in razsežnostjo kapniških struktur vsakega napolni z močmi za nove zmage. Voden ogled skozi podzemni kanjon Škocjanskih jam pa, med drugim, ponuja Tiho jamo, fosilni rov, kapniške tvorbe in podobno.

Novoletne zaobljube so mnogokrat povezane z željo po več gibanju v naravi, več športanja, zdrave prehrane, pa z opustitvijo kajenja in podobno. Če dobro razmislimo, je vse skupaj zelo povezano, zato je naš namig ravno prvi večji tek v novem letu. Organizatorji večjih tekov pri nas smo oktobra v sklopu Ljubljanskega maratona sprejeli in podpisali listino enotnih smernic v razvoju teka na Slovenskem. Oba največja primorska teka, že tradicionalni Mali kraški maraton in Istrski maraton, sta tako vnovič pripravila prijavnino za 'prijateljski paket', ki združuje oba teka po ugodnejši ceni.

OBVESTILO O ZAPORI CEST

25. marca bo v Sežani 18. Mali kraški maraton. Za potrebe izvedbe prireditve bo zaprto parkirišče pri tribunah nogometnega stadiona ter nekatere ceste:

- Kosovelova ulica
- Srebrničeva ulica
- Ulica 1. maja
- Partizanska cesta
- Bazoviška cesta
- cesta Sežana - Lipica - Lokev
- cesta Lipica - mejni prehod Lipica
- orleška cesta

Hvala za razumevanje!

Maratonska univerza

V sklopu dogajanja pred 18. Malim kraškim maratonom v Sežani, Športna zveza Občine Sežana in Mladinski center Podlaga – Zavod ŠTIP s soorganizatorji prireja cikel Maratonska univerza, ki bo postregel z zanimivimi tekaškimi in drugimi športnimi vsebinami, ki jih bodo pospremili odmevni gostje.

Maratonska univerza bo sestavljena iz sklopa treh predavanj s tremi gosti. Univerzo bomo otvorili v ponedeljek, 12. februarja 2018, s tekačem Mitjo Duhom, ki mu je s pomočjo teka ponovno uspelo zaživeti človeka dostojno življenje. Doživite pretresljivo izpoved o ujetosti v začaran krog težkih drog, večletne zaporne kazni in neozdravljive duševne bolezni, iz katerega se mu je uspelo rešiti.

Z Maratonsko univerzo nadaljujemo v ponedeljek, 26. februarja 2017, s pogovornim večerom z dr. Nado Rotovnik Kozjek, ki je ustanoviteljica in vodja ambulate za klinično prehrano na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Je zdravnica s specialnimi znanji o klinični prehrani bolnikov, športnikov in rekreativcev. Redno sodeluje z Olimpijskim komitejem Slovenije in svetu je več reprezentancam.

O pravilni športni prehrani je svetovala že veslaču Iztoku Čopu, zdaj pa tudi biatloncu Jakovu Faku. Je žena legendarnega alpinista Pavleta Kozjeka, ki se avgusta 2008 ni vrnil z odprave na Mustagh Tower v Pakistanu.

Tudi sama je odlična športnica. Udeležila se je že 25 ironmanov in zmagala na ljubljanskem maratonu, in to kljub štirim operacijam na istem kolenu. Pogovor bo

2018/

**12. 2. / MITJA DUH:
TEK ZA ŽIVLJENJEM**

**26. 2. / DR. NADA
ROTOVNIK KOZJEK**

**5. 3. / DR. ANDREJ
STARE**

Spremljevalni program:

RAZSTAVA ŠPORTNIH FOTOGRAFIJ MALEGA
KRAŠKEGA MARATONA – FOTOKLUB
ŽAREK SEŽANA

V prostorih Zdravstvenega doma Sežana bo v februarju in marcu
na ogled retrospektiva fotografij Malega kraškega maratona.

TEKAŠKI KNJIŽNI KOTIČEK –
KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA

V Kosovelovi knjižnici Sežana bodo posebej za Mali kraški maraton
uredili tekaški kotiček z izbrano športno literaturo.

MARATONSKA UNIVERZA 2018

tekkel o prehrani rekreativcev, prehranskih dodatkih, superživilih, pretreniranosti ter vprašanju, kako umestiti rekreacijo v vsakdanje življenje, po evforiji na posamezni organizirani tekaški prireditvi in še marsičem.

Zaključek Maratonske univerze bomo kronali s pogovornim večerom z legendo slovenskega športnega novinarstva Andrejem Staretom.

Z gostom se bomo pogovarjali o športnem novinarstvu, atletiki, fenomenu slo-

venskega športa, vsekakor pa bo pogovor nanesel tudi na vse njegove nepozabne, skoraj že ponarodele izjave.

V sklopu Maratonske univerze bomo v marcu v Zdravstvenem domu Sežana skupaj s Fotoklubom Žarek razstavili tekaške fotografije.

Lepo vabljeni na poučne in brezplačne rekreativne vsebine.

Športnik Krasa in Brkinov 2017

Pred šestimi leti je padla odločitev, da se izbor najboljših športnikov občine razširi na skupno štiri sosednje občine. Športniki občin Komen, Hrpelje-Kozina, Divača in Sežana so se po petih letih znova zbrali v kulturnem domu v Hrpeljah. Najštevilnejše občinstvo je prvi dokaz, da je bila odločitev izpred petih let pravilna, da se ideja dobro razvija, sama prireditve pa pridobiva veljavo. Častni gost je bil podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Janez Sodražnik.

Tudi letos je komisija izbirala med številnimi prispelimi predlogi, na koncu pa podelila preko 28 priznanj in plaket. Program prireditve smo letos dodatno popestrili z akademskim slikarjem **Simonom Kastelicem**, ki je med prireditvijo ustvaril umetniško delo, za katerega je podjetje **Mesarija Prunk Marko Prunk, s. p.**, doniralo 500 eur. Sredstva bodo namenjena mlademu invalidskemu košarkarju **Elvisu**

Mihaliču iz Hrpelj. Elvis je bil tudi med dobitniki priznanj v kategoriji priznanj za dosežke invalidov. Za najperspektivnejšega mladega športnika smo drugič zapored razglasili **Domna Makuca**, ki brani barve slovenskega rokometnega kluba Celje Pivovarna Laško, tako v kategoriji mladincev kot tudi že članov. V letu 2017 pa je bil razglašen med 10 najperspektivnejših športnikov Slovenije ob boku Luke Dončiča. Najboljši klub je postal **NK Tabor Sežana** za uvrstitev članske ekipe v 2. slovensko nogometno ligo. Najboljša športnica za leto 2017 je postala plezalka **Mina Markovič**, ki je zasedla 2. mesto na evropskem prvenstvu v težavnostnem plezanju. Komisija je priznanje za najboljšega športnika podelila **Mihi Tavčarju** za naslov svetovnega prvaka v maratonski vožnji dvovpreg. Častno listino za življenjsko delo širjenja in razvoj športa na Krasu in Brkinih ter ustanovitev Malega kraške-

ga maratona je prejel **Božidar Dragan**.

PRIZNANJA ZA ŠPORTNE DOSEŽKE MLADIH:

- Niki Tominc za uspešne klubske nastope v plavanju, akvatlonu in triatlonu v kategoriji kadetinj.
- Jaki Štremflu za trikratni naslov državnega prvaka ter naziv balinarja leta v kategoriji U14.
- Niki Pirjevec za uspešne klubske nastope in udeležbo na evropskem prvenstvu v karateju.
- Lini Funa za naslov državne prvačkinje v balvanskem plezanju ter 3. mesto na državnem prvenstvu v težavnostnem plezanju v kategoriji U12.
- Gašperju Povhu za trikratni naslov državnega prvaka ter naziv balinarja leta v kategoriji U18.
- Rokometni ekipi starejših dečkov Osnovne šole Dragomirja Benčiča - Brkina Hrpelje za naslov državnih prvakov osnovnih šol.
- Tadeju Kljunu za 2. mesto s slovensko rokometno reprezentanco na Olimpijskih igrah za mlade.

PLAKETE ZA NAJBOLJŠE ŠPORTNE DOSEŽKE:

- Jožetu Čeperju za 5. mesto na evropskem prvenstvu mladincev v streljanju z malokalibrsko pištolo na razdalji 25 metrov.
- Axlu Luxi za 1. mesto na članskem državnem prvenstvu v skoku v višino.
- Alešu Suhadolniku za uvrstitev na svetovno prvenstvo v ironmanu na Havajih.
- Članski ekipi Balinarskega kluba Hrast Kobjeglava za naslov državnih podprvakov in uvrstitev v evropsko pokalno tekmovanje.

PRIZNANJE ŠPORTNIK KRASA IN BRKINOV :

- Karate klubu Samurai Sežana za naslov klubskih absolutnih pokalnih prvakov Slovenije v JKA karateju.
- Niki Frank za uspešne klubske nastope in udeležbo na evropskem prvenstvu v JKA karateju.
- Simonu Strnadu za naslov svetovnega prvaka v gorskem teku v kategoriji veteranov.
- Alessii Udovič za uspešne nastope v Evropskem pokalu EHF-Challenge cup ter igranje v rokometni mladinski državni reprezentanci.
- Članski ekipi Nogometnega kluba Jadran Hrpelje-Kozina za uvrstitev v 3. Slovensko nogometno ligo.
- Članski ekipi Rokometnega društva Škerjanc-Jadran Hrpelje-Kozina za uvrstitev v 1. B moško državno rokometno ligo.
- Članski ekipi Športnega društva Jadran Bluemarine Hrpelje-Kozina za uvrstitev v 1. A žensko državno rokometno ligo.

JUBILEJNE PLAKETE:

- Roku Mavru za 20 let delovanja v športnem novinarstvu na področju Krasa in Brkinov.
- Nenadu Krstiću in Petru Ljubiču za 30 let sojenja v rokometu.
- Zdenku Benčiču za več kot 30-letno aktivno delovanje, razvoj športa in športne rekreacije na področju Brkinov.
- Žarku Fabjančiču za več kot 30-letno aktivno delovanje in razvoj športa na področju Brkinov.

PRIZNANJE ZA DOSEŽKE NA PODROČJU ŠPORTA INVALIDOV:

- Elvisu Mihaliču za dosežene izjemne klubske rezultate v košarki na državnih prvenstvih in igranju za člansko državno reprezentanco Zveze za šport invalidov Slovenije.

Košarkarski praznik na Krasu

Primož Brezec je zadnjo tekmo v karieri odigral v nabito polni dvorani v Sežani. Tam, kjer je pred več kot 20 leti začel svojo uspešno košarkarsko pot.

»Zaključiti kariero v klubu, kjer sem začel igrati, je bila moja tiha želja. Klasične poslovilne tekme nisem želel, saj sem bolj tekmovalen tip človeka, zato sem se boril do konca in vesel sem, da sem se poslovil z zmago. Še bolj pa sem vesel, da je bila dvorana nabito polna. Pred takšnim občinstvom v Sežani še nisem igral. Hvala vsem!« je ob slovesu povedal Brezec.

38-letni Brezec je na zadnji tekmi oblekel dres Mesarije Prunk Sežana, ekipa pa je gladko odpravila ekipo Plamo Pur iz Ilirske Bistrice. Brezec je bil prvi mož sežanske ekipe, v 33 minutah je dosegel dvojni dvojček (19 točk in 12 skokov). Tekma je štela za 17. krog 2. Slovenske košarkarske lige. Primož Brezec je poklicno športno

pot začel v sezoni 1996/97 pri takratnem Kraškem zidarju in po dobri sezoni odšel k Unionu Olimpiji. Leta 2000 ga je 27. po vrsti na naboru Lige NBA izbrala ekipa Indiana Pacers in večino poklicne poti je preživel prav v Ligi NBA. Bil je član Indiane, Charlotta, Detroita, Toronta, Philadelphie in Milwaukeeja. Nato je igral še za Rdeča Krila, Lokomotiv Kuban, Nižni Novgorod, Larnaco in Al Kuwait. Za slovensko reprezentanco je odigral 49 tekem in dosegel 382 točk. 218 centimetrov visoki Brezec bo ostal v košarki, saj bo od zdaj opravljal naloge oglednika za ekipo Cleveland Cavaliers.

Ob zaključku kariere Primožu čestitamo za vse dosežene koše, uspešne skoke in asistence, za vseh 49 tekem, ki jih je odigral za reprezentanco Slovenije, ne nazadnje pa tudi za razvoj lokalne košarke in promocijo naše Občine.

Eko novice: pa začnimo leto s pohvalo

V začetku januarja smo pokukali v zabojnike naključno izbranih ekoloških otokov. Zanimalo nas je, kaj bomo našli v posameznem zabojniku. Ob koncu kontrole smo bili z vidnim zadovoljni in lahko občanom izrečemo pohvale. Po večini so bili odpadki v zabojnikih pravilno ločeni, tako da je opaziti velik korak naprej pri ločenem zbiranju odpadkov.

Še vedno pa se med pravilno ločenimi odpadki v zabojnikih najdejo vrečke mešanih komunalnih odpadkov, kartonaste škatle v zabojniku za plastično embalažo, da o nepravilno odloženih mešanih in kosovnih odpadkih na tleh ob zabojnikih ne izgubljam besed. Ta dan teh sicer ni bilo, saj so jih pridne roke komunalnih delavcev že počistile.

Najbolj zadovoljni smo bili ob pogledu v zabojnike za steklo, pločevinke in biološke odpadke. Ti odpadki so bili pravilno ločeni. Opozorili bi le na odlaganje bioloških odpadkov, ki naj ne bodo v plastičnih vrečkah za sadje in zelenjavo, temveč jih v zabojnik odložite brez vrečke neposredno iz plastične posode, v papirnati vrečki (od kruha, moke) ali v biorazgradljivi vrečki.

Zadovoljni smo bili tudi ob pogledu v

zabojnik za plastenke, le da te niso bile stisnjene. Posledično se tak zabojnik zelo hitro napolni, zato vas naprošamo, da plastenke stisnete, tako bodo tudi doma zavzele manj prostora, redkeje jih boste odnesli v zabojnik na ekološki otok, ki se bo polnil počasneje.

Tudi med odpadki v zabojnikih za papir in plastično embalažo nismo našli večje nepravilnosti. So se pa v njih znašle vrečke z mešanimi komunalnimi odpadki, kartonske škatle v plastični embalaži, cigaretni ogorki ... Nekaterim je ločevanje odpadkov še vedno prenaporno in nepotrebno ali pa jim preprosto ni mar. Vendar so prej izjema kot pravilo. Kar bi izpostavili, je predvsem to, da smo v zabojnikih za papir našli veliko kartonskih škatel, ki niso bile zložene (strgane) in so tako zavzele veliko prostora, zato vas prosimo, da kartonske škatle in drugo papirno embalažo zložite ali strgate. Opozorili bi tudi na to, da v zabojnik za papir ne sodijo papirnate brisačke in papirnati prtički ter embalaža sokov in mleka. Papirnate brisačke lahko odložite v zabojnik za ostale odpadke ali v zabojnik za biološke odpadke, embalažo sokov in mleka pa v zabojnik za plastično embalažo.

Glede na vzpodbudne količine ločeno zbranih odpadkov smo prepričani, da smo na področju ločenega zbiranja naredili velik korak naprej in je ločeno zbiranje odpadkov postalo že vsakodnevna rutina vse večjega števila občanov. Še vedno pa ostaja v zabojnikih za ostanek komunalnih odpadkov velik del odpadkov, ki bi jih še lahko izločili in odložili v zabojnike na ekoloških otokih.

V prihodnje bomo veliko truda morali posvetiti še tistim, ki svojo nemarnost izkazujejo z nepravilnim odlaganjem odpadkov ob zabojnike.

V novo leto tako vstopamo s pohvalo in zahvalo vsem občanom, ki svojo skrb za okolje kažejo tudi s pravilnim odnosom do odpadkov.

Besedilo in sliki: KSP, d. d., Sežana

Prostovoljno gasilsko društvo Sežana v letu 2017

Leto 2017 je bilo za naše društvo izrednega pomena, saj smo dosegli skupno kar 75 izvozov na intervencije. Od tega so naši gasilci desetkrat izvozili s poklicno enoto. Posredovali smo pri požarih v naravnem okolju, požarih na objektih, odstranjevali osja in sršenja gnezda, črpali meteorno vodo iz stanovanjskih objektov, iskali pogrešane osebe, nudili tehnično pomoč itd.

Lansko leto so nedvomno zaznamovali

prav požari v naravnem okolju, ki jih je bilo kar 30. V letošnjem poletju sta se namreč zgodila kar dva večja požara v naravnem okolju – požar ob železniški progi Divača–Kačiče in požar v Komnu. Ne smemo pa pozabiti tudi na dva večja požara na objektih – požar gospodarskega poslopja, kjer se je 14 naših gasilcev in gasilk borilo z gorečimi balami sena do jutra, in pa na požar garaže v središču Sežane na vroče poletno popoldne.

Poleg intervencij smo v lanskem letu opravili še 31 požarnih straž in 9 vaj operativne enote. Požarno stražo smo opravljali ob vzdrževalnih delih v skladiščih Mercatorja, na 2. kraškem traktorskem zboru, na prazniku terana in pršuta, ob predstavitvi pirotehničnih sredstev pred trgovino Tuš itd. Ob razglasitvi velike požarne ogroženosti smo opravljali preventivne preglede našega ozemlja. Na vajah operativne enote smo obnovili znanje iz

preiskovanja prostorov in reševanja ponesrečencev iz le-teh, obnovili smo znanje o uporabi vozil in opreme za požare v naravnem okolju, izvedli vajo iz reševanja in gašenja z višine s teleskopskim dvigalom ZGRS Sežana, in četudi na prometne

nesreče ne izvažamo, smo izvedli vajo o tehničnem reševanju in iznosu ponesrečenca iz vozila ter o temeljnih postopkih oživljanja in imobilizaciji ponesrečencev. Skupaj z gasilci iz poklicne enote smo se ob koncu leta udeležili tudi dveh večjih

vaj na plinski ploščadi Petrol Plin in pa v sežanski tovarni lepil Mitol. V oktobru, mesecu požarne varnosti, smo izvedli vajo preiskovanja v gospodarskem poslopiju v Yugo Box Manufacturing.

Leto pa ni bilo uspešno samo zaradi števila intervencij in ostalih aktivnosti, ampak smo uspehe želi tudi na tekmovalnih področjih. Članice A smo po dolgi pripravi na tekmovanju Kraške gasilske zveze le pokazale, da vaja naredi mojstra, ter osvojile prvo mesto, zato smo se uvrstile na regijsko tekmovanje v Ilirski Bistrici in tudi od tam nismo prišle praznih rok. Zasedle smo drugo mesto in se tako uvrstile na državno tekmovanje, ki bo letos septembra v Gornji Radgoni.

Z gasilskim pozdravom: Na pomoč!

Besedilo: Špela Razpet

Slika: arhiv PGD Sežana

Pred začetkom sečnje

Skrbno, učinkovito in varno gospodarjenje z gozdom je ključno za ohranitev gozda kot našega naravnega bogastva. Zaposleni na Zavodu za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana, pri svojem delu opažamo, da so le redki lastniki gozdov seznanjeni z načrtovanimi gozdnogojitvenimi in varstvenimi ukrepi v njihovem gozdu. Zato pozivamo vse lastnike gozdov, da se s svojim revirnim gozdarjem dogovorite o njihovi izvedbi in morebitnem sofinanciranju, da bi s tem gozd približali zelenemu stanju.

Revirni gozdar za katastrske občine Griže, Veliko Polje in Štjak je Marjan Tomažič (05 76 55 506 ali 041 657 889), ki ima uradne ure v ponedeljek in sredo od 7.30 do 9.30 v revirni pisarni v Senožečah 75.

Revirni gozdar za katastrski občini Povir in Lokev je Edvin Drobniak (05 76 32-700 ali 041 657 885), ki ima uradne ure v ponedeljek in sredo od 7.00 do 9.00 v Divači na Kolodvorski ulici 3 a.

Revirni gozdar za katastrske občine Merče, Sežana, Trebče, Gropada, Bazovica, Pliskovica, Krajna vas, Skopo, Dutovlje, Veliki Repen, Voglje, Križ, Tomaj, Utovlje, Kazlje, Štorje, Avber, Kopriva, Brje in Veliki Dol je Klavdijo Čokelj (05 707 44 09 ali 041 657 884), ki ima uradne ure v ponedeljek in sredo od 7.00 do 9.00 v Sežani na Partizanski ulici 49.

V tokratnem prispevku se bomo ustavili ob petih najpogostejših vprašanjih, s katerimi se sreča lastnik gozda pred začetkom sečnje.

Kako pridobim dovoljenje za posek?

Drevje lahko posekate po pridobitvi

odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves (v nadaljevanju: odločba). Pridobite jo tako, da najprej vzpostavite stik z revirnim gozdarjem, ki pokriva področje, kjer se nahaja vaš gozd. Vlogo za odkazilo oddate tako, da ga pokličete ali se v času uradnih ur oglasite v revirni pisarni. Pri tem mu sporočite vaše osebne podatke, parcelno številko ter katastrsko občino parcele, na kateri bo potekala sečnja. Nato se dogovorite za termin skupnega ogleda vašega gozda in odkazila. Glede na stanje gozda in vaše potrebe bosta izbrala drevje, primerno za posek. Odkazilu sledi izdaja odločbe.

Kdaj lahko revirni gozdar opravi odkazilo in koliko stane?

Odkazilo se izvaja čez vse leto, za posek pa je najprimernejši zimski čas, ko je drevje v mirovanju. Zaradi velikega števila vlog za odkazilo v času, primernem za sečnjo, je zaželeno, da vlogo oddate vsaj en mesec, preden nameravate začeti s sečnjo. S tem se boste izognili slabi volji v primeru, da zaradi zasedenosti gozdar ne bo mogel takoj obravnavati vaše vloge. Odkazilo je brezplačno.

Ali je gozdar dolžan pokazati meje moje parcele?

Ne. Za parcelne meje odgovarja lastnik. Lastnik skrbi tudi za vidnost meje svoje posesti. Pri tem je najbolje spoštovati tradicionalna nepisana pravila za vzdrževanje mejnih oznak. Če označb mej ni mogoče najti, se lastnik posvetuje z mejaši, če tudi to ni uspešno, so za vzpostavitev meje pristojna geodetska podjetja.

Kaj potrebujem za posek drevja na parceli, katere nisem lastnik?

Potrebujete pisno pooblastilo lastnika, ki vas pooblašča za postopek skupne izbire drevja za posek. Pooblastilo dostavite revirnemu gozdarju, s katerim se dogovorite za odkazilo.

Katere dokumente potrebujem pri prevozu lesa?

Za prevoz lesa do količine 10 kubičnih metrov imejte s seboj odločbo, ki jo prejmete po odkazilu. Z njo dokazujete, da je bil natovorjen les legalno posekan. Za prevoz lesa v količini nad desetimi kubičnimi metri, pa morate imeti poleg odločbe še izpolnjen evidenčni list, ki je priložen odločbi. Lastnik je tudi dolžan poskrbeti za evidenco podatkov za spremljanje sledljivosti prometa z gozdnimi lesnimi sortimenti po sistemu potrebne skrbnosti.

Besedilo in slika: Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana

Petrol doniral mažoretkam Povir

V času decembrskih obdarovanj sta se Petrol, d. d., BS Povir Sever in BS Povir jug povezala z mažoretkami Povir in jim ob 25-letnici delovanja namenila donatorska sredstva.

Kot je povedala Saša Hreščak, ki vodi BS Povir Sever, vsako leto namenijo nekaj sredstev v dobrotne namene. V letošnjem letu sta z Mojmirjem Čebrom, ki vodi BS Povir Jug, sredstva donirala lokalnim mažoretkam.

Povirske mažoretke, ki bodo kmalu ponovno vadile v prenovljeni povirski dvorani, bodo denar namenile za nabavo novih ogledal, ki jih potrebujejo pri tedenskih plesnih vajah.

Za finančno donacijo se predstavnikom BS Povir Sever in BS Povir Jug zahvaljujejo, skupaj pa so tudi ovekovečili svečan trenutek predaje simbolnih čekov.

Dekleta z nasmehom in optimizmom zrejo v novo leto, saj lokalni podjetniki in podjetja s takimi in podobnimi gestami prispevajo k boljšim pogojem za redno vadbo mažoretnih korakov.

Besedilo in slika: Marjeta Škrlić

Nove knjižne police s pomočjo donatorjev

V naši knjižnici imamo veliko knjižničnega gradiva, tako leposlovnega kot strokovnega. Strokovno gradivo s pridomo uporabljajo naši študenti, ki v marsikateri specialni knjižnici ne morejo priti do literature, ki jo rabijo za izpite, predvsem pa ne za dalj časa, kar nas, zaposlene, resnično veseli. Lahko bi torej zapisali, da bi ustreznost naše zbirke torej lahko merili tudi po uspešnosti naših študentov.

V lanskem letu se je povečala tudi zbirka tuje, zlasti angleške in italijanske

literature, predvsem na račun podarjenih knjig. Za police za to zbirko nismo imeli sredstev, zato smo zanje zaprosili donatorje. Na našo prošnjo so se odzvali: Lapeš, Rado Svetina, s. p., Sežana, Klančar žerjavi, najem, prodaja in servis gradbene opreme, d. o. o, Glumac čistilni servis, urejanje zelenic, Radovan Glumac, s. p, in Intesa Sanpaolo, enota Sežana, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Besedilo: Magdalena Svetina Terčon

Slika: arhiv Kosovelove knjižnice Sežana

Dobrodelnost Lions kluba

Dobrodelni Lions klub Sežana je 8. decembra 2017 v Gostilni Mahnič v Parku Škocjanske jame organiziral tradicionalno dobrodelno kraško večerjo, ki jo je pospremila dražba slikarskih del priznanih slovenskih umetnikov.

Dela so nastala na pomladni slikarski koloniji v Parku Škocjanske jame, ki jo je organiziral in vodil omenjeni Lions klub. Povabljeni umetniki so z akrili na platno in zemljo na juto lovili naravne in kulturne spomenike Parka Škocjanske jame, ki je spomladi še posebej zanimiv in barvit.

Na dobrodelnem večeru so člani skupaj s prijatelji, Lions klubom Slovenske Konjice, zbrali 1.500 evrov, ki jih bodo tokrat namenili Suzani Škrlić iz Dolnjega Zemona pri Ilirski Bistrici, mami, ki je ostala na invalidskem vozičku in potrebuje sredstva za nakup dvigalne ploščadi za lažje premagovanje vsakodnevnih ovir.

S pozdravom Pomagamo, ki je miselno vodilo dobrotne organizacije po vsem svetu, je Lions klub Sežana s predsedni-

Predsednik Aljoša Jerič in član Drago Kreš sta čestitala dražitelju Jadranu Čičigoju, ki je domov odnesel slikarsko delo Lojzeta Adamljeta.

kom Aljošo Jeričem vstopil tudi v novo leto, v katerem ostajajo zvesti svojim dobrodelnim akcijam. Z njimi bodo še naprej pomagali socialno šibkejšim in ranljivejšim skupinam ter tako krepili družbeni vrednoti – sočutje in solidarnost. Da bi javnost opozorili na pomen zdravja in osvestili, da vsaka minuta življenja šteje in se je zanjo vredno boriti,

so se pridružili nacionalni akciji Zveze Lions klubov Slovenije in Inicijativi AED z naslovom Defibrilatorje na ulice, v okviru katere je podjetje Hofer namestilo avtomatski zunanji defibrilator na svojem trgovskem centru v Sežani.

Besedilo: Barbara Čepirlo

Slika: Marko Kosmač

Več kot 300 razlogov za obisk Lipice

Čudovite bele lipicance Kobilarne Lipica bo v letošnjem letu mogoče občudovati v vrsti privlačnih in prijetnih prireditev. S predstavo Zgodba o Lipici bodo pozdravili pomlad že v nedeljo, 18. marca, od takrat naprej pa si bodo lahko obiskovalci zelene Lipice novo predstavo lahko ogledali v marcu in aprilu vsako nedeljo ob 15. uri.

Med velikonočnimi prazniki bo 1. aprila

v Lipico vabila praznična velikonočna predstava, med 13. in 15. aprilom pa bo Lipica znova gostila tudi mednarodno tekmovanje v preskakovanju ovir.

Tudi maj se bo začel s praznično predstavo prvega maja, vrhunec spomladanskega niza prireditev v Lipici pa bo praznovanje Dneva lipicanca. 19. maja bo namreč minilo 438 let, odkar je habsburški nadvojvoda Karel II, sin cesarja Fer-

dinanda I. Habsburškega, odkupil lipiško posest od tržaškega škofa. Tako je postavil temelj bodoče cesarsko-kraljeve kobilarne v Lipici, ta datum pa šteje tudi kot začetek reje lipicanske pasme konj.

Spomin na ta pomemben dogodek v Kobilarni Lipica že tradicionalno praznujejo skupaj z Združenjem rejcev lipicanca Slovenije z Dnevom lipicanca. Letos bodo praznovanje pripravili v nedeljo, 20. maja. Prav vse ljubitelje Lipice in lipicanca vabijo na praznovanje najlepšega spomladanskega rojstnega dne skupaj z več kot 300 belimi lipicanci.

V Lipico tudi sicer vsak dan vabi več kot 300 razlogov za edinstveno doživetje, zato ne preseneča, da je kobilarna sklenila lansko leto z 22-odstotno rastjo števila obiskovalcev in spodbudnimi razvojnimi načrti za leto 2018.

Besedilo: Tina Čič

Slika: Gabriele Boisselle/Edition Boisselle

Nova energija za vaše zdravje v Zdravstvenem domu Sežana

V okviru Zdravstvenega doma Sežana deluje Zdravstvenovzgojni center (ZVC), odslej z dodatnimi, svežimi močmi in z namenom, da se čim bolj približa potrebam in željam vsakega uporabnika. Tim sestavljamo diplomirane medicinske sestre, univerzitetna diplomirana psihologinja in diplomirana fizioterapevka.

Trudili se bomo za človekovo največjo vrednoto, zdravje. Ne popustite pod pritiski vsakdana. Naučite se uspešno kljubovati, premagovati in prepoznavati negativne vplive na vaše zdravje in vaš način življenja. Spremembe sestavljajo množice majhnih korakov, ki pripeljejo do končnega cilja. Na tej poti niste sami, člani tima Zdravstvenovzgojnega centra Sežana bomo korakali z vami.

Kaj imamo pripravljeno za vas?

Združili bomo naše strokovno znanje in vas na brezplačnih preventivnih delavnicah popeljali do zdravega načina življenja in boljšega počutja.

Vse leto bomo obravnavali zanimive teme v manjših skupinah, hkrati pa vam ponujamo tudi možnost individualnega svetovanja, kjer bomo lahko skupaj poskušali najti odgovore na vaša vprašanja o zdravem načinu življenja.

Na voljo vam bomo tudi na kontaktnih točkah programa Svit, kjer bomo lahko odgovorili na vsa vprašanja, ki se vam pojavljajo, in vas vzpodbudili k sodelovanju.

Na katerih področjih bomo pridobivali nova znanja?

- zdrava prehrana
- telesna dejavnost
- duševno zdravje (spoprijemanje s stresom, depresijo, tesnobo)
- podpora in vzpostavljanje zdravih navad ter opuščanje slabih ...

Kje lahko pridobite več informacij?

Informacije o napotitvi, trajanju in programu vsebin, ki so za vas zanimive, lahko dobite pri članih tima Zdravstvenovzgojnega centra, na telefonskih številkah 05 29 27 559 ter 05 73 11 442, elektronskih naslovih zvc@zd-sezana.si ter centerzazdr.odv@zd-sezana.si. Lahko nas obiščete osebno na govorilnih urah v Zdravstveni postaji Hrpelje v 1. nadstropju: ponedeljek: od 12.00 do 14.00
sreda: od 8.00 do 10.00
petek: od 8.00 do 10.00

V naše programe vas lahko usmerita tudi diplomirana medicinska sestra iz referenčne ambulante družinske medicine ali osebni zdravnik.

Podrobneje se z našimi aktivnostmi lahko seznanite na spletni strani Zdravstvenega doma Sežana, kjer bomo redno objavljali razpisane termine začetka izvajanja delavnic: <http://www.zd-sezana.si/>.

Kje se bomo srečevali?

Poskušali se vam bomo približati, zato bomo delavnice izvajali v Zdravstvenem

domu Sežana in tudi na Zdravstvenih postajah: Hrpelje, Divača, Dutovlje ter Komen.

Srečevali se bomo tudi na javnih dogodkih in prireditvah v vaših lokalnih skupnostih. Dogodke bomo popestrili z zanimivimi vsebinami in aktivnostmi.

Kje se lahko prijavite?

Čeprav so delavnice brezplačne, je zaradi lažje organizacije srečanj zaželeno vnaprejšnja prijava.

Prijavite se lahko v Zdravstvenovzgojnem centru (tel.: 05 29 27 559, 05 73 11 442, na elektronskih naslovih: zvc@zd-sezana.si ali centerzazdr.odv@zd-sezana.si, pri diplomirani medicinski sestri v referenčni ambulanti družinske medicine ali pri osebnemu zdravniku.

Za začetek vam ponujamo naslednje delavnice, ki bodo potekale v sejni sobi Zdravstvenega doma Sežana (2. nadstropje) ob ponedeljkih ob 18.30.

- Opuščanje kajenja: januar in februar 2018 (6 srečanj)
- Zdrav življenjski slog: 12. februar 2018 (1 srečanje)
- Zdrava prehrana: 26. februar 2018 (4 srečanja)

Vodila jih bo diplomirana medicinska sestra Nataša Volk Trnovšek, za več informacij pokličite na 05 73 11 442 ali poiščite kontaktne podatke Zdravstvenovzgojnega centra.

Pridružite se nam.

Ekipa ZVC

Vesele počitnice v Kosovelovem domu Sežana

Nedelja, 18. 2., ob 18. uri: film ČUDO
Ponedeljek, 19. 2., ob 10. uri: FILM-ŠULCA – film MISIJA ARKTIKA s pogovorom po filmu

Sreda, 21. 2., ob 10. uri: DELAVNICA OPTIČNIH IGRAČ v sklopu projekta Filmarija (več spodaj)

Petek, 23. 2., ob 10. uri: ZIMSKI DRIVE-IN (več spodaj)

Petek, 23. 2., ob 18. uri: film KUBO

Sobota, 24. 2., ob 10. uri: film BIKEC FERDINAND

FILMARIJA: delavnica izdelovanja in zvočnega opremljanja optičnih igrač

Sreda, 21. februar ob 10. uri v Srednji dvorani Kosovelovega doma Sežana
Trajanje: 60–80 minut

Za starost 5–8 let. Prijavnine ni.

Obvezne prijave zbiramo do petka, 19. februarja, do 12. uri na info@kosovelovdom.si

Animirani film, kot ga poznamo danes, se je razvijal s pomočjo različnih poizkusov, danes imenovanih optičnih igrač. Na delavnici se udeleženci ob pogovoru z mentorji spoznajo z nastankom animiranega filma. Ogledajo si nekaj primerov optičnih igrač, v praktičnem delu pa dve tudi sami izdelajo. Nato se otroci posvetijo zvočnemu opremljanju optičnih igrač tako,

Slika je simbolična.

da jim s skupnimi močmi poskušamo dati zvok, ton in glas.

Otroci se kalijo v izražanju, širijo besedni zaklad, razvijajo domišljijo in so aktivni soustvarjalci procesa. V delavnici se tako preizkusijo v vseh ključnih aspektih komuniciranja, ki jih povezujemo z vizualno vsebino kot nujno potrebno vzpodbudo na tej pomembni pedagoški poti.

Udeleženci na tej delavnici so zelo kreativni, tako likovno kot tudi glasbeno.

Izvajajo: Zavod VIZO v sodelovanju z Društvom Slon.

FILMARIJA je program filmske vzgoje za otroke in mlade, ki ga sofinancira Slovenski filmski center, javna agencija.

Vodilni partner projekta/programa: Kosovelov dom Sežana; partnerja projekta sta Zavod Znanje, Kulturni dom Postojna in Notranjski regijski park, Kulturni dom Cerknica.

ZIMSKI DRIVE-IN

V petek, 23. 2. 2018, ob 10. uri pridi na delavnico izdelovanja avtomobilov za DRIVE-IN kino in se s svojo 'mašino' pripelji kar pred platno, potem pa še domov.

Pohiti s prijavo, število avtomobilov je omejeno.

Za starost 4–9 let.

Aktivnost je brezplačna, traja predvidoma do 12.30 in vključuje malico (sadje in sok/vodo).

Vabita: Kosovelov dom Sežana in Mladinski center Podlaga

Prijave za DRIVE-IN kino so obvezne in jih zbiramo **do vključno ponedeljka, 19. 2. 2018**, na blagajni KDS ali osebno v Mladinskem centru Podlaga, na telefonski številki: 05 731 20 10 ali na info@kosovelovdom.si.

Slika: arhiv društva Slon.

www.sezana.si

Februarski Premik 1 na 1

Gost 10 Premika 1 na 1, ki bo v petek, 16. februarja 2018, ob 19. uri v Srednji dvorani Kosovelovega doma Sežana, bo Rok Valenčič.

Rok Valenčič Tourettovem sindromu navkljub živi povsem normalno življenje. Bil je pobudnik, soustanovitelj in predsednik Društva za obolenje s Tourettovim sindromom in obsesivno kompulzivno motnjo, hkrati pa je eden redkih, ki je o tem spregovoril javno. Že 10 let s svojim znanjem in izkušnjami pomaga bolnikom Tourettovega sindroma, njihovim staršem in strokovnim delavcem po vrtcih, šolah, fakultetah pa tudi v zdravstvu. S svojo požrtvovalnostjo je tako pomagal že nemalo ljudem, otrokom in njihovim družinam. Nanj

se obračajo tudi bolniki iz tujine, predvsem z območja bivše Jugoslavije.

O premagovanju bolezni in strahov, o spoznanjih, o samopodobi, o diskriminaciji in nesprejemanju drugačnosti ter motivacijskih govorih bo z Rokom govorila Eda La Vita.

Vljudno vabljeni!

Neformalna skupina PREMIK je združila naslednje organizacije, ki soustvarjajo projekt Premik 1 na 1. To so: Kosovelov dom Sežana, Kosovelova knjižnica Sežana, Klub študentov Sežana, Ljudska univerza Sežana (Kosovelova soba), Mladinski center Podlaga (Zavod ŠTIP), Viviss, ŠC Srečka Kosovela: Višja strokovna šola.

Besedilo: Helena Čehovin Gerželj
Slika: arhiv Valenčič

PREMIK 2018

sobota, 10. marec, ob 19. uri
Velika dvorana Kosovelovega doma Sežana

Ekipa neodvisnih prostovoljcev in lokalnih organizacij že tretje leto zapored pripravlja dogodek z naslovom PREMIK 2018. Govorci in nastopajoči bodo kmalu razkriti na naši strani facebook pod naslovom Premik Sežana in spletni strani: www.premik-sezana.si

Vstop bo prost za mlajše od 30. let, za ostale pa bo vstopnina 3 EUR.

Izvedbo projekta, ki nastaja v sodelovanju s Kosovelovim domom Sežana, Kosovelovo knjižnico Sežana, Klubom študentov Sežana, Ljudsko univerzo Sežana (Kosovelovo sobo), Mladinskim centrom Podlaga (Zavodom ŠTIP), Vivissom in ŠCSK-jem: Višjo strokovno šolo bo predvidoma s sofinanciranjem omogočila tudi Občina Sežana iz razpisa za mladinske projekte in akcije za leto 2018.

VABLJENI NA

PUSTOVANJE DUTOVLJE

KOKTELSI

ANSAMBL NEBOJSEGA

IZBOR NAJLEPŠIH MASK

SOBOTA 10.2.2018, 22h
ŠPORTNO IGRIŠČE DUTOVLJE
RAZVOJNO DRUŠTVO NA PLACU

Zavod za celostni razvoj Anima mundi Sežana

Namen delovanja zavoda je ozaveščanje in izobraževanje o pomenu naravne in kulturne dediščine in celostne obravnave človeka in okolja, razvijanje ustvarjalnosti in inovativnosti ter izvajanje novih modelov trajnostnega razvoja, ki temeljijo na družbeni odgovornosti in vključujejo urejanje prostora za doseganje kakovostnega bivanja, zdravja ljudi in okolja.

Zavod sodeluje z občinami in drugimi ustanovami ter zasebnimi naročniki v Sloveniji in na mednarodni ravni. Kot aktivni član Državlanske pobude za Integralno zeleno Slovenijo sodeluje z Inštitutom za integralni razvoj Trans4m iz Ženeve. Državlanska pobuda za Integralno zeleno Slovenijo kot vseslovenska in nestrankarska pobuda razvija slovenski in evropski model integralnega zelenega gospodarstva in družbe, ki je podrobno predstavljen v knjigi Integral Green Slovenia (Integralna zelena Slovenija). Knjiga je izšla pri založbi Routledge v Veliki Britaniji leta 2016.

Zavod izvaja izobraževanja pedagoške naravne in kulturne dediščine za razvijanje metod celostnega učenja in odprtega učnega okolja, ki potekajo po vsej Sloveniji.

Aktivnosti osveščanja o pomenu naravne in kulturne dediščine na Krasu so člani zavoda izvajali s sodelovanjem vrtcev in šol z obeh strani meje že pred ustanovitvijo zavoda v okviru pilotne akcije Kras – izrazi krajine Pilotnega projekta Kras v letih od 1999 do 2001.

Kot član Partnerstva kraške suhozidne gradnje zavod skrbi za prepoznavanje in razvoj lokalne identitete. V Državnem naravoslovnem muzeju v Trstu je do 8. aprila na ogled razstava rezultatov mednarodnega projekta Living Landscape Univerze na Primorskem, v okviru katerega je zavod izvajal delavnice za vzgojitelje in otroke vrtcev z obeh strani meje na temo kraških suhih zidov.

Pri projektih za razvoj inovativne turistične ponudbe geomantijskega zelenega turizma ima zavod podporo

Slovenske turistične organizacije, kar je v skladu z zeleno shemo slovenskega turizma.

Z Univerzo za turizem Turistica so izdelali model za certifikat. Predstavlja standard geomantijskega turizma. Klasificira področje naravne in kulturne turistične ponudbe, kjer so usposobljeni prebivalci kot geomantijski vodniki ter turistični

zdravja bivalnih in delovnih prostorov, okoljskim načrtovanjem, zdravljenjem prostora, holističnim svetovanjem, mentorstvom, izobraževanju in vodenjem zelenih projektov. Na podlagi priznane inovacije Gospodarska zbornica Slovenije uvaja holistično metodologijo sinteze prostora in ljudi. V Sloveniji je uresničil prvi geomantijski OPPN (Ob-

Labirint na Krasu.

ponudniki v vlogi generatorjev razvoja okolja za trajnostni turizem, ki temelji na znanju prednikov, ohranjenem do danes, za prihodnje rodove.

Geomantija je ekološka veščina celostne obravnave prostora za zdravje človeka in okolja. To vedenje o življenjski energiji okolja izhaja iz ljudskega izročila in življenja v sožitju z naravo, kakršno je bilo nekoč življenje naših prednikov. Danes se posveča sonaravemu načrtovanju za domovanje skupnosti, reševanju bivalnih bolezni in ekoloških težav. Sodobna geomantija uči, kako živeti v skladu z okoljem, graditi v skladu z vitalnimi počeli krajine ter razvijati senzibilnost za Zemljo in naravo. Seminar na Krasu vodi mentor Robi Lavin.

Robi Lavin se poklicno ukvarja z geomantijskim raziskovanjem, pregledi

činski prostorski podrobni načrt) leta 2009.

Seminar geomantije vključuje tradicionalna in sodobna znanja za zdravje človeka in okolja, za načrtovanje bivanja, vseživljenjsko učenje, osebno rast, senzibilizacijo čutil in intuitivno usposabljanje. Seminar služi za izpopolnjevanje poklicev, ki se ukvarjajo z okoljem, z uvajanjem celostnega odnosa do narave, človeka in Zemlje. V osnovi je namenjen vsem, ki se želijo izobraziti z geomantijskimi znanji. Za seminar ni potrebno predznanje. Izvaja se na markantnih območjih Krasa, preliminarno že raziskanih za morebitne potrebe geoparka Krasa.

Besedilo: Robi in Karin Lavin
Slika: Bogdan Macarol

Kraški obzorja

TIC SEŽANA

KOLENDAR PRIREDITEV IN DOGODKOV V OBČINI SEŽANA

8. januar–28. februar

Sežana, Kosovelova Knjižnica Sežana

RAZSTAVA: S KAKŠNIMI ČAŠAMI SO NAZDRAVLJALI

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Ponedeljek, 5. februar, ob 18.00

Sežana, Kosovelova Knjižnica Sežana

O PREVAJANJU IN POEZIJI IN ŠE O MARSICEM (KRAMLJANJA)

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana (v sodelovanju z ZTT), tel.: 05 731 00 34

Sežana, Kosovelov Dom, Sežana

ŽLAHTNI MEŠČAN, ob 20.00

Organizator: Kosovelov dom Sežana, tel : 05 731 20 10, E: info@kosovelovdom.si

Torek, 6. februar, ob 9.00

Sežana, Kosovelova Knjižnica Sežana

LITERARNA ČAJANKA Z ANDREJO LENASSI (o projektu Tačke pomagačke)

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Sežana, Kosovelova Knjižnica Sežana

PRAVLJICA V ANGLEŠČINI S HELEN DORON ENGLISH SEŽANA

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Sreda, 7. februar, ob 17.00

Sežana, Kosovelova Knjižnica Sežana

SREČANJE BRALNEGA ŠTUDIJSKEGA KROŽKA SONČNA URA

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Četrtek, 8. februar

Sežana, Kosovelov Dom, Sežana

JAVNI POZIV K PRIJAVI RAZSTAV V SEZONI 2018/19

Organizator: Kosovelov dom Sežana, tel : 05 731 20 10, E: info@kosovelovdom.si

8. februar–9. februar

Lipica, Lipica

PREŠERNOV DAN

Organizator: Kobilarna Lipica, tel: 00386 5 739 1580,

E: info@lipica.org, W: www.lipica.org

Sobota, 10. februar

Dutovlje, Dutovlje

PUSTOVANJE V DUTOVLJAH

Organizator: RD NA PLACU

Sreda, 14. februar

Sežana, Kosovelov Dom, Sežana

MARKO HATLAK & KAPOBANDA S POSEBNIM GOSTOM VLATKOM STEFANOVSKIM: VALENTINOV KONCERT

Organizator: Kosovelov dom Sežana, tel: 05 731 20 10, E: info@kosovelovdom.si

TIC SEŽANA

KOLEDAR PRIREDITEV IN DOGODKOV V OBČINI SEŽANA

Četrtek, 15. februar, ob 18. uri

Sežana, Kosovleova knjižnica Sežana

OD ČLOVEKA K ČLOVEKU: PREDSTAVITEV STAROMODNE TEHNIKE ZDRAVLJENJA OM CHANTING S PETJEM OM

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Petek, 16. februar, ob 18. uri

Sežana, Kosovleova knjižnica Sežana

PEVSKA DELAVNICA ZAPOJTE Z NAMI

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Sreda, 21. februar, ob 17.00

Sežana, Kosovleova knjižnica Sežana

SREČANJE BRALNEGA ŠTUDIJSKEGA KROŽKA SONČNA URA

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Četrtek, 22. februarja, ob 18.00

Sežana, Kosovleova knjižnica Sežana

LITERARNI VEČER OB MESECU KULTURE S SLOVENSKIM KOMPARATIVISTOM, LITERARNIM TEORETIKOM, PESNIKOM IN PREVAJALCEM MARCELLOM POTOCOM

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Sreda, 28. februar

Sežana, Kosovelov Dom, Sežana

GLEDALIŠKA PREDSTAVA – KOMEDIJA: ČAKALNICA

Organizator: Kosovelov dom Sežana, tel: 05 731 20 10, E: info@kosovelovdom.si

Sežana, Kosovelov Dom, Sežana, Kosovelova knjižnica Sežana

GOVOR-ILNICE Z DR. MARTINO OZBIČ: DISLEKSIJA IN DRUGE SPECIFIČNE POJAVNE OBLIKE RAZLIČNOSTI V OPISMENJEVANJU: KO JE ŠIBKOST TUDI MOČ.

Organizator: Kosovelova knjižnica Sežana, tel.: 05 731 00 34

Četrtek, 8. marec

Sežana, Kosovelov Dom, Sežana

KAKO DIŠI SVOBODA, KAKŠNE BARVE JE MIR? Lara Jankovič – Koncert ob dnevu žena

Organizator: Kosovelov dom Sežana, tel: 05 731 20 10, E: info@kosovelovdom.si

Nedelja, 18. marec

Lipica, Lipica

PREDSTAVA ZGODBA O LIPICI

Organizator: Kobilarna Lipica, tel: 00386 5 739 1580, E: info@lipica.org, W: www.lipica.org

Nedelja, 25. marec

Sežana, Sežana

18. MALI KRAŠKI MARATON

Organizator: Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana, tel: 05 731 0128,
E: info@sport-sezana.com